

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

The Curriculum Evaluation on Bachelor Degree of
Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Science
Thaksin University

โดย

อาจารย์ ดร.อภิรดี จิโรภาส และ อาจารย์ ดร.อัศวศิริ ลาปี่อ

งานวิจัยนี้เป็นกิจกรรมภายใต้โครงการบูรณาการความรู้สู่ชุมชน
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการทรัพยากรมนุษย์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ปีงบประมาณ 2562

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

The Curriculum Evaluation on Bachelor Degree of
Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Science
Thaksin University

โดย

อาจารย์ ดร.อภิรดี จิโรภาส และ อาจารย์ ดร.อัศวศิริ ลาปวี

งานวิจัยนี้เป็นกิจกรรมภายใต้โครงการบูรณาการความรู้สู่ชุมชน
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการทรัพยากรมนุษย์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ปีงบประมาณ 2562

บทคัดย่อ

การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ภายใต้โครงการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 เป็นรายด้าน ประกอบด้วย การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินด้านกระบวนการ รวมทั้งการประเมินด้านผลผลิต และเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ในอนาคตให้มีคุณภาพบรรลุข้อกำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยดำเนินการด้วยรูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธี ซึ่งกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม ที่ได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย ประกอบด้วย กลุ่มตัวแทนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น จำนวน 28 คน กลุ่มตัวแทนจากผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 28 คน และกลุ่มตัวแทนนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 92 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในขณะที่กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้การสำรวจข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 25 คน โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและวิเคราะห์เนื้อหาโดยการตีความสร้างข้อสรุปเพื่อยืนยันข้อค้นพบจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ รวมทั้งเสนอข้อค้นพบอันเป็นองค์ความรู้ใหม่ผ่านการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำเสนอรายงานประเด็นได้ ดังนี้

กลุ่มตัวแทนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความคิดเห็นต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านผลผลิต รองลงมาคือด้านบริบท และด้านกระบวนการ ขณะที่ด้านปัจจัยนำเข้ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มตัวแทนจากผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านผลผลิต รองลงมาคือด้านบริบทและด้านปัจจัยนำเข้า ขณะที่ด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ และกลุ่มตัวแทนจากนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านปัจจัยนำเข้า รองลงมาคือด้านบริบท และด้านผลผลิต ขณะที่ด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ ในขณะที่ข้อเสนอต่อการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ควรยึดแนวทางการดำเนินงานภายใต้ข้อกำหนดตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (มคอ.1) รวมทั้งพัฒนาความเข้มแข็งทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ให้มีเอกลักษณ์เฉพาะซึ่งสามารถสนองตอบความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของการขยายองค์ความรู้สู่การแก้ปัญหาสังคมภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางปฏิบัติ

Abstract

The Curriculum Evaluation on Bachelor Degree of Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Science Thaksin University. Under this research project, the objective is to evaluate the Bachelor of Public Administration curriculum, Department of Public Administration, Revised Edition, BE 2560 in each aspect which consists of environmental assessment, process assessment together with the assessment of productivity in order to study the weakness problems and the guidelines for improving the Bachelor Degree of Public Administration Curriculum, Department of Public Administration Under the Faculty of Humanities and Social Sciences Thaksin University in the future to meet quality requirements in accordance with Thai Qualifications Framework For Higher Education in public administration. This research uses a mixed method research. For the quantitative research process uses questionnaires as a tool to collect data from three sample groups derived from simple random methods which consists of 28 graduate representatives of public administration program in the field of local administration, a group of 28 graduate users, and 92 undergraduate students from the public administration program. And this research analyzed data by using frequency, percentage, mean and standard deviation. While the qualitative research method uses a survey data from sample groups from stakeholders The data were collected by using 25 specific random sampling by collecting data from semi-structured interviews and analyzing the content by interpreting, creating conclusions to confirm the findings from quantitative research. As well as proposing the new knowledge through the evaluation of the Bachelor of Public Administration Program, Department of Public Administration. The research results can be presented as follows:

A group of graduates from the Bachelor of Public Administration Program have an opinion towards the evaluation of the Bachelor of Public Administration Program, Department of Public Administration, Revised Edition, BE 2560. Overall results is at a high level ($\bar{x} = 4.19$). The highest mean aspect is the productivity, following with the context and the process while the import factor has the lowest mean respectively. Ans representative group from graduate users have an opinion towards the evaluation of the Bachelor of Public Administration Program, Department of Public Administration, Revised Edition, BE 2560. Overall results is at a high level ($\bar{x} = 4.05$). The highest mean aspect is the productivity, following with the context and the import factor while the process has the lowest mean respectively. A group of undergraduate students from the public administration program have an opinion towards the evaluation of the Bachelor of Public Administration Program, Department of Public Administration, Revised Edition, BE 2560. Overall results is at a high level ($\bar{x} = 4.51$). The highest mean aspect is the import factor, following with context and productivity while the process has the lowest mean respectively. While the proposal for the development of teaching and learning in public administration program, the Department of Public

Administration should adhere to the working guidelines under Thai Qualifications Framework For Higher Education BE 2558 in terms of the standard qualifications of Bachelor Degree in Public Administration (TQF1). As well as developing the strengths of public administration in a unique way to meet the needs of being a part of the knowledge expansion in order to solve social problems in the southern region with practical significance.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเชิงประเมินหลักสูตรครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการบริการความรู้สู่ชุมชนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2562 โดยเป็นการสะท้อนคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ทั้งระบบให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (มคอ.1) รวมถึงการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของบัณฑิตที่เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ความ เป็นมืออาชีพและความเท่าทันโลกสมัยใหม่อีกด้วย

ทั้งนี้คุณูปการอันเป็นผลสะท้อนจากการวิจัยเชิงประเมินครั้งนี้ คาดหวังว่าจะเป็นข้อเสนอแนวทางสำคัญในการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ในปัจจุบันให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งคำนึงถึงความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตในตลาดแรงงาน รวมทั้งเป็น กลไกพื้นฐานสำคัญอีกประการในการมุ่งแก้ไขปัญหาสังคมพื้นที่ชุมชนภาคใต้และเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ความก้าวหน้าประเทศชาติต่อไปในอนาคต

ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ร่วมผลักดัน
ให้งานวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
อาจารย์ ดร.อภิรดี จิโรภาส
หลักสูตร ร.บ. รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
ธันวาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 การทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎี	7
2.2 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ	19
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
2.4 สมมติฐานการวิจัย	44
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
3.1 รูปแบบการวิจัย	46
3.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
3.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย	47
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย	48
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	51
4.1 ความคิดเห็นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ที่มีต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560	52
4.2 ความคิดเห็นของสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560	66
4.3 ความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560	80
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	95
5.1 สรุปผลการวิจัย	95
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	101
5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงแนวคิด	104
5.2.2 ข้อค้นพบองค์ความรู้ใหม่	107
5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย	109
บรรณานุกรม	110
ภาคผนวก	112
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย	113

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต	52
2	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	54
3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	55
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	56
5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	57
6	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหมวดรายวิชาที่เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560	58
6.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาแกนที่เปิดสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	59
6.2	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้านที่เปิดสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	60
6.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเอกเลือกที่เปิดสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	62
6.3.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาเอกเลือกทั้ง 3 กลุ่มรายวิชาที่เปิดสอน ในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	63
6.4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ ที่เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	65
7.1	ข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการ	66
7.2	ข้อมูลพื้นฐานขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต	67
8	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	68
9	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	69
10	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	70
11	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	71
12	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหมวดรายวิชาทั้งหมดที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ด้านบริบท	96
20	สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ด้านปัจจัยนำเข้า	97
21	สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ด้านกระบวนการ	98
22	สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ด้านผลผลิต	99
23	สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ด้านรายวิชาเฉพาะ	100

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินโดยพิจารณาองค์ประกอบทางการศึกษา ของ Ralph W. Tyler	16
2	ความสัมพันธ์ของการวิเคราะห์รูปแบบประเมิน Stufflebeam ต่อสิ่งที่คาดหวัง และสิ่งที่เป็นจริง	17
3	ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลกับการตัดสินใจตามแนวคิดของ Stufflebeam	19
4	กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)	45
5	Model ดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตในอนาคต	108

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสถานการณ์โลกที่เกิดจากจากปัจจัยต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทุกส่วนของประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และนำไปสู่การปรับตัวของกลไกการพัฒนาที่หลากหลาย ทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี รวมถึงสิ่งแวดล้อมและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษา อันถือได้ว่าเป็นฐานรากที่สำคัญในการรองรับการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลผลิตที่เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ ดังนั้นการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับจึงจำเป็นต้องปรับกระบวนการให้สอดคล้องกับบริบทตามสถานการณ์ของโลกดังกล่าว โดยจำเป็นต้องกำหนดอัตลักษณ์หรือแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่รวมทั้งการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ พันธกิจการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์เชิงนโยบายทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเชิงบูรณาการอย่างมีนัยสำคัญ จากปรากฏการณ์ดังกล่าวส่งผลให้สถาบัน/หน่วยงานหรือองค์กรขับเคลื่อนนโยบายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาในมิติต่าง ๆ จำเป็นต้องกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานทั้งในระดับประเทศและระดับสากลอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะสถาบันการพัฒนาบุคลากรสำคัญของประเทศ สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักประการหนึ่ง คือการผลิตบัณฑิตโดยเปิดสอนทั้งหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษา ซึ่งระดับบัณฑิตศึกษาจะมุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์ร่องความก้าวหน้าทางวิชาการเชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ทุกหลักสูตรจะกำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของแต่ละสาขาวิชา เมื่อใช้หลักสูตรไปได้ระยะหนึ่งจะต้องมีการประเมิน ซึ่งการประเมินหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรที่ใช้เมื่อดำเนินการแล้วบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่จากนั้นนำมาพิจารณาว่ามีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่เกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่จะประเมินต่อไป (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555) นอกจากนี้เมื่อใช้หลักสูตรไปได้ระยะหนึ่งจะต้องมีการประเมิน ซึ่งการประเมินหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อ พิจารณาทบทวนเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่จะประเมิน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554) การประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากผู้ใช้หลักสูตรจะประเมินเพื่อพิจารณา ตรวจสอบระบบการบริหารหลักสูตรเพื่อปรับปรุงคุณภาพตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรแล้วยังต้องปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะอย่างน้อยทุก 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรระดับอุดมศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง การประเมินหลักสูตรจึงเป็นส่วนที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อคุณภาพของหลักสูตร (ธนภัทร มีนาและคณะ, 2561)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ถือเป็นสถาบันการศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตภายใต้การกำหนดวิสัยทัศน์ของการเป็นคณะชั้นนำทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยเป็นที่ยอมรับของสังคมและขับเคลื่อนเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหาสังคมภาคใต้ ซึ่งนอกจากมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยทักษิณแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์สำคัญในการ

ดำเนินการมุ่งผลิตบัณฑิตที่สามารถดำรงชีวิต ประกอบอาชีพในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ได้เหมาะสม อยู่ในโลกปัจจุบันอย่างมีความสุขด้วยการจัดกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งนับเป็นเงื่อนไขสำคัญของบัณฑิตรุ่นใหม่ ควบคู่กันอีกด้วย ทั้งนี้แนวคิดของการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Qualifications Framework for Higher Education; TQF:HEd) ที่เน้นผลการเรียนรู้ (Learning outcomes) ของผู้เรียนซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพเพื่อประกันคุณภาพบัณฑิตและสื่อสารให้หน่วยงานรวมทั้ง ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิตโดยมีการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต เป็นผลผลิตของกระบวนการจัดการศึกษาไว้ 5 ด้าน (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2556)

1. ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎีตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ หมายถึงรวมถึงความรู้ในวิทยาการสมัยใหม่และความรู้จากภูมิปัญญาไทย
2. ด้านทักษะทางปัญญา หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและกระบวนการต่าง ๆ มาใช้ในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน
3. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม มีภาวะผู้นำ มีความรับผิดชอบต่อสังคมรวมทั้งความสามารถในการรับผิดชอบต่อตนเอง
4. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การมีอิสระในการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถด้านภาษา การสื่อสารทั้งการพูด การเขียนและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบต่อทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาในระดับต่าง ๆ เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลอย่างสูงสุดที่ระบุในมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทั้ง 5 ด้านนั้น หลักสูตรต่างๆจึง จำเป็นต้องสร้างกลไกในการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมและได้รับการยอมรับตามเงื่อนไขการประเมินอันเป็นการ เฉพาะ ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ รวมทั้งองค์ความรู้ทางด้านรัฐ ประศาสนศาสตร์ด้วยเช่นเดียวกัน ที่ถูกกำหนดให้มีมาตรฐานวัดตามเกณฑ์การประเมินซึ่งระบุไว้ในมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (มคอ.1) โดยสอดคล้องกันกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 อย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้โดยมีสาระสำคัญรายละเอียด ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics and Moral) ได้แก่ การพัฒนานิสัยและ ประพฤติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมและด้วยความรับผิดชอบต่อทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม และสามารถปรับ วิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม พื้นฐานและความรู้สึกของผู้อื่น
2. มาตรฐานการเรียนรู้ด้านความรู้ (Knowledge) ได้แก่ การสร้างความเข้าใจ ความรู้และหลักการ ของแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ นอกจากนี้การสร้างความรู้และเข้าใจถึงความก้าวหน้าของ ความรู้ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบและข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในสาขาวิชารัฐ

ประศาสนศาสตร์ รวมถึงการสร้างความตระหนักรู้ถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ในสาขาวิชาชีพรัฐประศาสนศาสตร์

3. มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) ได้แก่การสนับสนุนความสามารถในการค้นหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย รวมทั้งสามารถศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่ซับซ้อน โดยใช้ความรู้แนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์

4. มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) ได้แก่การสร้างความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเองและแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำและสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ความสามารถปรับตัวได้ในสังคมที่มีความหลากหลาย รับฟังความเห็นที่แตกต่างและแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างสร้างสรรค์และมีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานของตนเองและบริบทของกลุ่ม

5. มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) ได้แก่การสร้างทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้และการนำเสนอข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ และสามารถใช้เครื่องมือทางสถิติขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับประเด็นปัญหาทางการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ รวมทั้งสามารถสื่อสารประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องด้วยหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ นับเป็นสาขาวิชาหนึ่งที่ทำกรเปิดสอนภายใต้สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งเริ่มทำการเปิดสอนเมื่อ ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา โดยนับเป็นหลักสูตรสืบเนื่องจากการปรับปรุงและขยายองค์ความรู้จากเดิมที่มุ่งเน้นขอบข่ายทางการปกครองท้องถิ่น ภายใต้อัตลักษณ์ “เปี่ยมความรู้ คู่คุณธรรม นำสู่การปฏิบัติพัฒนาท้องถิ่น” สู่การกำหนดแนวทางผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีปัญญาและจริยธรรมทางวิชาชีพ รัฐประศาสนศาสตร์ อีกทั้งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ความเป็นมืออาชีพ (professional) และความเท่าทันโลกสมัยใหม่ (modern world literacy) ดังนั้นเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดดังกล่าว จึงจำเป็นต้องกำหนดกลไกการประเมินเพื่อสะท้อนถึงประสิทธิภาพในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระดับภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน ซึ่งจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและสังคมประเทศชาติต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นรายด้าน ประกอบด้วย

- 1.1 การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม
- 1.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า
- 1.3 การประเมินด้านกระบวนการ
- 1.4 การประเมินด้านผลผลิต

2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ในอนาคตให้มีคุณภาพบรรลุข้อกำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สร้างมาตรฐานการประเมินตัวชี้วัดของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 และแผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) รวมทั้งนโยบายอื่นที่เกี่ยวข้องของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

2. ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ในอนาคตให้สอดคล้องและบรรลุข้อกำหนดคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

3. ใช้เป็นฐานข้อมูลสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ในอนาคต ที่สามารถตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาพร้อมยกระดับการจัดการศึกษาด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ในพื้นที่ให้บริการจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ” ครั้งนี้ เป็นการประเมินหลักสูตรฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งเริ่มทำการปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนเมื่อภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2560 นั้น ดังกล่าวผู้วิจัยเลือกใช้การประเมินรูปแบบ CIPP Model ของ Stufflebem (1971) โดยกำหนดขอบเขตพื้นฐานสำคัญรายละเอียด ประกอบด้วย

1.4.1 ขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหา ใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรด้วยเครื่องมือ CIPP Model ประกอบด้วย

1) การประเมินด้านบริบท หรือ Context Evaluation (C) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากวัตถุประสงค์เนื้อหาวิชาที่ระบุในโครงสร้างของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560

2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า หรือ Input Evaluation (I) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น สื่อการเรียนรู้ สภาพห้องเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560

3) การประเมินด้านกระบวนการ หรือ Process Evaluation (P) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผลรายวิชาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560

4) การประเมินด้านผลผลิต หรือ Product Evaluation (P) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560

1.4.2 ขอบเขตการวิจัยด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เนื่องด้วยหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560 นั้น ได้ทำการเปิดสอนระยะเวลาเพียง 3 ปี ดังนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การประเมินอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อสะท้อนข้อมูลการประเมินอย่างครอบคลุม นั้น การวิจัยครั้งนี้จึงใช้เกณฑ์การคัดเลือกจำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนด ประชากรและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่สำคัญ ดังนี้

1.4.2.1 ประชากร รวม 249 คน ได้แก่

1. ผู้บริหารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และคณาจารย์ผู้สอนใน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560 จำนวน 9 คน
2. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 60 คน
3. ตัวแทนสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิตบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณซึ่งประกอบด้วย จำนวน 60 หน่วยงาน
4. นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560 มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2560-2562 จำนวน 120 คน

1.4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง รวม 163 คน ได้แก่

1. ผู้บริหารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และคณาจารย์ผู้สอนใน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560 ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 15 คน
2. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 28 คน
3. ตัวแทนสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิตบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 28 หน่วยงาน
4. นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2560-2562 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 92 คน

1.4.3 ขอบเขตการวิจัยด้านระยะเวลา โดยเริ่มดำเนินการประเมินหลักสูตรด้วยกระบวนการวิจัย ตั้งแต่ 17 มิถุนายน 2562 – 31 สิงหาคม 2562 แต่อย่างไรก็ตามเนื่องด้วยข้อจำกัดเกี่ยวกับระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560 ซึ่งเริ่มทำการเปิดสอนตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 รวมระยะเวลาเพียง 3 ปีนั้น ส่งผลให้กระบวนการวิจัยเพื่อการประเมินหลักสูตรในภาพรวม อาจไม่สามารถสะท้อนปัจจัยชีวิตในภาพรวมได้ครบถ้วนทุกรายวิชาตามโครงสร้างที่กำหนด ดังนั้นเพื่อให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถตอบวัตถุประสงค์ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด จึงกำหนดขอบข่ายรายวิชาในโครงสร้างหลักสูตรที่เอื้อต่อขอบเขตระยะเวลาการวิจัยครั้งนี้เฉพาะภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 หมายถึง กระบวนการผลิตสร้างนักรัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่พัฒนามาจากหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ปี พ.ศ.2556 โดยมีองค์ความรู้ครอบคลุมตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 อันประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มาตรฐานการเรียนรู้ด้านความรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รวมถึงมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.5.2 การประเมินหลักสูตร หมายถึง กลไกวิเคราะห์ผลิตภาพหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ด้วยกระบวนการวิจัยโดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model อันสะท้อนถึงสาระสำคัญรายด้าน ดังนี้

1) การประเมินด้านบริบท หรือ Context Evaluation (C) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากวัตถุประสงค์ เนื้อหารายวิชาที่ระบุในโครงสร้างของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560

2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า หรือ Input Evaluation (I) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น สื่อการเรียนรู้ สภาพห้องเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560

3) การประเมินด้านกระบวนการ หรือ Process Evaluation (P) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผลรายวิชาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560

4) การประเมินด้านผลผลิต หรือ Product Evaluation (P) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560

1.5.3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ หมายถึง หน่วยสถาบันการศึกษาที่ตั้งในพื้นที่จังหวัดสงขลา ซึ่งได้ทำการเปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560 โดยได้เริ่มรับนิสิตเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2560 อันเป็นต้นสังกัดของผู้วิจัย ในฐานะของผู้ใช้และผู้บริหารระดับหลักสูตรให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการการศึกษา โดยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของกลไกการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาในอาเซียน หรือ AUN Quality Assurance (AUN-QA) ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตต่อไป

บทที่ 2

การทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจองค์ความรู้พื้นฐานสู่การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ภายใต้กระบวนการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำเสนอตามลำดับดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎี

2.1.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษาทุกระดับในสถาบันอุดมศึกษา หลักสูตรต้องผ่านกระบวนการพัฒนาต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพจริงและให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนความต้องการของประเทศและประชาคมโลกเพราะมุ่งเน้นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ขยายตัวอย่างก้าวกระโดดซึ่งสถาบันการศึกษาจะต้องใส่ใจในการพัฒนา ปรับปรุงและทำการวิจัยเพื่อให้หลักสูตรตอบโจทย์สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (รัตนศิริ เข้มราชและคณะ, 2558) ซึ่งสังคมในศตวรรษที่ 21 ต้องการบัณฑิตที่มีคุณลักษณะต่าง ๆ ซึ่งคุณลักษณะนี้จะเป็นตัวกำหนดหลักสูตรและการสอนตามที่วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554, หน้า 3-4) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศสามารถเลือกรับและปฏิเสธและอธิบายได้ว่าจะหาประโยชน์อะไรได้จากข้อมูลสารสนเทศและเป็นผู้สร้างโลกทัศน์
2. มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
3. มีค่านิยมและใช้ข้อมูลเป็นฐานคิดในการตัดสินใจและอธิบายได้ว่าตัดสินใจ เพื่ออะไรและเพราะอะไร มีความเข้าใจ ยอมรับความแตกต่างลักษณะของวัฒนธรรม
4. เป็นบุคคลใฝ่รู้ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา มีสมรรถภาพในการคิดวิเคราะห์คิดอย่างเป็นระบบ
5. เป็นบุคคลที่เต็มใจร่วมแก้ไขปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยสันติวิธีและเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและปกป้องสิทธิมนุษยชน

6. สามารถจัดการสถานการณ์ ควบคุมความเครียด รวมทั้งปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

ทั้งนี้เมื่อสังคมต้องการบัณฑิตที่มีคุณลักษณะดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษานอกจากจะพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถตามวิชาชีพแล้ว ยังต้องคำนึงถึงคุณลักษณะที่สังคมต้องการอีกด้วยหลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการศึกษา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงและเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

นิยามทั่วไปของหลักสูตร

การนิยาม “หลักสูตร หรือ Curriculum” จากคำจำกัดความของนักวิชาการด้านการศึกษา สามารถประมวลสาระสำคัญพอสังเขปได้ดังนี้

Beane & others (1986:34-35) ได้กำหนดความหมายของหลักสูตรไว้โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาความเป็นรูปธรรม (Concrete) ไปสู่นามธรรม (Abstract) ซึ่งให้ความสำคัญกับการยึดหน่วยสถาบันที่มีบทบาทจัดการศึกษาเป็นการเฉพาะและสะท้อนกลไกของโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง (School - centered) ไปสู่การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner - centered) สู่การนิยามความหมายโดยสรุปดังนี้

1. หลักสูตร คือ ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการศึกษา (Curriculum as product)
2. หลักสูตร คือ โครงการหรือแผนการในการจัดการศึกษา (Curriculum as program)
3. หลักสูตร คือ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างมีความหมาย (Curriculum as intended learning)
4. หลักสูตร คือ ประสบการณ์ของผู้เรียน (Curriculum as experience of the learner)

ขณะที่ Oliva (1992:8-9) ได้ให้นิยามความหมายของหลักสูตรโดยแบ่งเป็นประเด็น ดังนี้

1. การให้นิยามโดยยึดจุดประสงค์ (Purpose) หลักสูตรอันมีภาระหน้าที่ที่จะทำให้ผู้เรียนควรจะเป็นอย่างไรหรือมีลักษณะอย่างไร หลักสูตรแนวคิดนี้จึงมีความหมายในลักษณะที่เป็นวิธีการที่นำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย เช่น หลักสูตร คือการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมสู่การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เป็นต้น

2. การให้นิยามโดยยึดบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Contexts) นิยามหลักสูตรในลักษณะนี้เป็นการอธิบายถึงลักษณะทั่วไปของหลักสูตร ซึ่งแล้วแต่ว่าเนื้อหาของหลักสูตรมีลักษณะเป็นอย่างไร เช่น หลักสูตรที่ยึดเนื้อหาวิชาหรือหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหลักสูตรเพื่อการปฏิรูปสังคม เป็นต้น

3. การให้นิยามโดยยึดวิธีดำเนินการหรือยุทธศาสตร์ (Strategies) เป็นการให้นิยามหลักสูตรในเชิงวิธีดำเนินการที่เป็นกระบวนการ ยุทธศาสตร์หรือเทคนิควิธีการที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น หลักสูตรคือกระบวนการแก้ปัญหา, หลักสูตร คือการทำงานกลุ่ม, หลักสูตร คือการเรียนรู้รายบุคคล, หลักสูตร คือโครงการหรือแผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

นอกเหนือจากการนิยามความหมายของหลักสูตรแล้ว การพิจารณาถึงองค์ประกอบของหลักสูตรนับเป็นกลไกสำคัญอีกประการของการนำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งธำรง บัวศรี (2532 : 8) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรนั้น ประกอบด้วย

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากการเรียนจบหลักสูตร
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว
5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
8. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

ขณะเดียวกันองค์ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรภายใต้เงื่อนไขสำคัญของกระบวนการพัฒนาการศึกษาของชาตินั้น กล่าวได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญเพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือที่ดีในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศตามจุดมุ่งหมาย (สุนีย์ ภูพันธ์, 2546:174) จำเป็นต้องมีการดำเนินงานเป็นระเบียบแบบแผนต่อเนื่องกันไป ซึ่งเริ่มจากการวางจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานนี้จะต้องคำนึงถึงจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาหลักสูตรว่าจะเริ่มต้นที่ใดก่อน และดำเนินการอย่างไรจึงจะเป็นการพัฒนาหลักสูตรรวมถึงผลงานต่างๆทางด้านหลักสูตรต่าง ๆ ที่ได้สร้างขึ้นใหม่อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าหลักสูตรเดิมต้องคำนึงถึงการดำเนินงาน วิธีการต่าง ๆ รวมทั้งหลักการและแนวปฏิบัติเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้วจะต้อง มีการฝึกอบรมครูประจำการให้เข้าใจในหลักสูตรใหม่ รวมทั้งทักษะในด้านต่างๆ และต้องคำนึงถึงประโยชน์ในด้านการพัฒนาจิตใจและทัศนคติของนักเรียนด้วย ต้องได้รับความร่วมมือและการประสานงานอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในทางด้านหลักสูตรทุกๆด้าน และต้องมีผู้นำที่ชำนาญมีความสามารถในหน้าที่การงานเป็นอย่างดีขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการต่อเนื่องตั้งแต่การจัดทำหลักสูตรฉบับร่างทดลองใช้จัดทำหลักสูตรฉบับจริง ดำเนินการใช้หาแนวทางที่ดีในการใช้ปรับปรุงกระบวนการใช้และปรับปรุงตัวหลักสูตรซึ่งอาจจะต้องหมุนเวียนกระทำซ้ำ ตั้งแต่ขั้นดำเนินการ การใช้ชื่อหลายครั้งหลายหนต่อเนื่องกันไปจนกว่าจะเปลี่ยนหลักสูตรทั้งหมดให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม งานพัฒนาหลักสูตรแบ่งออกเป็นขั้นตอนใหญ่ ๆ 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ข้อมูลที่สำคัญ คือความจำเป็นและความต้องการของสังคมที่มีต่อการจัดการศึกษาประเภทและระดับนั้น ๆ ปรัชญาการศึกษาทำให้สามารถเตรียมการสร้างหลักสูตรได้เหมาะสมแนวคิดทางจิตวิทยาจะช่วยนำทางให้จัดหลักสูตรได้เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นจัดทำและวางแผนการใช้หลักสูตร จากการประมวลความรู้โดยใช้ข้อมูลจากขั้นที่แล้วผนวกกับความรู้ความคิดของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาวิชานักทฤษฎีการสอนจะเป็นที่มาของหลักการ จุดหมายและโครงสร้างเนื้อหาวิชารวมทั้งลักษณะของการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน โดยสิ่งที่ควรคำนึงถึงคือองค์ประกอบของการใช้หลักสูตรอันได้แก่ ความเข้าใจและการยอมรับของผู้บริหารการศึกษาความพร้อมของหน่วยงานสนับสนุนทั้งทางด้านการเงินจะช่วยให้ทราบสภาพความพร้อมและแก้ปัญหาได้ล่วงหน้า

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการใช้หลักสูตร ในระหว่างที่หลักสูตรกำลังใช้อยู่และยังไม่ครบถ้วนตามกำหนดเวลา การประเมินผลการใช้หลักสูตรจะช่วยให้ทราบปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการใช้หลักสูตรอันเป็นแนวทางให้ปรับปรุงแก้ไขกระบวนการใช้ ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบผลของการใช้หลักสูตร การประเมินผลรวบยอดจะจัดทำเมื่อหลักสูตรใช้ไปครบถ้วนตามกำหนดเวลาซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลว่าหลักสูตรสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนตรงตามเป้าประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ ควรจะแก้ไขจุดหมายของหลักสูตรอย่างไรหรือควรรหาทางปรับปรุงกระบวนการใช้หลักสูตรหรือไม่

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรได้ดังนี้

1. การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรแต่ละหลักสูตรจึงต้องมีความมุ่งหมายที่แสดงถึงเอกลักษณ์และวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไปด้วย ซึ่งความมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละระดับควรสอดคล้องและเสริมความมุ่งหมายทางการศึกษาในระดับชาติ

2. การจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ โดยเมื่อได้กำหนดแล้วว่าความมุ่งหมายของหลักสูตรมีอะไรบ้าง สิ่งต่อไปก็คือการเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับนักเรียนและลำดับก่อนหลังในการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. การนำเอาหลักสูตรไปใช้ คือการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลเพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูและนักเรียนสามารถสอนและเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

4. การประเมินผลหลักสูตร เป็นการพิจารณาตรวจสอบหลักสูตรที่นำไปใช้ว่าเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับผู้เรียนมากน้อยเพียงใดและนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่

5. การปรับปรุงหลักสูตร โดยการนำผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรไปปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมและนำไปใช้ต่อไปหรือตัดสินใจต่อหลักสูตร

ทั้งนี้เมื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับการจัดทำหลักสูตรข้างต้นแล้ว เจ็อนไขสำคัญอีกประการคือการพิจารณาคุณสมบัติของหลักสูตรซึ่งสามารถนำไปสู่การประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาให้เป็นรูปธรรมนั้น จำเป็นต้องสังเคราะห์คุณสมบัติเบื้องต้นจากปัจจัยบางประการอีกด้วย ซึ่งแนวคิดที่สะท้อนถึงคุณลักษณะของหลักสูตรที่ดีตามแนวคิดของ Saylor and Alexander (1974 อ้างถึงใน วิชัย ดิสสระ 2535 : 36-37) ได้พัฒนาแบบประเมินหลักสูตรเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร ดังนี้

1. เนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตรครอบคลุมข้อมูลที่ไดมาจากนักเรียน สังคมกระบวนการเรียนและความรู้ที่ควรจะได้รับในระหว่างการศึกษาหรือไม่อย่างไร

2. จุดมุ่งหมายของโรงเรียนวางไว้อย่างชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องหรือไม่จุดมุ่งหมายมีความกว้างขวางและมีความสมดุลพอที่จะขยายติดต่อเพิ่มเติมจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการหรือไม่

3. กระบวนการเรียน ผู้เรียนมีโอกาสก้าวหน้าและมีอิสระที่จะพัฒนาตามความสามารถความสนใจตามแนวทางของตนเองได้หรือไม่

4. นักเรียนและครูมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับแผนการเรียนต่างๆ ในหลักสูตรหรือไม่นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนนั้นๆ ตามวุฒิภาวะของเขาหรือไม่ ผู้เรียนมีความเข้าใจในเหตุผลและยอมรับสิ่งที่โรงเรียนคาดหวังจากเขาหรือไม่

5. กลุ่มจุดมุ่งหมายที่สำคัญๆ มีความสอดคล้องกับโอกาสที่จะเรียนในแต่ละกลุ่ม เพื่อบรรลุถึงจุดมุ่งหมายนั้นๆ หรือไม่ มีการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายกับโอกาสที่จะเรียนว่ามีช่องว่างหรือมีการเหลื่อมล้ำกันหรือไม่ รวมทั้งโอกาสในการเลือกทางเรียนจะบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่อย่างไร

6. ในแต่ละขอบเขตหรือแต่ละกลุ่มของจุดมุ่งหมาย โอกาสในการเลือกทางเรียนที่เกี่ยวข้องมีรูปแบบหรือกระสวนที่แสดงให้เห็นความตั้งใจที่จะให้เกิดขึ้นมากหรือน้อยอย่างไรกระสวนหรือรูปแบบนั้นๆ มีความเหมาะสมและคล่องตัวที่จะนำไปใช้ได้อย่างจริงจังหรือไม่ อย่างไร

7. แผนงานเหมาะสมกับศูนย์กลางการศึกษาในโรงเรียนหรือไม่ มีแผนการที่สร้างขึ้นจากภายนอกโรงเรียนและได้รับการปรับปรุงหรือนำไปใช้โรงเรียนหรือไม่ โอกาสทางการเรียนต่าง ๆ ได้รับการวางแผนให้คุณค่าต่อผู้เรียนและชุมชนหรือไม่อย่างไร

8. ความต้องการที่เป็นแรงผลักดันจากภายนอกได้รับการพิจารณาไว้อย่างสมดุลหรือไม่

9. แผนงานของหลักสูตรโดยส่วนรวมมีความกว้างขวางหรือไม่และแผนนั้นสอดคล้องสัมพันธ์กับการเรียนการสอน การวัดผล ตลอดทั้งจุดมุ่งหมายและโอกาสทางการเรียนที่กำหนดไว้หรือไม่

10. กลุ่มที่รับผิดชอบในการวางแผนการนั้นเป็นตัวแทนของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียนผู้ปกครองประชาชนโดยส่วนรวมและกลุ่มอาชีพต่าง ๆ หรือไม่

11. แผนการต่างๆ เปิดโอกาสให้มีการแสดงปฏิกริยาย้อนกลับจากนักเรียนหรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงแผนนั้นๆ หรือไม่อย่างไร

12. แผนการและส่วนประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรมีโอกาสอธิบายและชี้แจงจนเป็นที่เข้าใจของนักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้หรือไม่

13. มีคณะกรรมการหรือหน่วยวัดและประเมินผลหรือกลุ่มคนหรือรายบุคคลที่จะรับผิดชอบในการพิจารณาปัญหาหรือรวบรวมปัญหาจากบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือไม่ มีขอบเขตหรือสายงานที่ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับกลุ่มบุคคลที่จะแก้ปัญหานั้น ๆ ได้อย่างจริงจังหรือไม่ การพิจารณา รวบรวม รายงาน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาเป็นไปอย่างมีระบบหรือไม่

14. แผนงานนั้นๆ มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ในศูนย์กลางการศึกษาของโรงเรียนชุมชนอย่างกว้างขวางทั่วถึงและเป็นประโยชน์หรือไม่

15. แผนงานของหลักสูตรมีช่องว่างสำหรับการยืดหยุ่นเพื่อให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามโอกาสวิธีการเรียนการสอน ตลอดทั้งการรับฟังความคิดเห็นของครูและนักเรียนเพื่อการพัฒนาให้ดีที่สุดหรือไม่

จากการสำรวจแนวคิดเกี่ยวกับบริบททั่วไปของหลักสูตร สามารถสรุปได้ว่า “หลักสูตร” นับเป็นแนวทางที่สำคัญต่อกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ที่จัดให้กับผู้เรียนอย่างเป็นระบบจากเงื่อนไขปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ผู้การกำหนดรายละเอียดขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสม เช่น เนื้อหารายวิชาที่สัมพันธ์กับโครงสร้างของหลักสูตร จำนวนของหน่วยการผลิตที่สอดคล้องกับผลลัพธ์เชิงคุณภาพรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อการสนับสนุนหลักสูตรให้เกิดประสิทธิผล เป็นต้น อย่างไรก็ตามการกำหนดแนวทางดำเนินการของหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่คาดหวังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องแสวงหาเครื่องมือเพื่อปรับปรุงหลักสูตรซึ่งสามารถรองรับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนภายใต้รูปแบบการประเมินอย่างหลากหลายอีกด้วย

2.1.2 ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร

จากนิยามทั่วไปดังกล่าวสะท้อนว่า “หลักสูตร” มีความสำคัญเปรียบเสมือนวิธีการ (mean) ที่นำไปสู่การกำหนดรูปแบบดำเนินการ/จัดกระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย (object) ซึ่งจำเป็นต้องให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันมีผลต่อการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอ ดังนั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรที่มีความเหมาะสมจึงจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางหรือวิธีการประเมินโดยเชื่อมโยงกับเงื่อนไขต่าง ๆ ซึ่งสัมพันธ์กับการอธิบายคุณภาพของหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญ

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงสำรวจเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร ซึ่งจากการศึกษาของมาเรียนนิลพันธุ์ (2553:30) นิยามการประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) ไว้หมายถึงกิจกรรมที่เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร มาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงถึงระดับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หลักสูตรเกี่ยวกับผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจทักษะความสามารถ สมรรถนะและคุณธรรมจริยธรรม เจตคติ รวมทั้งความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ สมรรถนะ จากการเรียนการสอนในหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง ความผิดพลาด ปัญหาอุปสรรค ผลกระทบต่อหลักสูตร ในอันที่จะนำไปหาแนวทางเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน การปรับปรุงการดำเนินหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป หรือยกเลิกหลักสูตร การประเมินหลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการ การจัดทำทดลองใช้และผลของการใช้หลักสูตร ตลอดจนการตัดสินใจคุณค่าและคุณภาพ ประสิทธิภาพของหลักสูตร เช่นเดียวกับการศึกษาของ Stufflebeam et al. (1971) ได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้สอดคล้องกันว่า หมายถึงกระบวนการหา/เก็บข้อมูลกิจกรรมการเรียนการสอนภายในขอบข่ายของการสอนซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจการวางแผนการจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีขึ้นและเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่าเดิม

อย่างไรก็ตามการประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายพื้นฐานสำคัญดังนี้ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539:192)

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตร
2. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแลและการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปอีกหรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วนหรือยกเลิกทั้งหมด
4. เพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตรหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่อย่างไร

นอกเหนือจากการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนแล้ว การประเมินหลักสูตรควรมีการดำเนินเป็นระยะ ๆ เนื่องจากข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดของหลักสูตรอาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยและในระยะต่างกัน เช่น อาจมีสาเหตุมาจากตอนจัดทำหรือร่างหลักสูตรซึ่งทำให้ตัวหลักสูตรไม่มีคุณภาพที่ดีหรือไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่เปลี่ยนไปหรืออาจมีสาเหตุมาจากตอนนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินหลักสูตรที่ดีจึงต้องตรวจสอบเป็นระยะเพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นโดยทั่วไปจะแบ่งเป็น 3 ระยะ (สุณีย์ ภูพันธ์ุ, 2546 : 252) ได้แก่

ระยะที่ 1 การประเมินหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้

ในช่วงระหว่างที่มีการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรอาจมีการดำเนินการตรวจสอบทุกขั้นตอนของการจัดทำ นับแต่การกำหนดจุดมุ่งหมายไปจนถึงการกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนเมื่อสร้างหลักสูตรฉบับร่างเสร็จแล้วก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้จริง จึงควรมีการประเมินตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่างและองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร การประเมินหลักสูตรในระยะนี้ต้องอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านพัฒนาหลักสูตรทางด้านเนื้อหาทางด้านวิชาชีพครูทางด้านการวัดผล เป็นต้น

ระยะที่ 2 การประเมินหลักสูตรระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร

ในขณะที่มีการดำเนินการใช้หลักสูตรที่จัดทำขึ้นควรมีการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด จะได้แก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม เช่น ประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรในด้านการบริหาร การจัดการหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแลและการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ระยะที่ 3 การประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร หลังจากที่มีการใช้หลักสูตรมาแล้วระยะหนึ่งหรือครบกระบวนการเรียบร้อยแล้ว ควรจะประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ซึ่งได้แก่ การประเมินองค์ประกอบด้านต่างๆ ของหลักสูตร ทั้งหมด คือเอกสารหลักสูตร วัสดุหลักสูตร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับติดตาม การจัดกระบวนการเรียนการสอน ฯลฯ เพื่อสรุปผลตัดสินว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นควรจะดำเนินการใช้ต่อไปหรือควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นหรือควรยกเลิก เป็นต้น

ทั้งนี้วิชย วงษ์ใหญ่ (2546) และ Phi Delta Kappa National Study Committee on Evaluation (อ้างถึงในรุจิรุ ภูสาระ, 2546:150-152) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าผลการประเมินหลักสูตรจะมีความเชื่อถือเพียงใดขึ้นอยู่กับเกณฑ์สำหรับการใช้พิจารณาตัดสิน การประเมินหลักสูตรของคณะกรรมการประเมินหลักสูตรเลือกใช้ได้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการประเมินตามเกณฑ์ที่เหมาะสม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความเที่ยงตรงภายใน (Internal validity) หมายถึง การออกแบบการประเมินเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลทำให้ได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ที่ประเมินผลของการประเมินตรงตามปรากฏการณ์เป็นตัวแทนภายในขอบข่ายของการพิจารณาอย่างถูกต้องและเป็นจริง

2. ความเที่ยงตรงภายนอก (External validity) หมายถึง ผลการประเมินหลักสูตรที่สามารถนำไปอ้างอิงสรุปได้กว้างขวางเพียงใดเกี่ยวกับเรื่องเวลา สิ่งแวดล้อมและบุคคลที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มที่ประเมิน

3. ความเชื่อถือได้ (Reliability) หมายถึง ความคงที่ของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการใช้เครื่องมือวัดหลายอย่าง ผู้ประเมินหลักสูตรควรคำนึงถึงความเพียงพอของการเก็บหรือวัดหรืออาจจะทำการวัดหลายครั้งหรือวัดครั้งเดียวด้วยเทคนิคการวัดแบบต่างๆ เพื่อตรวจสอบความคงที่ของคำตอบเรื่องนี้ ผู้ประเมินหลักสูตรต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกรวัดค่อนข้างมาก มีความละเอียดรอบคอบ และมีความรับผิดชอบ

4. ความเป็นปรนัย (Objectivity) หมายถึง คนส่วนใหญ่มีความเข้าใจข้อมูลที่ได้จากการวัดตรงกันมากน้อยเพียงไร ผู้ประเมินรวบรวมข้อมูล รายละเอียดและตัดสินใจแปลผลตรงกับบุคคลที่ร่วมประเมินด้วยความเป็นปรนัยของการประเมินจึงจะเกิดขึ้น

5. ความสอดคล้องสัมพันธ์ (Relevance) หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการประเมินเพียงไร การกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินไว้ชัดเจนจะช่วยให้ผู้ประเมินมีความระมัดระวังในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบตนเองเสมอได้ทำกิจกรรมการประเมินสอดคล้องกับประเด็นที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย

6. ความสำคัญ (Importance) หมายถึง การจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบหลักสูตรที่จะประเมิน การวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลว่าข้อมูล ส่วนใดมีประโยชน์มากกว่ากันเพราะการประเมินหลักสูตรบางครั้งต้องทำการประเมินที่มีลักษณะกว้างและลึก การเก็บรวบรวมข้อมูลถ้าไม่มีการจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบหลักสูตรที่จะประเมินจะทำให้การเก็บข้อมูลในเรื่องเดียวกันจำนวนมาก ผู้ประเมินหลักสูตรจะต้องถือเป็นความรับผิดชอบที่จะต้องจัดลำดับความสำคัญให้กับข้อมูลที่จะไปเก็บรวบรวม

7. ขอบข่ายของการประเมิน (Scope) หมายถึง ระบบและแบบแผนของการประเมินที่จะเอื้ออำนวยให้ทำการศึกษได้กว้างและลึก ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและไม่ควรหยิบยักวิธีการประเมินเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งมาใช้ในการประเมินหลักสูตร

8. ความเชื่อถือและการยอมรับ (Credibility) หมายถึง ผู้ที่ต้องการใช้ผลการประเมินมีความเชื่อถือในผู้ประเมินและยอมรับข้อมูลจากผลการประเมินได้มากน้อยเพียงใด เพราะความสัมพันธ์ของผู้ประเมินหลักสูตรกับผู้ใช้ผลการประเมินหลักสูตรจะมีอิทธิพลต่อการประเมินหลักสูตรมาก

9. เวลา (Timeliness) หมายถึง การรายงานผลการประเมินจะทันใช้ในเวลาที่ต้องการหรือไม่ การใช้เวลาสำหรับกิจกรรมการประเมิน การเขียนรายงานการประเมินเป็นรายละเอียดที่จะต้องใช้เวลาอาจทำให้พลาดโอกาสที่จะใช้ผลการประเมินซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติการใช้หลักสูตร

10. ขอบเขตของการใช้ผลการประเมิน (Pervasiveness) หมายถึง การนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้อย่างกว้างขวางและมีการเผยแพร่อย่างไร การเขียนรายงานการประเมินหลักสูตรจะต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะนำเสนอให้ถูกต้องและใช้ผลการประเมินกว้างและลึกในลักษณะที่แตกต่างกัน

11. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การพิจารณาทางเลือกในการปฏิบัติเมื่อการประเมินเสร็จเรียบร้อย ทางเลือกนั้นอาจจะเกี่ยวข้องกับผู้ร่วมงาน ค่าใช้จ่าย ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ การดำเนินการประเมินส่วนมากจะพบข้อจำกัดต่างๆ ผู้ประเมินหลักสูตรต้องมีความตระหนักและรับผิดชอบต่อจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรให้มาก

นอกจากการพิจารณาความสำคัญของเงื่อนไข จุดมุ่งหมายอันเป็นสาระสำคัญของกระบวนการประเมินหลักสูตรแล้ว การกำหนดขั้นตอนการประเมินยังถือเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการ ซึ่ง ไชยยศ ไวกฤษศิริธรรม (2550:175-191) ได้เสนอขั้นตอนการประเมินหลักสูตร แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการก่อนการประเมินหลักสูตร

1.1 การกำหนดนโยบาย แนวทางรวมทั้งหลักการในการประเมินหลักสูตร

1.2 การแต่งตั้งทีมงานประเมินหลักสูตร

- 1.3 การเตรียมความพร้อมก่อนการประเมินหลักสูตร
2. การออกแบบการประเมินหลักสูตร
  - 2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินหลักสูตร
  - 2.2 การออกแบบการประเมินหลักสูตร
  - 2.3 การวางแผนในการประเมินหลักสูตร
3. การดำเนินการประเมินหลักสูตร
  - 3.1 การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินหลักสูตร
  - 3.2 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
  - 3.3 การกำหนดเครื่องมือในการประเมิน
  - 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
4. การรายงานผลและเผยแพร่ผลการประเมินหลักสูตร
5. การรับรองผลการประเมินหลักสูตร

จากขั้นตอนในการประเมินหลักสูตรที่กล่าวมาสามารถสรุปขั้นตอนการประเมินหลักสูตรได้ดังนี้

1. ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการประเมิน การกำหนดจุดมุ่งหมายในการประเมินเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการในการดำเนินการประเมินหลักสูตร ผู้ประเมินต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจนว่าจะประเมินอะไร ในส่วนใดด้วยวัตถุประสงค์อย่างไร เช่น ต้องการประเมินเอกสารหลักสูตรเพื่อดูว่าเอกสารหลักสูตรถูกต้องสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพมากแค่ไหน หรือจะประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ในเรื่องอะไร แคะไหนหรือการนำหลักสูตรไปใช้ทั้งหมด หรือประเมินหลักสูตรทั้งระบบ การกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินที่ชัดเจนทำให้เราสามารถกำหนดวิธีเครื่องมือและขั้นตอนในการประเมินได้อย่างถูกต้อง และทำให้การประเมินหลักสูตรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผล ถูกต้องเป็นที่เชื่อถือได้

2. ขั้นกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการที่จะใช้ในการประเมินผล การกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินเปรียบเสมือนเข็มทิศที่จะนำไปสู่เป้าหมายของการประเมินเกณฑ์การประเมินเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพของหลักสูตรที่ถูกประเมิน การกำหนดวิธีการจะทำให้สามารถดำเนินงานไปตามขั้นตอนอย่างราบรื่น

3. ขั้นการสร้างเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหรือเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่จะมีผลทำให้การประเมินนั้นน่าเชื่อถือมากน้อยแค่ไหน ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหรือเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีหลายอย่าง ซึ่งผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้และสร้างอย่างมีคุณภาพ มีความเชื่อถือได้ และมีความเที่ยงตรงสูง

4. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นการรวบรวมข้อมูลนั้นผู้ประเมินต้องเก็บรวบรวมข้อมูลตามขอบเขตและระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ ในบางครั้งถ้าจำเป็นต้องอาศัยผู้อื่นในการรวบรวมข้อมูลควรพิจารณาผู้ที่จะมาทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเหมาะสม เพราะผู้เก็บรวบรวมข้อมูลมีส่วนช่วยให้ข้อมูลที่รวบรวมได้มีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ

5. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นนี้ผู้ประเมินจะต้องกำหนดวิธีการการจัดระบบข้อมูลพิจารณาเลือกใช้สถิติในการใช้ข้อมูลที่เหมาะสมแล้วจึงวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้นโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

6. ขั้นสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลการประเมิน ในขั้นนี้ผู้ประเมินจะสรุปและรายงานผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต้น ผู้ประเมินจะต้องพิจารณารูปแบบของการรายงานผลว่าควรจะเป็นรูปแบบใด และการรายงานผลจะมุ่งเสนอข้อมูลที่บ่งชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรมีคุณภาพหรือไม่ เพียงใด มีส่วนใดบ้างที่ควรแก้ไข ปรับปรุงหรือยกเลิกเป็นต้น

ลักษณะการประเมินหลักสูตรนั้น สามารถจำแนกได้ตามแนวคิดของการประเมินหลักๆ 4 แนวทาง ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2553, หน้า 4-5)

1) การประเมินความก้าวหน้า หรือการประเมินสรุปรวม (Formative V.S. Summative evaluation) เป็นการประเมินในขณะดำเนินการใช้หลักสูตรหรือเป็นการประเมินระหว่างทาง เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับปรับปรุงกระบวนการบริหารและการใช้หลักสูตร ส่วนการประเมินสรุปรวม (Summative evaluation) เป็นการประเมินผลสรุปรวมของหลักสูตร หรือการประเมินเมื่อครบวงจรของหลักสูตร เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับตัดสินผลสำเร็จของหลักสูตร

2) การประเมินอย่างไม่เป็นทางการ หรือการประเมินอย่างเป็นทางการ (Informal V.S. Formal evaluation) การประเมินอย่างไม่เป็นทางการ (Informal evaluation) เป็นการประเมินที่ไม่มีแบบแผนที่เคร่งครัด การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามความสะดวก ง่าย ๆ เช่น การพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการ สอบถามอย่างไม่เป็นทางการ ไม่มีรูปแบบการวิเคราะห์ที่ชัดเจน ข้อสรุปมักเกิดขึ้นตามความรู้สึกหรือความคิดเห็นส่วนตัว ส่วนการประเมินอย่างเป็นทางการ (Formal evaluation) เป็นการประเมินที่มีระเบียบแบบแผน มีวัตถุประสงค์การสร้างเครื่องมือ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลตามเกณฑ์หรือมาตรฐานและการรายงานด้วยลายลักษณ์อักษร

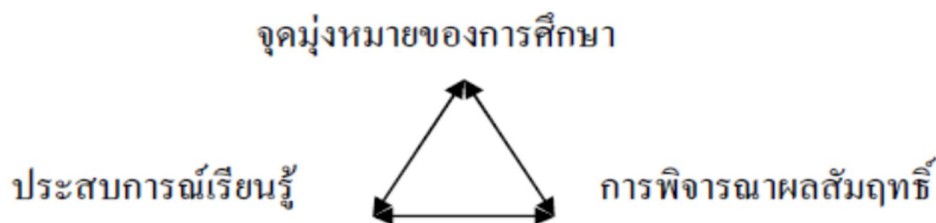
3) การประเมินผลทั้งหมดหรือการประเมินตามจุดมุ่งหมาย (Goal-free V.S. Goalbased evaluation) การประเมินผลทั้งหมด (Goal-free evaluation) เป็นการประเมินที่ครอบคลุมผลที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมด (Total effects) ซึ่งประกอบด้วยผลทางตรง และผลทางอ้อม หรือผลกระทบโดยไม่ได้ยึดติดกับจุดมุ่งหมายเดิมของหลักสูตร ส่วนการประเมินผลตามจุดมุ่งหมาย (Goal – based evaluation) เป็นการประเมินผลตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ว่าผลผลิตที่ได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด

4) การประเมินโดยผู้ประเมินภายนอกกับการประเมินโดยผู้ประเมินภายใน (External vs. Internal evaluator) การประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก (External evaluator) เป็นการประเมินโดยใช้ผู้ประเมินที่เป็นบุคคลภายนอก ซึ่งไม่ได้อยู่ภายในสังกัดของหน่วยงานหรือสถาบันนั้นส่วนใหญ่เป็นนักประเมินที่เชี่ยวชาญจากภายนอกที่เป็นกลาง ส่วนการประเมินโดยผู้ประเมินภายใน (Internal evaluator) เป็นการประเมินโดยใช้ผู้ประเมินที่เป็นบุคคลภายในสังกัดของหน่วยงาน หรือสถาบันนั้น ซึ่งเป็นผู้ประเมินที่อยู่ใกล้ชิดและเห็นกระบวนการใช้หลักสูตรมาโดยตลอด

ทั้งนี้การสำรวจองค์ความรู้พื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับ “หลักสูตร” รวมถึงความสำคัญของ “การประเมินหลักสูตร” จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องข้างต้นแล้ว สามารถนำไปสู่การกำหนดรูปแบบการดำเนินการวิเคราะห์เครื่องมือที่สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ในครั้งนี้จากข้อเสนอของนักวิชาการ/ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินที่หลากหลาย เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler) นับเป็นผู้ที่วางรากฐานการประเมินหลักสูตร โดยเสนอแนะแนวคิดว่าการประเมินหลักสูตรเป็นการเปรียบเทียบว่าพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ โดยการศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของกระบวนการจัดการศึกษา 3 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายทางการศึกษา
2. ประสบการณ์การเรียนรู้
3. การพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ทั้งนี้การเชื่อมโยงองค์ประกอบดังกล่าวของไทเลอร์ สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินโดยพิจารณาองค์ประกอบทางการศึกษาของ Ralph W. Tyler
(ที่มา : มาเรียม นิลพันธุ์, 2555:36)

อย่างไรก็ตามนอกเหนือจากการกำหนดเกณฑ์การประเมินหลักสูตรโดยพิจารณาองค์ประกอบทางการศึกษาตามแนวคิดของ Ralph W. Tyler ดังรายละเอียดข้างต้นแล้ว การประเมินหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานการจัดการศึกษาส่วนใหญ่ได้ถูกนำมาประยุกต์เป็นเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อนำไปสู่การอธิบายขอบข่ายการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ที่เชื่อมโยงกับแนวทางที่ใช้ในการวิจัยครั้งนั้นๆ จะเลือกใช้รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ซึ่งจะกล่าวละเอียดในหัวข้อถัดไป

2.1.3 การประเมินหลักสูตรด้วยรูปแบบ CIPP ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Shufflebeam)

การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งนี้เลือกใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรด้วยรูปแบบ CIPP ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Shufflebeam) เป็นฐานสำคัญในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ซึ่งนอกจากพิจารณาความสำคัญของการประเมินโดยพิจารณาองค์ประกอบทางการศึกษาของ Ralph W. Tyler แล้ว ยังคำนึงถึงบริบททั่วไปเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม บุคลากรรวมถึงปัจจัยอื่นประกอบการพิจารณาการกำหนดรูปแบบการวิจัยครั้งนี้ด้วย ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารหลักสูตรสามารถใช้ในตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนหลักสูตร รวมถึงใช้ในการตัดสินใจทบทวนหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานที่หลากหลายมากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้กระบวนการวิจัยประเมินหลักสูตรในครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด จึงเลือกใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตร ซึ่งสรุปรวบยอดจากสาระสำคัญทางทฤษฎีได้ดังนี้

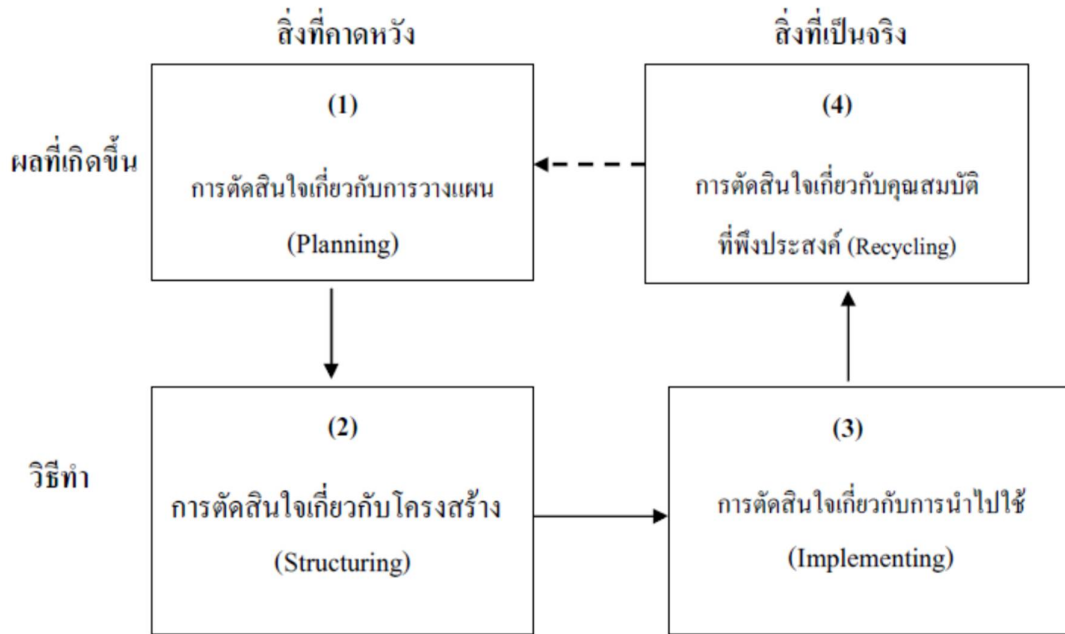
สตัฟเฟิลบีม (Danie L. Stufflebeam) ได้อธิบายความหมายของการประเมินผลทางการศึกษาเอาไว้ว่าเป็นกระบวนการบรรยายการหาข้อมูลและการให้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจหาทางเลือก ฉะนั้นรูปแบบการประเมินผลหลักสูตรตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม จึงเป็นรูปแบบที่เหมาะสมแก่การช่วยตัดสินใจเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดตามปกติสถานการณ์ในการตัดสินใจ (Decision Settings) ซึ่งโดยทั่วไปจะประกอบด้วยมิติที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ

1. มิติด้านข้อมูลที่มีอยู่ (Information Grasp) โดยหากตัดสินใจทำอะไรสักอย่างนั้น จำเป็นต้องคำนึงว่ามีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนั้นอยู่มากน้อยเพียงใด

2. มิติด้านปริมาณความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการให้เกิดขึ้น (Degree of Change) โดยหากจะตัดสินใจทำอะไรอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องคำนึงว่าเมื่อดำเนินการแล้วจะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยสักเพียงใด

ทั้งนี้การตัดสินใจนั้นไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์แบบใดก็ตามจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเชิงประเมิน (Evaluation Data) มาช่วยเป็นพื้นฐาน เพราะการตัดสินใจใด ๆ ของผู้บริหารที่ไม่ใช่ข้อมูลเชิงประมาณมาเป็นพื้นฐานในการหาทางเลือก ย่อมเสี่ยงต่อความล้มเหลวในการดำเนินงานตามทางเลือกนั้นอย่างมาก ส่วน

การตัดสินใจทั้งปวงทางการศึกษานั้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องจะจัดเนื้อหาวิชาในหลักสูตร รูปแบบจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หากพิจารณาในแง่ของวิธีการกับผลที่จะเกิดขึ้นและสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งอาจจำแนกการตัดสินใจออกเป็น 4 ประเภท ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของการวิเคราะห์รูปแบบประเมิน Stufflebeam ต่อสิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นจริง (ที่มา : มาเรียม นิลพันธุ์, 2555:44)

จากภาพที่ 2 ดังกล่าวสามารถอธิบายเป็นรายประเด็นได้ดังนี้

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน (Planning Decisions) เป็นการตัดสินใจโดยการคาดหวังว่าความต้องการให้เกิดผลทางการศึกษาอย่างไร เช่น หลังจากทีนี้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณไปแล้วนักเรียนควรมีคุณสมบัติที่เด่นอย่างไรบ้าง ดังนั้นการตัดสินใจชนิดนี้จึงนำมาเป็นประโยชน์ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือในการวางแผนจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงเรียกการตัดสินใจอย่างนี้ว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน

2. การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้าง (Structuring Decisions) เป็นการตัดสินใจโดยการคาดหวังว่าถ้าต้องการให้เกิดผลทางการศึกษาตามที่คาดหวังไว้ในข้อ 1 นั้น ซึ่งควรจะวางโครงสร้างหรือวางรูปแบบของการใช้หลักสูตรที่พึงประสงค์เอาไว้อย่างไร เช่นถ้าจะสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้มีคุณสมบัติตรงตามที่คาดหวังเอาไว้ นั้น หลักสูตรควรจัดสภาพแวดล้อมอย่างไร การบริหารควรจะเป็นแบบใด รวมถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างไร และควรมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรอะไรบ้าง ฯลฯ สะท้อนรูปแบบการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้าง

3. การตัดสินใจเกี่ยวกับการนำไปใช้ (Implementing Decision) เป็นการตัดสินใจว่า ตามความเป็นจริงนั้นได้มีการนำหลักสูตรไปใช้ตามแนวทางที่คาดหวังเอาไว้หรือไม่ มีการควบคุมหรือแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้วิธีการที่เกิดขึ้นจริง ๆ เป็นไปตามที่ต้องการมากน้อยเพียงใด จึงเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับการนำไปใช้

4. การตัดสินใจเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ (Recycling Decisions) เป็นการตัดสินใจหลังจบการศึกษาตามหลักสูตรไปแล้วนั้นจริงแล้วนั้น บัณฑิตมีคุณสมบัติเป็นอย่างไรมีความรู้ มีทักษะ มีเจตคติ เป็นอย่างไรและตรงตามที่คาดหวังเอาไว้หรือไม่ ทีอะไรบ้างที่ต้องรักษาเอาไว้และมีอะไรบ้างที่ต้องละทิ้งหรือนำมาปรับขยายเสียใหม่ จึงเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่าการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์

นอกจากนี้การสำรวจองค์ความรู้ของพิชิต ฤทธิ์จรูญ (2558, หน้า 18) ได้สรุปการจำแนกตามสิ่งที่ถูกประเมิน โดยใช้รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Shufflebeam) สู่การประเมินหลักสูตร โดยออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) การประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย สภาพเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาและความต้องการของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ว่า มีความสอดคล้องเอื้อต่อการจัดทำหลักสูตรหรือไม่ ตลอดจนทรัพยากรและข้อจำกัดต่าง ๆ ในการดำเนินการใช้หลักสูตร สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับนโยบายหรือแผนการศึกษาและบริบทหรือสภาพของสังคม ซึ่งการประเมินสภาพแวดล้อม ผู้ประเมินอาจใช้วิธีดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความคิดรวบยอด (Conceptual Analysis)
2. การทำวิจัยด้วยการเก็บข้อมูลวิเคราะห์จริง (Empirical Studies)

3. การอาศัยทฤษฎีและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญการประเมินสภาพแวดล้อมนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจด้านการวางแผนหรือกำหนดจุดมุ่งหมาย (Planning Decisions)

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input evaluation) เป็นการประเมินความพร้อมทั้งในเชิงคุณภาพและความพอเพียงของทรัพยากรต่าง ๆ ก่อนเริ่มใช้หลักสูตรว่า มีทรัพยากรพร้อมที่จะดำเนินการได้หรือไม่ สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสมเพื่อให้การดำเนินการใช้หลักสูตรสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการประเมินปัจจัยเบื้องต้น ผู้ประเมินอาจใช้วิธีดังต่อไปนี้

1. จัดทำในรูปแบบของคณะกรรมการ
2. อาศัยผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ทำเอาไว้แล้ว
3. ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษา
4. ทำการวิจัยเชิงทดลองเป็นการนำร่อง

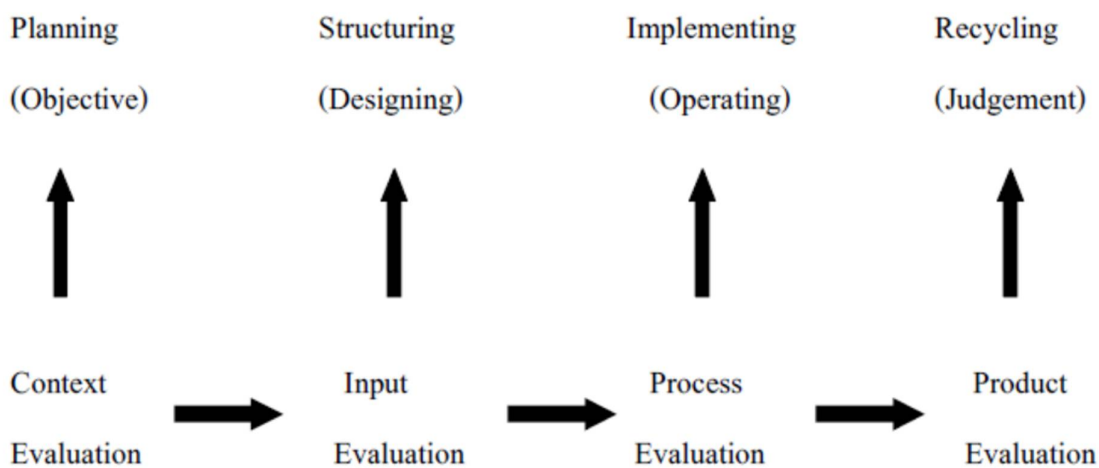
3) การประเมินกระบวนการใช้หลักสูตร (Process evaluation) เป็นการประเมินระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร โดยมุ่งประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อการปรับปรุงกระบวนการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งการประเมินปัจจัยด้านกระบวนการ ผู้ประเมินอาจใช้วิธีดังต่อไปนี้

1. การสังเกตแบบมีส่วนร่วมปฏิบัติ
2. การวิเคราะห์การปะทะสัมพันธ์
3. การสัมภาษณ์
4. การใช้แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า
5. การให้เขียนรายงานประเภทปลายเปิด

4) การประเมินผลผลิตหรือผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร (Product evaluation) เป็นการประเมินหลังจากการดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรแล้ว ประกอบด้วยการประเมินผลลัพธ์ (Output evaluation) โดย

พิจารณาจากปริมาณและคุณภาพของผลผลิตเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สารสนเทศที่ได้ นำมาใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของผลผลิตของหลักสูตรทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพเพื่อการตัดสินใจว่า ควรจะดำเนินการใช้หลักสูตร ปรับปรุง พัฒนา เปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือยกเลิกหลักสูตร เป็นต้น

ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินหลักสูตรที่กำหนดในกระบวนวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ตามรูปแบบการวิเคราะห์ของ สตีฟเฟิลบีม อย่างครอบคลุมรอบด้านนั้นควรสังเคราะห์ความสัมพันธ์ของแนวคิดการประเมินผลหลักสูตรนั้นมีสิ่งที่จะต้องประเมินอยู่ 4 อย่าง ได้แก่ Context , Input , Process , และ Products รูปแบบการประเมินผลด้วยรูปแบบ CIPP Model ซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลกับการตัดสินใจตามแนวคิดดังกล่าวตามภาพที่ 3 ดังนี้

ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลกับการตัดสินใจตามแนวคิดของ Stufflebeam (ที่มา : สุนีย์ ภูพันธ์, 2546)

ทั้งนี้การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ภายใต้กระบวนกรวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบ CIPP Model ซึ่งถือเป็นวิธีการประเมินที่นักวิชาการด้านการประเมินผลการศึกษา นิยมนำมาประยุกต์ใช้ประเมินผลการดำเนินงานของหลักสูตรต่างๆ อย่างแพร่หลาย ดังนั้นเพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ใหม่ในลักษณะของการเทียบเคียงผลการประเมินหลักสูตรที่ครอบคลุมทั้งในเชิงสภาพแวดล้อม พื้นที่รวมถึงสภาพการดำเนินงานจากผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องนั้น คาดว่าข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ครั้งนี้จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทเชิงการจัดการของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณต่อไป

2.2 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

2.2.1 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (มคอ.1)

1. ชื่อ สาขาวิชา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

<u>ภาษาไทย</u>	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (.....) ร.ป.บ. (.....) ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) ศศ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์)
<u>ภาษาอังกฤษ</u>	Bachelor of Public Administration (.....) B.P.A (.....) Bachelor of Arts (Public Administration) B.A. (Public Administration)

หมายเหตุ : การเรียกชื่อปริญญาอื่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

3. ลักษณะของสาขาวิชา

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีเนื้อหาสาระครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารประเทศเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งหมายรวมถึงการสร้างควมตระหนักรู้ถึงปรัชญาการเมือง บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารและให้บริการภาครัฐ นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐทั้งในระดับชาติ ภูมิภาคและท้องถิ่น รวมทั้งเน้นแนวคิดและกระบวนการต่าง ๆ ในการบริหารงานภาครัฐและสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มุ่งเน้นการสร้างพหุวิทยาการเพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาได้มีความรู้ปัญญาและทักษะในการประกอบวิชาชีพในหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและให้บริการของรัฐในด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลและเป็นธรรม

4. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

- 4.1 มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวมและสามารถปรับวิถีชีวิตภายใต้ความขัดแย้งทางค่านิยม รวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม
- 4.2 มีความรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์
- 4.3 สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ในการวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม
- 4.4 สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลาย รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสร้างสรรค์
- 4.5 มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงมีความรู้ความสามารถใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

หมายเหตุ สถาบันอาจเพิ่มคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาเอกลักษณ์และหรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

5. มาตรฐานผลการเรียนรู้

จากคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่กล่าวมาแล้ว การจัดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลต้องจัดให้สอดคล้องกันกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อให้ได้มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 อย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

5.1 มาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics and Moral)

(1) พัฒนานิสัยและประพฤติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมและด้วยความรับผิดชอบทั้งใน ส่วนตนและส่วนรวม

(2) สามารถปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมพื้นฐานและความรู้สึกของผู้อื่น

5.2 มาตรฐานการเรียนรู้ด้านความรู้ (Knowledge)

(1) เข้าใจความรู้และหลักการของแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์

(2) รู้และเข้าใจถึงความก้าวหน้าของความรู้ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบและ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(3) ตระหนักรู้ถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ใน สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

5.3 มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)

(1) สามารถค้นหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสน ศาสตร์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

(2) สามารถศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่ซับซ้อน โดยใช้ความรู้แนวคิด และทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์

5.4 มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility)

(1) มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเองและแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำและสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

(2) สามารถปรับตัวได้ในสังคมที่มีความหลากหลาย รับฟังความเห็นที่แตกต่างและแสดง ความเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างสร้างสรรค์

(3) มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานของตนเอง และบริบทของกลุ่ม

5.5 มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

(1) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการค้นหาความรู้และการ นำเสนอข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ

(2) สามารถใช้เครื่องมือทางสถิติขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับประเด็นปัญหา ทางการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

(3) สามารถสื่อสารประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมายเหตุ สถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่เหมาะสมกับ นโยบายการศึกษา เอกลักษณ์และหรืออัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา

6. องค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

7. โครงสร้างหลักสูตร

7.1 ระดับปริญญาตรี

โครงสร้างของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ หมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดและหน่วยกิตรวมตาม

ลดหลักสูตรเป็นไปตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการเรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน ดังนี้

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา

7.1.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

7.1.2 หมวดวิชาเฉพาะ จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต

ประกอบด้วย กลุ่มวิชาแกนและวิชาเฉพาะด้านหรือกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพ ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานในด้านรัฐประศาสนศาสตร์ได้การจัดการหลักสูตรในหมวดวิชาเฉพาะกำหนดไว้ ดังนี้

(1) กลุ่มวิชาแกนหรือวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมายถึง วิชาที่จำเป็นต้องเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับการเรียนกลุ่มวิชาเฉพาะด้านหรือกลุ่มวิชาชีพ

(2) กลุ่มวิชาเฉพาะด้านหรือวิชาชีพ หมายถึง วิชาที่มีเนื้อหาสาระครอบคลุมองค์ความรู้ขั้นต่ำของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งอาจจัดในลักษณะของวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่หรือวิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยวิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิตและวิชาโทต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต ในกรณีที่จัดหลักสูตรแบบวิชาเอกคู่ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเอกอีกไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต

7.1.3 หมวดวิชาเลือกเสรีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

หมายเหตุ สถาบันสามารถปรับเพิ่มจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในแต่ละหมวดวิชาได้ตามปรัชญาและวัตถุประสงค์หลักสูตร รวมทั้งการกำหนดให้มีกลุ่มวิชาเลือกเฉพาะด้านหรือวิชาชีพเลือก รายวิชาฝึกประสบการณ์ภาคสนามในหมวดวิชาเฉพาะ ซึ่งอาจเป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือสหกิจศึกษาเพื่อความเป็นเอกลักษณ์และหรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

8. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

การกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญของหมวดวิชาชีพเฉพาะ พิจารณาจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับมาตรฐานระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ การระดมความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิทางรัฐประศาสนศาสตร์ การระดมความเห็นจากผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ทั่วประเทศทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ตลอดจนระดมความคิดเห็นจากผู้ใช้บัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งได้สะท้อนองค์ความรู้ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ได้ทั้งสิ้น 5 องค์ความรู้ได้แก่ (1) กลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการ (2) กลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ (3) กลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (4) กลุ่มองค์ความรู้ด้านทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ และ (5) กลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ โดยขอบเขตและสาระสำคัญของกลุ่มองค์ความรู้ต่างๆ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

8.1 กลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการ (Organization and Management)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับองค์การไม่ว่าจะเป็นการเกิดขึ้นขององค์การ รูปแบบโครงสร้าง สายการบังคับบัญชาขององค์การ ทั้งองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์การที่ไม่ใช่ทั้งภาครัฐและเอกชน การออกแบบองค์การ ทั้งนี้กลุ่มวิชานี้ยังครอบคลุมถึงการศึกษานิติกรรมมนุษย์ในองค์การ การพัฒนาองค์การ เทคนิคและการบริหารจัดการภาครัฐ การบริหารงานพัสดุ การบริหารจัดการคุณภาพ การจัดการความรู้และองค์การแห่งการเรียนรู้ การควบคุมและตรวจสอบภายในการบริหารความเสี่ยง ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมและนวัตกรรมการบริหารจัดการ เป็นต้น

8.2 กลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ (Public Policy)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ การกำหนดทางเลือกสาธารณะ การศึกษาและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะด้านต่างๆ การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติการ วิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ของโครงการสาธารณะ การจัดทำโครงการสาธารณะ การวางแผนและการบริหารโครงการสาธารณะ และการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบโครงการสาธารณะ เป็นต้น

8.3 กลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร การบริหารค่าจ้างเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการบริหารผลการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการสวัสดิการ นันทนาการและพนักงานสัมพันธ์ กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐและการจัดการความขัดแย้งในองค์กร ทั้งนี้องค์การหมายรวมทั้งองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์การที่ไม่ใช่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

8.4 กลุ่มองค์ความรู้ด้านแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administrative Concepts and Theories)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ปรัชญาการเมือง ความรู้ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ กฎหมายมหาชน แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการบริหารจัดการภาครัฐ การคลังและการเงินภาครัฐระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการวิสาหกิจชุมชน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการกับการจัดบริการสาธารณะ มิติทางเศรษฐกิจกับการบริหารภาครัฐ การตลาด สำหรับรัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารเชิงกลยุทธ์การบริหารสาธารณะแนวใหม่ การจัดทำและการส่งมอบบริการสาธารณะ ธรรมเนียมปฏิบัติ จริยธรรมนักบริหาร การปกครองและการบริหารท้องถิ่น เป็นต้น

8.5 กลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ (Public Finance and Budgeting)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารการคลังและงบประมาณภาครัฐทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น การจัดการด้านทรัพยากรด้านการเงิน การวิเคราะห์การลงทุน การเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ การบริหารการเงินขององค์การภาครัฐ การบริหารรายได้ภาครัฐ การบริหารรายจ่ายภาครัฐ การคลังและงบประมาณท้องถิ่น การบริหารรายได้และรายจ่ายของท้องถิ่น เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

หมายเหตุ สถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มกลุ่มความรู้ด้านอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาเอกลักษณ์และหรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

ในแต่ละกลุ่มความรู้สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ (ในข้อ 5) ได้ดังนี้

ก. กลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวมุ่งส่งเสริมการบริหารจัดการภาครัฐให้มีความโปร่งใสเป็นธรรม ทำให้ลดความเสี่ยงภายในองค์กร ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งเป็นการสร้างค่านิยมด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารภายในองค์กรต่อไป

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการการ้องการทั้งภาครัฐและภาคส่วนอื่น การบริหารและการพัฒนาตลอดจนเข้าใจถึงพฤติกรรมของสมาชิกองค์กร อันจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์กรทั้งในส่วนของการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรตลอดจนการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการบริหารองค์กรได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการการจัดองค์การทั้งภาครัฐและภาคส่วนอื่น การบริหารและการพัฒนาตลอดจนเข้าใจถึงพฤติกรรมของสมาชิกองค์การ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการดังกล่าวมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนในองค์การ ตลอดจนสามารถที่จะนำความรู้ดังกล่าวมาวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมทางการบริหารได้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของบุคคลภายในองค์การทั้งภาครัฐและภาคส่วนอื่น พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคล ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสัมพันธ์ของตนกับเพื่อนร่วมงาน ปรับตัวเข้ากับสังคมและพัฒนาความเป็นผู้นำได้

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกสารสนเทศในการสื่อสารในองค์การกับกลุ่มบุคคลแต่ละกลุ่มรวมทั้งสามารถที่จะเลือกสถิติต่างๆ ขององค์การมาวิเคราะห์และนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

ข. กลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านคุณธรรมจริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงธรรมชาติและกระบวนการในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจเลือกนโยบายสาธารณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนและสังคมมากที่สุด จึงจะเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตระหนักถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่สาธารณะมากขึ้น

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและกระบวนการนโยบายสาธารณะ วิธีการศึกษาวิเคราะห์ติดตาม และประเมินนโยบายและโครงการสาธารณะด้านต่างๆ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการมาอธิบายนโยบายและโครงการสาธารณะที่เกิดขึ้นในสังคม ตลอดจนเสนอแนะทางเลือกนโยบายและโครงการสาธารณะอันนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและกระบวนการนโยบายสาธารณะ การศึกษาและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะด้านต่างๆ การกำหนดทางเลือกสาธารณะ การวิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ การเขียนโครงการ การวางแผนและการบริหารโครงการ การวิเคราะห์และประเมินผลกระทบโครงการ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการดังกล่าวมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ นโยบายและโครงการสาธารณะที่เกิดขึ้นทั้งในสังคมไทยและต่างประเทศ ตลอดจนสามารถที่จะนำความรู้ดังกล่าวมาวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคลต่างๆ ในบริบทของการกำหนดนโยบายสาธารณะ การเจรจาต่อรองในการเลือกทางเลือกนโยบาย ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจหลักการในการเจรจาต่อรอง และยกเหตุผลประกอบและแสดงความเห็นเชิงวิพากษ์บนฐานแนวคิดและทฤษฎีทางนโยบายสาธารณะได้

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของสังคม ประเมินผลกระทบของทางเลือกนโยบายต่างๆ การกำหนดทางเลือกนโยบายสาธารณะบนหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อนำเสนอให้กับกลุ่มต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ค. กลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านดังนี้

ด้านคุณธรรมจริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวมุ่งเน้นการวางแผน บริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ ซึ่งรวมถึงการให้รางวัลและการลงโทษที่เป็นธรรม การบริหารค่าจ้างเงินเดือนที่เป็นธรรม การประเมินและบริหารผลการปฏิบัติงานที่เป็นธรรม ซึ่งจะสร้างค่านิยมและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและกระบวนการบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและนำหลักการมาใช้ในงานด้านทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการกระบวนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร โดยสามารถนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ รวมถึงแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรขององค์กรได้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการบริหารพนักงานสัมพันธ์และการจัดการความขัดแย้ง ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับตัวในการทำงานได้

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนสามารถนำวิธีการและแนวคิดในเชิงปริมาณไปวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของบุคลากรและความต้องการขององค์กร เพื่อนำมากำหนดแนวทางการวางแผนและบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร และสื่อสารทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม

ง. กลุ่มองค์ความรู้ด้านทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจแนวคิดและหลักการบริหาร ที่สอดคล้องกับหลักธรรมมาภิบาล จริยธรรมของผู้บริหาร ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะปฏิบัติงานตามหลักธรรมมาภิบาล และเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมได้

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บริบททางการเมืองทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ กฎหมาย ปรัชญาการเมือง การบริหารจัดการภาครัฐ การจัดทำและส่งเสริมบริการสาธารณะ การบริหารจัดการภายในท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ดังกล่าวในการทำงาน ตลอดจนนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมรัฐประศาสนศาสตร์ได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บริบททางการเมืองทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศกฎหมาย ปรัชญาการเมือง การบริหารจัดการภาครัฐ การจัดทำและส่งเสริมบริการสาธารณะการบริหารจัดการภายในท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการทำงาน เน้นวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นบนหลักการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์อันนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมรัฐประศาสนศาสตร์ได้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะเน้นถึงการบริหารงานภาครัฐ การจัดทำและการส่งเสริมบริการสาธารณะ การบริหารจัดการท้องถิ่นซึ่งจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของคนในชุมชนและในท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร การประสานงานและเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบต่อสังคมรวมทั้งสามารถเสนอความเห็นในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาการเบบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหา หาแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์และวิธีการทางสถิติในการนำเสนอ อธิบายรวมทั้งเลือกเครื่องมือในการสื่อสารเรื่องราวทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม

จ. กลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านดังนี้

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารการคลังและงบประมาณภาครัฐการจัดการด้านทรัพยากรด้านการเงิน การวิเคราะห์การลงทุน การเป็นผู้ประกอบ การภาครัฐการบริหารการเงิน ขององค์การภาครัฐ การบริหารรายได้ภาครัฐ การบริหารรายจ่ายภาครัฐ การบริหารความเสี่ยงด้านการคลังและงบประมาณ การคลังและงบประมาณท้องถิ่น การบริหารรายได้และรายจ่ายของท้องถิ่น เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

ด้านคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการบริหารการคลังและงบประมาณทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ความโปร่งใสทางด้านการคลังและงบประมาณความเสี่ยงด้านการคลังและงบประมาณ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนตระหนักถึงการปฏิบัติงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้ และสร้างสำนึกในความรับผิดชอบทางด้านการคลังและงบประมาณเพิ่มมากขึ้น

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการการบริหารการคลังและงบประมาณการวิเคราะห์งบลงทุน การบริหารรายได้และรายจ่ายภาครัฐ จะเป็นประโยชน์ให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานและระบบการเงินการคลังขององค์การที่ไปปฏิบัติงานได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการการบริหารการคลังและงบประมาณ การวิเคราะห์งบลงทุน การบริหารรายได้และรายจ่ายภาครัฐ ทำให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจอธิบาย วิเคราะห์ สังเคราะห์ สถานการณ์ทางด้านการคลังและงบประมาณที่เกิดขึ้น ตลอดจนเสนอแนะทางเลือกทางการคลังและงบประมาณที่เหมาะสมกับระบบเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับระหว่างประเทศ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารและถ่ายทอดเรื่องราวทางการคลังและงบประมาณต่อสาธารณะ และผู้เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ตลอดจนรับฟังความเห็นและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการคลังและงบประมาณได้อย่างเหมาะสม

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ตัวเลขทางเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อนำมาอธิบายสถานการณ์ทางการคลังและงบประมาณที่เหมาะสม ตลอดจนนำเสนอผลการวิเคราะห์เพื่อที่จะพยากรณ์และนำเสนอทางเลือก ทางการคลังบนหลักฐานเชิงประจักษ์

9. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพบัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่ผลิตออกสู่สังคมและได้มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์สถาบันอุดมศึกษา จำเป็นต้องกำหนดกลยุทธ์การสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

9.1 กลยุทธ์การสอน หมายถึง แนวทางที่สถาบันใช้ในการประสาทความรู้ตามกลุ่มสาระวิชาให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้บัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีความรู้ตามมาตรฐานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์รวมถึงคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีความสำคัญในการปฏิบัติงานและการดำรงชีพในสังคม กลยุทธ์การสอนแบ่งเป็น 2 ระดับ คือกลยุทธ์การสอนระดับหลักสูตร และกลยุทธ์การสอนระดับรายวิชา

9.1.1 กลยุทธ์การสอนระดับหลักสูตร คือ การจัดลำดับก่อนหลัง รวมถึงการกำหนดวิชาพื้นฐาน และวิชาบังคับของรายวิชาให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระสำคัญในหลักสูตร รวมไปถึงการสร้างงานวิจัย ที่มุ่งเน้นแนวความคิดใหม่หรือเน้นการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐในบริบทของ

สังคมไทย เพื่อให้บัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรครบถ้วนทั้ง 5 ด้าน และไม่ต่ำกว่ามาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

9.1.2 กลยุทธ์การสอนระดับรายวิชา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของรายวิชาตามหลักสูตร ซึ่งได้จัดลำดับตามกลยุทธ์การสอนระดับหลักสูตรไว้แล้ว เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้สามารถประยุกต์ความรู้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนทั้งในฐานะผู้รับและผู้แนะนำเสนอ และมีสมรรถนะทางวิชาชีพได้ตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนโดยการตั้งคำถามให้คิดวิเคราะห์เพื่อการค้นหาคำตอบที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ และจำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้าที่ทันสมัยด้วยตนเองเป็นหลัก มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ในการเรียนการสอน ผู้เรียนและผู้สอนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน วิธีการสอนมีหลายรูปแบบ เช่น การบรรยายการฝึกปฏิบัติ การมอบหมายงาน การอภิปราย การเรียนจากกรณีศึกษา หรือสถานการณ์จำลอง เป็นต้น

ตัวอย่างกลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(1) การสอนแบบเน้นสมรรถนะ (Competency Based) มุ่งเน้นวิธีการปฏิบัติไปพร้อมๆ กับการนิยามองค์ความรู้จนผู้เรียนสามารถแสดงศักยภาพจากการเรียนรู้และมีทักษะการปฏิบัติงานได้จริง วิธีการสอนมีหลายรูปแบบ เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการการฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพ การเรียนรู้จากปัญหาเป็นฐาน การทัศนศึกษาดูงานและสหกิจศึกษา เป็นต้น

(2) การสอนแบบเน้นกรณีปัญหา (Problem Based) มุ่งเน้นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนคิดและดำเนินการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์ และเลือกแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่มากกว่าการจำเนื้อหาข้อเท็จจริง เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มและการพัฒนาทักษะทางสังคม

(3) การสอนแบบเน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Self-Study) เน้นให้ผู้เรียนมุ่งแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบสืบค้น การค้นพบ การเรียนแบบแก้ปัญหา การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ซึ่งใช้การเรียนเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม

(4) การสอนแบบ CCPR Model เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ ประกอบด้วย

(4.1) การสอนแบบมุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์ (Criticality - Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ และพัฒนางานจากความคิดเห็น โดยให้เขียนรายงาน ที่สะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ภายหลังจากที่ได้มีการทดสอบกับเพื่อนหรือกับอาจารย์ จนความคิดเห็นตกผลึกและถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียนหรืองานสร้างสรรค์อื่น

(4.2) การสอนแบบมุ่งเน้นการสร้างผลงาน และพัฒนาเพื่อให้เกิดความคิดเห็นใหม่ (Creativity - Based Instruction) เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนามาจากการวิจัย (Research - Based Instruction) มุ่งเน้นผู้เรียนสร้างผลงานและพัฒนาเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ โดยเริ่มจากการตั้งประเด็นการศึกษาหรือประเด็นเกี่ยวกับสิ่งที่ควรจะได้รับการพัฒนา และใช้กระบวนการวิจัยในการค้นหาคำตอบสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์หรือองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านนโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐในบริบทของสังคมไทย

(4.3) การสอนแบบมุ่งเน้นการสร้างผลผลิต (Productivity-Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลผลิตของตนเองไม่ว่าจะเป็นผลผลิตด้านวิชาการ วิชาชีพ สิ่งของต่างๆ

(4.4) การสอนแบบมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Responsibility - Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและประเพณีมองเห็นปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมและพัฒนาแนวทางการแก้ไข

(5) การสอนแบบบรรยายและอภิปราย (Lecture and Discussion Method) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือระดมความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน ผู้สอนสามารถจัดให้มีการอภิปรายในหลายลักษณะตามความเหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เช่น การอภิปรายแบบฟอรัม แบบสัมมนา แบบซิมโพเซียม แบบกลุ่มย่อย แบบปวงฉวิสนา แบบโต้วาที เป็นต้น

(6) การสอนแบบสาธิต (Demonstration Method) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สังเกตขั้นตอนการปฏิบัติด้วยการแสดงตัวอย่างพร้อมๆ กับการบอก อธิบาย ให้ผู้เรียนฝึกทำหรือซักถามไปพร้อมๆ กัน ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติ จึงเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การสอนรายวิชาที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้วิธีแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ

(7) การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาจากการเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ที่สร้างขึ้นมามีสภาพใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งสภาพแวดล้อมและปฏิสัมพันธ์โดยมีการกำหนดบทบาท ข้อมูลและกติกาเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการฝึกการแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจจากสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ เช่น การสร้างสถานการณ์จำลองการทำธุรกิจ เกมจำลองสถานการณ์ เป็นต้น

กล่าวได้ว่า รูปแบบและวิธีการเรียนการสอนมีหลายรูปแบบ โดยที่ผู้สอนต้องพิจารณาบริบทของผู้เรียนและเลือกใช้แนวทางการสอนให้เหมาะสม ซึ่งในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบของการสอนไว้ดังนี้

- การบรรยาย การอภิปราย (Lecture, Discussion)
- การสอนแบบสัมมนา (Seminar)
- การสอนโดยใช้การอุปนัย (Inductive)
- การใช้กรณีศึกษา (Case Study)
- ภาคสนาม (Field Teaching)
- การศึกษาดูงาน / การไปทัศนศึกษา (Study Visit / Field Trip)
- การฝึกปฏิบัติ (Practice)
- การฝึกงาน (รวมถึงการฝึกสอน) Job Training (Including Coaching)
- การสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน (Research - Based Instruction)
- การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem - Based Instruction)
- การศึกษาค้นคว้าโดยอิสระ (Independent Study)
- การเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ/ปราชญ์ (Learning from Masters/Philosophers)
- การระดมสมอง (Brain Storming)
- การสรุปประเด็นสำคัญ หรือการนำเสนอผลของการสืบค้นที่ได้รับมอบหมาย (Summarization or Presentation of Assignment)
- การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - Learning)
- กิจกรรม (Activities)

สถาบันอาจกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการสอนเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของพันธกิจในการผลิตบัณฑิต เพื่อความเป็นอัตลักษณ์และหรือเอกลักษณ์ของสถาบัน

9.1.3 ระดับปริญญาตรีควรเน้นกลยุทธ์การสอนแบบการบรรยาย อภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน การแสดงบทบาทสมมติ การวิเคราะห์ปัญหาหรือปรากฏการณ์ในสังคมร่วมกันในชั้นเรียน ฯลฯ

9.2 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรทั้ง 5 ด้าน เทคนิคหรือวิธีการสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การสอบข้อเขียน ซึ่งประกอบด้วย การสอบกลางภาค การสอบปลายภาค การสอบย่อย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้วนำเสนอต่อผู้สอนและเพื่อนร่วมห้อง การนำเสนอเป็นรายงาน การอภิปราย การวัดผลจากพฤติกรรมในห้องเรียน การวัดผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านจะต้องเลือกใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลที่เหมาะสม เพื่อให้การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง เทียบตรงและเป็นไปตามที่คาดหวัง

เกณฑ์การวัดและการประเมินผลต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนดเกณฑ์วัดผลและเกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชาโดยมีทั้งแบบอิงเกณฑ์และแบบอิงกลุ่มในการกำหนดเกณฑ์การวัดผลแต่ละรายวิชาต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และวิธีการสอนของแต่ละรายวิชา รวมทั้งพัฒนาการของผู้เรียนตัวอย่างวิธีการวัดและประเมินผลได้แก่

(1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือกลุ่มงาน การสอบข้อเขียน การประเมินผลงานที่มอบหมาย

(2) ด้านความรู้ ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การเขียนรายงาน และนำเสนอด้วยวาจา

(3) ด้านทักษะทางปัญญา ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติการเขียน รายงาน การวิจัยและนำเสนอด้วยวาจา การสังเกตจากการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นการมอบหมายงานที่ต้องกระตุ้นให้เกิดการประมวลความรู้ของผู้เรียน

(4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือกลุ่มงานการประเมินผลงานที่มอบหมายและการนำเสนอ

(5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การสังเกตจากการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นใช้การประเมินผลงานที่มอบหมายและการนำเสนอ

10. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

สถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดระบบและกลไกในการทวนสอบเพื่อยืนยันว่านิสิต นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน มีผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

10.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะที่นิสิต นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ การทวนสอบในระดับรายวิชา ควรให้นิสิต นักศึกษา ประเมินผลการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ การมีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบและการประเมินผลให้เป็นไปตามแผนการสอนการทวนสอบในระดับหลักสูตร ควรมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันเพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานผล

10.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังนิสิต นักศึกษา สำเร็จการศึกษา การกำหนดกลวิธีการ ทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนิสิต นักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษา ควรเน้นการทำวิจัยเชิงสัมฤทธิ์การ ประกอบอาชีพของบัณฑิตที่ทำอย่างต่อเนื่องและนำผลการวิจัยมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และ หลักสูตรแบบครบวงจร รวมทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตรและหน่วยงาน

สถาบันอุดมศึกษาสามารถกำหนดแนวทางการทวนสอบได้ตามความเหมาะสม การทวนสอบอาจจะ ทำได้ด้วยวิธีการสังเกต การตรวจสอบ การประเมิน การสัมภาษณ์ เพื่อพิสูจน์ว่าการจัดการศึกษาบรรลุ วัตถุประสงค์สถาบันต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่ามาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นที่เข้าใจตรงกันทั้ง สถาบันและมีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนจนบรรลุผลสำเร็จ

กลยุทธ์การทวนสอบที่ใช้ในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ การตรวจสอบการให้คะแนนจากกระดาษคำตอบ และงานที่ได้รับมอบหมาย การประเมินหลักสูตรโดยคณาจารย์ นิสิต/นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ประเมินภายนอก การรายงานเกี่ยวกับทักษะของผู้ใช้บัณฑิต

การทวนสอบมาตรฐานบางส่วนอาจดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มีความร่วมมือทาง การศึกษา ทั้งนี้สถาบันจะต้องรับผิดชอบในการทวนสอบมาตรฐานเพื่อให้มั่นใจว่าจะรักษามาตรฐานไว้ได้อย่าง สม่าเสมอ

11. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

11.1 คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

ผู้เข้าศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพและมีคุณสมบัติอื่นๆ ตามประกาศของ สถาบันอุดมศึกษา โดยผ่านการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และ/หรือการรับตรงของสถาบัน

11.2 การเทียบโอนผลการเรียนรู้

สถาบันอุดมศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ให้กับผู้ที่มีคุณสมบัติเข้าศึกษาได้ตามหลักเกณฑ์การ เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่การศึกษาในระบบและขออนุญาตเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการเทียบ โอนผลการเรียนระดับปริญญาตามประกาศ/ข้อบังคับ/ระเบียบที่เกี่ยวข้องของทบวงมหาวิทยาลัยหรือ กระทรวงศึกษาธิการและของสถาบันที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

12. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีคุณวุฒิคุณสมบัติและสัดส่วนเป็นไปตามเกณฑ์ ดังนี้

12.1 อาจารย์ผู้สอน ต้องมีคุณวุฒิต่างต่อไปนี้

(1) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องต้องมีตำแหน่ง ทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องและมีการสอนใน ระดับปริญญาตรีในสาขารัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 9 ปีหรือ

(2) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโทหรือปริญญาเอกในสาขารัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่ เกี่ยวข้อง

12.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีจำนวนและคุณวุฒิต่างนี้

(1) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องต้องมีตำแหน่ง ทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องและมีการสอนใน ระดับปริญญาตรีในสาขารัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 9 ปีหรือ

(2) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องต้องมีการสอนในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 3 ปีหรือ

(3) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

(4) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

(5) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

(6) แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

(7) แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับคุณวุฒิอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

12.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องมีจำนวนและคุณวุฒิต่างต่อไปนี้

(1) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องและมีการสอนในระดับปริญญาตรีทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 9 ปีหรือ

(2) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องต้องมีการสอนในระดับปริญญาตรีทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 3 ปีหรือ

(3) อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

(4) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

(5) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

(6) แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

(7) แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับคุณวุฒิอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

12.4 อาจารย์พิเศษ มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ทางรัฐประศาสนศาสตร์โดยตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญการ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ทางวิชาชีพรัฐประศาสนศาสตร์โดยตรงหรือสัมพันธ์กับวิชาชีพรัฐประศาสนศาสตร์

12.5 สัดส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยมีจำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษา คือ 1 : 25

12.6 คณาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องต้องเป็นสาขาวิชาที่อยู่ในแขนงใดแขนงหนึ่งตามที่ระบุไว้ในฐานข้อมูล International Standard Classification of Education (ISCED) 2011 ในข้อ 3 คือ Social Science, Business and Law ได้แก่ข้อ 31 ข้อ 34 และ ข้อ 38 ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์หรือในสาขาวิชาที่สะท้อนอัตลักษณ์และรายวิชาในหลักสูตร

12.7 บุคลากรสนับสนุน ควรมีจำนวนและคุณวุฒิการศึกษา รวมทั้งคุณสมบัติอื่นทั้งในด้านความรู้ความสามารถและทักษะเฉพาะด้านที่เหมาะสมกับความต้องการและจำเป็นของการจัดการศึกษา

13. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

สถาบันอุดมศึกษาควรสนับสนุนและจัดทรัพยากรเพื่อให้การจัดการสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ดังนี้

(1) ห้องเรียน โสตทัศนูปกรณ์ สื่อการสอนที่ทันสมัย มีความเพียงพอและอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานการเรียนการสอน และการทบทวนความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) มีห้องปฏิบัติการสารสนเทศทางรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อใช้ในการฝึกทักษะการปฏิบัติงานทางรัฐประศาสนศาสตร์ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

(3) มีห้องสมุด ฐานข้อมูล แหล่งรวบรวมความรู้อื่นๆ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการสืบค้นความรู้ที่มีการพัฒนาปรับปรุงและติดตามให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ตรงกับความต้องการใช้ประโยชน์ในปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

(4) มีสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการสอน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้นอกเวลาเรียน

(5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานศึกษาให้ถูกสุขลักษณะและมีความปลอดภัย การเตรียมความพร้อมในการสนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตร ให้เป็นไปตาม

(1) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร

(2) ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวปฏิบัติตามเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

(3) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา เกี่ยวกับมาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารอุดมศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้

14. แนวทางการพัฒนาคณาจารย์

สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีระบบกลไกในการพัฒนาคณาจารย์ให้สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ดังนี้

(1) จัดให้มีการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ เพื่อให้รับทราบถึงนโยบาย ปรัชญา ปณิธานของสถาบันอุดมศึกษา หลักสูตรและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ระเบียบปฏิบัติ แนวทางการพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งการเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ

(2) จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับกลยุทธ์และวิธีการสอน การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยองค์ความรู้ และการวิจัยสถาบัน

(3) จัดให้มีระบบการพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนงานการพัฒนาอาจารย์ที่ชัดเจน มีการติดตามและประเมินผล รวมทั้งการนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

(4) มีกลไกส่งเสริม สนับสนุนแรงจูงใจให้อาจารย์สามารถสร้างผลงานวิชาการ การวิจัยและงานสร้างสรรค์ ที่มีคุณภาพสามารถเผยแพร่ได้ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

(5) จัดให้มีการจัดการความรู้เพื่อให้เป็นแหล่งความรู้ เผยแพร่ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

15. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต้องสามารถประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยกำหนดตัวบ่งชี้หลักและเป้าหมายผลการดำเนินงานทั่วไป ตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันและหรือตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

- (1) อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนติดตามและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร
- (2) มีรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
- (3) มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชาและประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบมคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา
- (4) มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาและรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา
- (5) มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วันหลังสิ้นสุดปีการศึกษา
- (6) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา
- (7) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอนหรือการประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว
- (8) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน
- (9) อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการและ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (10) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี
- (11) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0
- (12) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0

สถาบันอุดมศึกษา อาจกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบัน หรือกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่สูงขึ้น เพื่อการยกระดับมาตรฐานของตนเองโดยกำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาที่จะได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย ตัวบ่งชี้ที่ 1 – 5 และมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้้อย่างน้อยร้อยละ 80 ของทั้งหมด อยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง 2 ปีการศึกษา ก่อนการรับรอง

16. การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์สู่การปฏิบัติ

สถาบันอุดมศึกษาที่ประสงค์จะเปิดสอนหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ควรดำเนินการดังนี้

- (1) พิจารณาความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาหลักสูตรในหัวข้อต่างๆที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(2) แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 5 คน โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ 3 คน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกอย่างน้อย 2 คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยมีหัวข้อของหลักสูตรอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในแบบ มคอ.2 รายละเอียดของหลักสูตร

(3) การพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ตามข้อ (2) นั้น ในหัวข้อมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ แล้วสถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ ซึ่งสถาบันต้องการให้บัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของสถาบันมีคุณลักษณะเด่น หรือพิเศษกว่าบัณฑิตในระดับคุณวุฒิ และสาขาวิชาเดียวกันของสถาบันอื่นๆ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาและปณิธานของสถาบัน และเป็นที่สนใจของบุคคลที่จะเลือกเรียนหลักสูตรของสถาบัน หรือผู้ที่สนใจจะรับบัณฑิตเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยให้แสดงแผนที่การกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) เพื่อให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีความรับผิดชอบหลัก หรือความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านใด

(4) จัดทำรายละเอียดของรายวิชา รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.3 (รายละเอียดของรายวิชา) และแบบ มคอ.4 (รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม) ตามลำดับ พร้อมทั้งแสดงถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในเรื่องใดสถาบันฯ ต้องมอบหมายให้สาขาวิชาจัดทำรายละเอียดของรายวิชาทุกรายวิชา รวมทั้งรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้ชัดเจน

(5) สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอสภาสถาบันฯ อนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งได้จัดทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์แล้วก่อนเปิดสอน โดยสภาสถาบันฯ ควรกำหนดระบบและกลไกของการจัดทำและอนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชาและรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้ชัดเจน

(6) สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งสภาสถาบันฯ อนุมัติหรือให้ความเห็นชอบให้เปิดสอนแล้วให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบภายใน 30 วันนับแต่สภาสถาบันอนุมัติให้ความเห็นชอบ

(7) เมื่อสภาสถาบันอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบตามข้อ (5) แล้ว ให้มอบหมายอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกลยุทธ์การสอนและการประเมินผลที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชาและรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(8) เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน การประเมินผลและการทวนสอบผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ในแต่ละภาคการศึกษาแล้ว ให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ซึ่งรวมถึงการประเมินผลและการทวนสอบผลการเรียนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ พร้อมปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.5 (รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา) และแบบ มคอ.6 (รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม) (ถ้ามี) ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประมวล/วิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผล การดำเนินการและจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในภาพรวมประจำปีการศึกษา เมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ

มคอ.7 (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เพื่อใช้ในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการสอน กลยุทธ์การประเมินผลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและหากจำเป็นจะต้องปรับปรุงหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนก็สามารถทำได้

(9) เมื่อครบรอบหลักสูตร ให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร โดยมีหัวข้อและรายละเอียดอย่างน้อยตามแบบ มคอ.7 (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เช่นเดียวกับการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษาและวิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวมว่าบัณฑิตบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งให้นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและ/หรือการดำเนินการของหลักสูตรต่อไป

17. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register: TQR) ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

2.2.2 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ.2560

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ปรับปรุงมาจากหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2555 ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นด้วยเหตุผลตามประกาศมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (มคอ.1) ซึ่งพิจารณาบนฐานความสอดคล้องจากปัจจัยความผันผวนทางเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและเริ่มมีสัญญาณที่จะเป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว นอกจากนี้เศรษฐกิจไทยมีความเสี่ยงที่จะตกอยู่ภายใต้กับดักประเทศรายได้ปานกลางอย่างถาวรมากขึ้น โดยเฉพาะหนี้สาธารณะซึ่งเพิ่มขึ้นจากเฉลี่ยร้อยละ 37.9 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 เป็นร้อยละ 42.2 ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ซึ่งให้เห็นว่าแม้จะอยู่ภายใต้กรอบวินัยทางการคลังแต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากผลของการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้นในระยะที่ผ่านมาและจะเป็นข้อจำกัดต่อการใช้มาตรการทางการคลังในการกระตุ้นเศรษฐกิจและการพัฒนาศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะต่อไป ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจดังกล่าว ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเน้นความสำคัญของการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตแรงงานสู่การเพิ่มประสิทธิผลของระบบเศรษฐกิจผ่านกระบวนการขับเคลื่อนจากผลิตภาพแรงงานด้านการบริหารจัดการทั้งในภาครัฐและเอกชนอย่างสมดุล

ด้วยเงื่อนไขจากการเปลี่ยนแปลงและความจำเป็นในการพัฒนามิติทางเศรษฐกิจข้างต้นส่งผลให้กระบวนการผลิตบัณฑิตทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ในบริบทปัจจุบัน จำเป็นต้องประยุกต์องค์ความรู้จากการศึกษาภาคทฤษฎีผนวกกับทักษะการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบันสู่การสร้างนวัตกรรม (innovation) เพื่อสนองความต้องการแรงงานและบุคลากรที่หลากหลายทั้งด้านองค์การภาครัฐ รวมถึงภาคเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลและเป็นธรรม

สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ธุรกิจและการเงิน โลกเป็นผลให้สังคมและวัฒนธรรมเกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรวมกลุ่มความร่วมมือในภูมิภาคที่มีความแตกต่างกันในทางสังคมและวัฒนธรรมซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่พฤติกรรมของบุคคล ค่านิยมและแนวความคิด อันอาจนำไปสู่ปัญหาต่างๆหลายประการโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ

และเอกชนจึงจำเป็นต้องมีมาตรการรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นบนพื้นฐานของการบริหารจัดการและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาประเทศในทุกระดับโดยส่วนรวม สถาบันทางสังคมการเมืองต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาจึงควรมุ่งเน้นผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับภารกิจที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นทรัพยากรสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงนำมาสู่การปรับปรุงเนื้อหา/กระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ โดยใช้กลไกของการจัดการศึกษาที่จะเปิดพรหมแดนขององค์ความรู้ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ให้สอดคล้องกับหลักวิชาการและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นต้องเน้นการสร้างพหุวิทยาการและกระบวนการต่างๆในการบริหารงานภาครัฐภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ข้อมูลทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ (ปรับปรุง) พ.ศ.2560 ตามที่ระบุไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.2 ปริญาตรี) มีรายละเอียดดังนี้

1. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : 25480221105071

ภาษาไทย : หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Public Administration Program in Public Administration

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ไทย) : รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

ชื่อย่อ (ไทย) : ร.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์)

ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Public Administration (Public Administration)

ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.P.A. (Public Administration)

3. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

3.1 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ปรับปรุงจากหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555

3.2 ได้รับความเห็นชอบจากสภาวิชาการ ในการประชุมครั้งที่ 6/2560เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2560

3.3 ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยทักษิณ ในการประชุมครั้งที่ 6/2560เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2560

3.4 เปิดสอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เป็นต้นไป

4. ประโยชน์ ความสำคัญและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

4.1 ประโยชน์

ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

4.2 ความสำคัญ

ผลิตบัณฑิตที่มีปัญญาและจริยธรรมทางวิชาชีพรัฐประศาสนศาสตร์ด้วยความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ความเป็นมืออาชีพ (professional) และความเท่าทันโลกสมัยใหม่ (modern world literacy)

4.3 วัตถุประสงค์หลักสูตร/คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้ว บัณฑิตจะมีสมรรถนะ ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวมและสามารถปรับวิถีชีวิตภายใต้ความขัดแย้งทางค่านิยม รวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม
2. มีความรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์
3. สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ในการวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม
4. สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลาย รับฟังความเห็นที่แตกต่างและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสร้างสรรค์
5. มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์รวมถึงมีความรู้ความสามารถใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางการวิจัยอย่างถูกต้อง

5. หลักสูตรและการพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

5.1 หลักสูตร

5.1.1 จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 126 หน่วยกิต

5.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

ข. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต ประกอบด้วย

- วิชาแกน 30 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะด้าน 36 หน่วยกิต
- วิชาเลือก 15 หน่วยกิต
- วิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ 9 หน่วยกิต

ค. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

5.2 การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

- ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. พัฒนานิสัยและประพฤติตนอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมและด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม
2. สามารถปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยมและจัดการปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมพื้นฐานและความรู้สึกของผู้อื่น

- กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1) สร้างวัฒนธรรมองค์กรในคณะ เพื่อปลูกจิตสำนึกขั้นพื้นฐานให้กับนิสิตในการรักษาระเบียบวินัยของมหาวิทยาลัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัยและสังคม มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองและมีการตรงต่อเวลา
- 2) อาจารย์ผู้สอนต้องช่วยกันสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพในการสอนทุกรายวิชา
- 3) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาจริยธรรมและธรรมาภิบาลนักบริหารและภาวะผู้นำซึ่งเป็นวิชาในหมวดวิชาเอกบังคับให้นิสิตได้เรียน
- 4) จัดทำข้อตกลงร่วมกับนิสิตและมีบทลงโทษ หากทำผิดเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม โดยเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมโดยตรง

- ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

1. เข้าใจความรู้และหลักการของแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์

2. รู้และเข้าใจถึงความก้าวหน้าของความรู้ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

3. ตระหนักรู้ถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

- กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

1) การจัดการสอนในหลากหลายรูปแบบ โดยเน้นให้นิสิตศึกษาหลักการทางทฤษฎี และสามารถประยุกต์ใช้ทางปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง โดยทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามลักษณะของรายวิชาตลอดจนเนื้อหาสาระของรายวิชานั้น ๆ

2) ควรจัดให้มีการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงโดยการศึกษาดูงาน การทำวิจัย ภาคสนามตลอดจนฝึกปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3) มีการเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์โดยตรงมาให้ความรู้

- ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

1. สามารถค้นหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

2. สามารถศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่ซับซ้อน โดยใช้ความรู้ แนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์

- กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

1) กรณีศึกษาแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการองค์กรภาครัฐภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคมที่มีการจัดการที่ดี

2) การอภิปรายเป็นกลุ่ม/การศึกษาเฉพาะกรณีด้านการบริหารจัดการองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคม

3) การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ค้นคว้าหรือทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคม

4) การบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม

5) การจัดการความรู้ (KM) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันกับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

6) การจัดการทำแผนภูมิความคิด (Mind Mapping)

- ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

1. มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเองและแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำและสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

2. สามารถปรับตัวได้ในสังคมที่มีความหลากหลายรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างสร้างสรรค์

3. มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานของตนเองและบริบทของกลุ่ม

- กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

1) การจัดกิจกรรมกลุ่มควบคู่กับการทำงานเดี่ยวโดยเฉพาะการใช้กรณีศึกษาการอภิปราย การเสนอความคิดเห็นในลักษณะการระดมสมอง

2) จัดกิจกรรมสนทนาการต่าง ๆ นอกห้องเรียน เช่น วันพุธในช่วงบ่าย

3) จัดทำโครงการพิเศษหรือกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิต

- ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ และการนำเสนอข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ

2. สามารถใช้เครื่องมือทางสถิติขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับประเด็นปัญหาทางการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

3. สามารถสื่อสารประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1) กำหนดให้นิสิตเรียนรายวิชาสถิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ และรายวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อศึกษาปัญหาตามสภาพของท้องถิ่น

2) กำหนดให้นิสิตเรียนในรายวิชาสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์

3) ให้มีการค้นหาข้อมูลเพื่อใช้ในการเรียนการสอนโดยใช้ระบบสารสนเทศ

4) ให้นิสิตมีการนำเสนอรายงานและผลการศึกษาในรูปแบบปากเปล่าและด้วยการใช้

ระบบสารสนเทศ

5.3 แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ ซึ่งผลการเรียนรู้ที่กำหนดมีความหมาย ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.1 พัฒนานิสัยและประพฤติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมและด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม

1.2 สามารถปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยมและจัดการปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมพื้นฐานและความรู้สึกของผู้อื่น

2. ด้านความรู้

2.1 เข้าใจความรู้และหลักการของแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์

2.2 รู้และเข้าใจถึงความก้าวหน้าของความรู้ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบและข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

2.3 ตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

3. ด้านทักษะทางปัญญา

3.1 สามารถค้นหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

3.2 สามารถศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่ซับซ้อนโดยใช้ความรู้ แนวคิด และทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเองและแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำและสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

4.2 สามารถปรับตัวได้ในสังคมที่มีความหลากหลายรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและแสดงความเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างสร้างสรรค์

4.3 มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานของตนเองและบริบทของกลุ่ม

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้และการนำเสนอข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ

5.2 สามารถใช้เครื่องมือทางสถิติขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับประเด็นปัญหาทางการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

5.3 สามารถสื่อสารประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

6.1 การประเมินประสิทธิผลของการสอน

6.1.1 การประเมินกลยุทธ์การสอน

การเรียนการสอนควรเป็นไปในลักษณะที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบรรยายถึงเนื้อหาหลักของแต่ละวิชาและแนะนำให้ผู้เรียนทำการค้นคว้าหรือทำความเข้าใจประเด็นปลีกย่อยด้วยตนเอง นอกจากนี้การสอนควรเน้นการได้มาซึ่งทฤษฎีและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในเชิงวิเคราะห์ และชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในธรรมชาติ ให้ผู้เรียนได้ทำการทดลองปฏิบัติการจริงและมีโอกาสใช้เครื่องมือด้วยตนเอง ในกระบวนการเรียนการสอน มีการมอบหมายงานเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการฝึกฝนทักษะด้านต่างๆ รู้จักวิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีการพัฒนาค้นหาความรู้แล้วมาเสนอเพื่อสร้างทักษะในการอภิปรายและนำเสนอ

นอกจากนั้น ควรสอดแทรกเนื้อหา/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม รูปแบบการเรียนการสอนต่างๆ เหล่านี้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ ทักษะในการทดลองวิจัยและการแก้ปัญหา มีความรู้ในเรื่องที่ตนเองสนใจ มีทักษะในการนำเสนอและอภิปรายโดยใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารกับผู้อื่น ทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในตนเองและวิชาชีพ ในการประเมินกลยุทธ์การสอนเพื่อให้มีการพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น จะมีการนำกระบวนการดังต่อไปนี้มาใช้มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์โดยนิสิต และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาจุดอ่อนและจุดแข็งในการสอนของอาจารย์ผู้สอน เพื่อปรับกลยุทธ์การสอนให้เหมาะสม โดยอาจารย์แต่ละท่าน

มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตโดยอาจารย์ผู้สอน เช่น การสอบ หรือการปฏิบัติงานกลุ่มเป็นต้น และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาจุดอ่อนและจุดแข็งในการเรียนรู้ของนิสิต เพื่อปรับกลยุทธ์การสอนให้เหมาะสมกับนิสิตแต่ละชั้นปีโดยอาจารย์แต่ละท่าน

มีการประชุมคณาจารย์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะระหว่างอาจารย์เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ของนิสิตแต่ละชั้นปีและแลกเปลี่ยนกลยุทธ์ในการสอน

6.1.2 การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

ให้นิสิตประเมินผลการสอนของอาจารย์ในทุกด้าน ทั้งในด้านทักษะ กลยุทธ์การสอนและการใช้สื่อในทุกรายวิชา

6.2 การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

การวัดและประเมินผลนิตยผลอย่างน้อยให้เป็นไปตามประกาศ ดังนี้

(1) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ข้อ 13 ว่าด้วยเกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา

(2) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 ว่าด้วยมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

การมีกลยุทธ์การประเมินผลและทวนสอบว่าเกิดผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานจริงซึ่งสถาบันอุดมศึกษาจะต้องวางแผนไว้ล่วงหน้า และระบุรายละเอียดเป็นลายลักษณ์อักษรในเอกสารรายละเอียดหลักสูตร รายละเอียดรายวิชาและรายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม การประเมินผลของแต่ละรายวิชาเป็นความรับผิดชอบของผู้สอน เช่น การสอบข้อเขียน การสอบสัมภาษณ์ การสอบปฏิบัติการสังเกตพฤติกรรม การให้คะแนนโดยผู้ร่วมงาน รายงานกิจกรรม แฟ้มผลงาน การประเมินตนเองของผู้เรียน ส่วนการประเมินผลหลักสูตรเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของคณาจารย์และผู้บริหารหลักสูตร เช่นการประเมินข้อสอบ การเทียบเคียงข้อสอบกับสถานศึกษาอื่น การสอบด้วยข้อสอบกลางของสาขาวิชาการประเมินของผู้จ้างงาน การประเมินของสมาคมวิชาชีพ (ถ้ามี) เป็นต้น

นอกจากนี้การประเมินผลความรู้ สามารถพิจารณาได้จากมาตรฐานคุณภาพบัณฑิต บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองสามารถประยุกต์ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลกดังนั้นจึงมีการกำหนด “ตัวบ่งชี้” ไว้ดังนี้

(1) บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถในศาสตร์ของตน สามารถเรียนรู้ สร้างและประยุกต์ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สามารถปฏิบัติงานและสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคมให้สามารถแข่งขันกันระดับสากล

(2) บัณฑิตมีจิตสำนึก ดำรงชีวิตและปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบต่อหลักคุณธรรมจริยธรรม

(3) บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแลเอาใจใส่รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

6.3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

คณะกรรมการประกันคุณภาพหลักสูตร ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ (Key Performance Indicators) ในหมวดที่ 7 ข้อ 7

6.4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

จากการรวบรวมข้อมูลในข้อ 2 จะทำให้ทราบปัญหาของการบริหารหลักสูตรทั้งในภาพรวมและในแต่ละรายวิชากรณีที่พบปัญหาของรายวิชาที่สามารถที่จะดำเนินการปรับปรุงรายวิชานั้น ๆ ได้ทันที ซึ่งถือเป็นการปรับปรุงย่อยที่สามารถดำเนินการได้ตลอดเวลาที่พบปัญหา สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรนั้นจะกระทำทุก ๆ 5 ปี ทั้งนี้ เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สำรวจฐานข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรต่าง ๆ ด้วยการใช้เครื่องมือประเมินด้วยรูปแบบ CIPP Model รวมทั้งการประเมินด้วยรูปแบบอื่นทั้งในและต่างประเทศจากงานวิจัย วิทยานิพนธ์รวมถึงบทความวิชาการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อนำไปเปรียบเทียบการอภิปรายผลวิเคราะห์

ความสัมพันธ์ขององค์ความรู้ว่าด้วยแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ดังนี้

การวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี” ของธนภัทร มีนา สุนทรทา โตบัวและวรัทยา ธรรมกิตติภพ (2561) ซึ่งใช้วิธีการประเมินด้วยรูปแบบการวิเคราะห์ 3 มิติของแฮมมอนด์ (Robert L. Hammond's evaluation model) พบว่ามีสิ่งสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ ผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมในชั้นเรียน แต่ไม่ผ่านการประเมินตัวบ่งชี้ความเหมาะสมของโครงสร้างและหน่วยกิตของหลักสูตร ด้านการจัดชั้นเรียนและตารางสอน ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการงบประมาณ มิติการบริหารจัดการหลักสูตรผ่านการประเมินเกือบทุกรายการยกเว้นด้านบทบาทของครอบครัวและการทำโครงการเพื่อการบริการชุมชนไม่ผ่านการประเมิน มิติคุณภาพของบัณฑิตผ่านการประเมินในด้านความรู้ในการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในการทำงาน ความสามารถด้านเทคโนโลยี ส่วนด้านทักษะตัวเลข การใช้ภาษาอังกฤษไม่ผ่านการประเมิน ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร คือ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรควรปรับปรุงเรื่องการเปิดรายวิชาไม่ให้ซ้ำซ้อน บริหารการจัดตารางเรียนให้เหมาะสม ร่วมกันสร้างภูมิทัศน์ของการเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน ให้หน่วยงานภายนอกสถานประกอบการหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ในขณะที่การศึกษาเรื่อง “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” ของมาเรียม นิลพันธุ์และคณะ (2554) โดยใช้วิธีการประเมินของ Danial L.Stufflebeam ว่าด้วยรูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST Model พบว่าบัณฑิต นักศึกษา ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการดำเนินงาน/อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารคณะ และผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นว่าเป็นเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นประเด็นดังนี้

1) ผลการประเมินด้านบริบทในภาพรวมและรายข้อ พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ วัตถุประสงค์หลักสูตรเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตทั้งหมด

2) ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คุณวุฒิ ความรู้ประสบการณ์ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยของอาจารย์มีศักยภาพที่เหมาะสมและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีห้องปฏิบัติการจุดเชื่อมต่อ Internet ห้องทำงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เหมาะสม

3) ผลการประเมินด้านกระบวนการ ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีการตรวจสอบงานและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อย่างชัดเจนเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการบริการด้านธุรการการยื่นคำร้องลงทะเบียนต่าง ๆ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย/ผู้บริหารคณะ มีความคิดเห็นว่าการกระบวนการของหลักสูตรมีความเหมาะสม แต่ควรเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน

4) ผลการประเมินด้านผลผลิต ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า บัณฑิต มีความคิดเห็นว่าเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความเป็นผู้นำทางวิชาการ/วิชาชีพ มีความสามารถพัฒนาหลักสูตรได้ และ มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนนักศึกษา ผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมหาวิทยาลัย/ผู้บริหารคณะ คณะกรรมการดำเนินงาน/อาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นว่าเป็นบัณฑิตที่จบการศึกษาตามหลักสูตรมีคุณลักษณะที่เหมาะสม

5) ผลการประเมินด้านผลกระทบ ในภาพรวมและรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดย ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นในภาพรวมว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บัณฑิตได้นำความรู้ที่ได้เรียนมาไปสร้างผลงานทางวิชาการหรือนวัตกรรม การเรียนการสอน และผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตส่งผลต่อการดำเนินงานของหน่วยงานได้รับผลประโยชน์ตรง ตามที่คาดหวัง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาได้รับเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและ ผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินงานต่าง ๆ ในหน่วยงานและนอกหน่วยงาน

รายงานวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษใน ฐานะเป็นภาษาโลก” ของรัตนศิริ เข้มราชและคณะ (2558) โดยใช้รูปแบบประเมินตามแนวคิด CIPP Model ของ Stufflebeam ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปเป็นรายประเด็นได้ดังนี้

1. ด้านบริบทของหลักสูตร นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (เฉลี่ย 4.37) และสอดคล้องกับ ความเห็นของอาจารย์ผู้สอน คือ 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) แผนการจัดการศึกษา 3) ความทันสมัยของ หลักสูตร และ 4) เนื้อหารายวิชา มีความเหมาะสม สอดคล้องและทันสมัย แต่ยังคงต้องปรับเปลี่ยนตาม สถานการณ์ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น

2. ด้านปัจจัยนำเข้า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (เฉลี่ย 4.20) เช่นเดียวกับกับอาจารย์ผู้สอน คือ 1) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สิ่งสนับสนุนต่างๆ มีความเพียงพอ เหมาะสม 2) นิสิตและกระบวนการ คัดเลือกนิสิต นิสิตมีพื้นฐานที่แตกต่างหลากหลาย การปรับพื้นฐานทักษะการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นและ 3) อาจารย์ผู้สอน มีคุณภาพสามารถปรับการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน แต่ควรเพิ่มเติมทรัพยากร สารสนเทศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น

3. ด้านกระบวนการ อาจารย์ปรัหลักสูตรมีความพึงพอใจต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรและ กระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด (เฉลี่ย 4.41) สำหรับนิสิตมีความพึงพอใจต่อ กระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด (เฉลี่ย 4.35) โดยนิสิตมี ความต้องการการเรียนเสริมด้านทักษะภาษาอังกฤษ เนื่องจากพื้นฐานภาษาอังกฤษของกลุ่มผู้เรียนมีความ หลากหลายและผู้สอนได้เน้นการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม สร้างพื้นฐานและผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ที่ยอมรับได้เหมือนกัน รวมทั้งการสอนเสริมตามความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน

4. ด้านผลผลิต นิสิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนิสิตที่ได้รับการพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด (เฉลี่ย 4.40) และผู้ใช้มหาบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อมหาบัณฑิตใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน (เฉลี่ย 4.33) สอดคล้องกับความคิดเห็นจากอาจารย์ผู้สอน คือ 1) รายวิชาที่เรียนตามหลักสูตรเหมาะสม ตรงตาม วัตถุประสงค์ 2) ประสบการณ์จากการเรียนและการวิจัยที่ได้รับการพัฒนามาปรับใช้ในการทำงานได้ 3) ทักษะ ด้านภาษาอังกฤษได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

ในขณะที่การสำรวจองค์ความรู้ว่าด้วยการประเมินหลักสูตรทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ในระดับ ปริญญาตรีซึ่งจะนำมาเปรียบเทียบกรณีศึกษาเป็นการเฉพาะในครั้งนี้นั้น พบว่ายังมีข้อมูลจำนวนจำกัดในเชิง ปริมาณ อย่างไรก็ตามสามารถประยุกต์ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรทางด้านรัฐประศาสน ศาสตร์ที่สัมพันธ์ได้บางส่วน เช่น รายงานวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรทวิปริญญาโททางรัฐประศาสน ศาสตร์และบริหารธุรกิจ (หลักสูตรปรับปรุง 2561) ของนิคม เจียรจินดา วรินทร์ธร ธรสารสมบัติและวิมล เวกสุนทรเทพ (2561) พบว่าระดับความเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้านความสอดคล้องกับ ความ ต้องการสังคมปัจจุบัน ด้านการนำไปปฏิบัติได้จริงและด้านมีความเป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยของความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย รามคำแหง พบว่า การปฏิบัติงานในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ต่อ

คุณสมบัติของบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิตต้องการ ในภาพรวมโดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิวัตน์ สวัสดิ์แก้ว ประยูร เทพนวล เมธี ดิสวัสดิ์และนุรชิตา เพอแอสละ (2556) เรื่องประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยใช้รูปแบบประเมิน CIPP Model สรุปเป็นรายประเด็นได้ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท อยู่ในระดับ “มาก” โดยมีความพึงพอใจในภาพรวมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับ “ปานกลาง” และพึงพอใจในด้านโครงสร้างหลักสูตรในระดับ “มาก”
2. การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยมีความพึงพอใจด้านกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาในระดับ “ปานกลาง” มีความพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชาในระดับ “มาก” และพึงพอใจในด้านทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับ “ปานกลาง”
3. การประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับ “ปานกลาง” มีความพึงพอใจด้านการวัดผลในระดับ “ปานกลาง” และมีความพึงพอใจในด้านบทบาทของอาจารย์ผู้สอนในระดับ “มาก”
4. การประเมินด้านผลผลิต พบว่า ในภาพรวมความพึงพอใจในด้านความเหมาะสมของผลที่ได้รับจากการศึกษาอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น พบว่า มีการกำหนดรูปแบบประเมินที่หลากหลาย ทั้งรูปแบบชิป (CIPP Model) ของ Danial L.Stufflebeam รวมถึงการใช้รูปแบบการประเมินอื่น ซึ่งครอบคลุมการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) แต่ขณะเดียวกันผลการประเมินหลักสูตรด้านรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ซึ่งเป็นผลวิเคราะห์กระบวนการจัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีนั้นยังมีข้อจำกัด ดังนั้นเพื่อนำไปสู่การผลิตสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพหลักสูตรในระดับปริญญาตรีทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ผ่านการวิจัยในครั้งนี้ จึงสามารถประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ด้วยรูปแบบ CIPP Model เพื่อนำไปสู่การอภิปรายข้อมูลที่สำคัญเชิงวิชาการต่อไป

2.4 สมมติฐานการวิจัย

การกำหนดสมมติฐานการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณครั้งนี้ มุ่งเน้นการวิเคราะห์คุณภาพของการจัดการศึกษาจากความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่หลากหลายบริบทเพื่อนำไปสู่การตีความสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่สะท้อนความคิดเห็นรายด้านเป็นการเฉพาะ ซึ่งมีได้มุ่งหวังเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างไร ดังกล่าวจึงสรุปประเด็นสมมติฐานการวิจัยเบื้องต้นดังนี้

2.4.1 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ บัณฑิต นิสิตรวมถึงผู้ใช้บัณฑิตต่อการประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อยู่ในระดับมาก

2.4.2 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ บัณฑิต นิสิตรวมถึงผู้ใช้บัณฑิตต่อการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อยู่ในระดับมาก

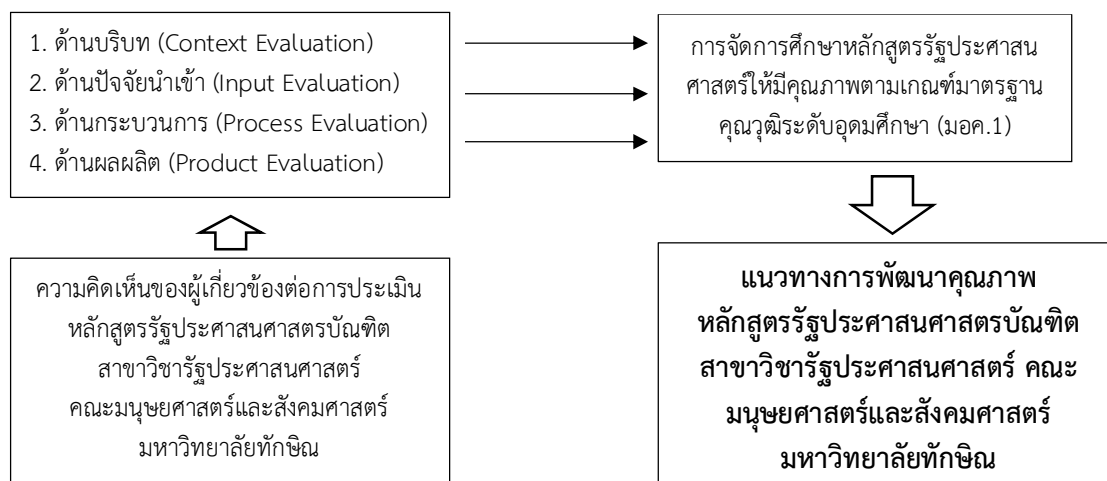

2.4.3 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ บัณฑิต นิสิตรวมถึงผู้ใช้บัณฑิต ต่อการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อยู่ในระดับมาก

2.4.4 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ บัณฑิต นิสิตรวมถึงผู้ใช้บัณฑิต ต่อการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อยู่ในระดับมาก

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การกำหนดแนวทางการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ภายใต้กระบวนการวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของ Daniel L.Stufflebeam อันนำไปสู่การอธิบายระดับของประสิทธิภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับข้อกำหนดตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ดังกล่าวเพื่อสะท้อนถึงแนวทางการวิจัยอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยนั้นสามารถนำเสนอกระบวนการดำเนินงานครั้งนี้ผ่านกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 : กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ภายใต้กระบวนการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำรูปแบบการประเมินของ CIPP Model ของ Danial L.Stufflebeam เป็นเครื่องมือประเมินคุณภาพภาพรวม ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมองค์ประกอบของหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีแนวการวิจัยตามขั้นตอนโดยมีรายละเอียดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

การประเมินด้วยรูปแบบการวิจัยเชิงผสมวิธี (Mixed methods evaluation) ครั้งนี้ จะวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณผสมข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อยืนยันและขยายความซึ่งกันและกัน สู่การอธิบายคุณภาพหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หรือ TQF (มคอ.1 สาขารัฐประศาสนศาสตร์) บนฐานการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ด้วยแนวคิด CIPP Model ของ Danial L.Stufflebeam อันสะท้อนถึงสาระสำคัญรายด้าน ดังนี้

- 1) การประเมินด้านบริบท หรือ Context Evaluation (C) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากวัตถุประสงค์เนื้อหาวิชาที่ระบุในโครงสร้างของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560
- 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า หรือ Input Evaluation (I) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น สื่อการเรียนรู้ สภาพห้องเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560
- 3) การประเมินด้านกระบวนการ หรือ Process Evaluation (P) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผลรายวิชาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560
- 4) การประเมินด้านผลผลิต หรือ Product Evaluation (P) ซึ่งมีขอบเขตการประเมินจากคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560

3.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ

- ประชากร รวม 240 คน ประกอบด้วย

1. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 60 คน
2. ตัวแทนสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิตบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณซึ่งประกอบด้วยจำนวน 60 หน่วยงาน

3. นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560 มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2560-2562 จำนวน 120 คน

- กลุ่มตัวอย่าง ใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan.,1970) โดยกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% รวม 148 คน ประกอบด้วย

1. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 28 คน

2. ตัวแทนสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิตบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณซึ่งประกอบด้วย ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 28 คน/หน่วยงาน

3. นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2560-2562 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คน

3.2.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ

จำนวนรวม 15 คน ประกอบด้วย

1. ตัวแทนผู้บริหารสังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และคณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน

2. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน

3. ตัวแทนสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณซึ่งประกอบด้วย ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ครอบคลุมหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานเอกชนและรัฐวิสาหกิจ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน/หน่วยงาน

4. นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2559-2562 ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 คน จากตัวแทนนิสิตของทั้ง 4 ชั้นปีการศึกษาข้างต้น

3.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

3.3.1 การสร้างเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามอันเป็นเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ขั้นสำรวจทฤษฎี แนวคิด หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาหลักสูตร และสำรวจองค์ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประเมินในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะรูปแบบ CIPP Model ของ Danial L.Stufflebeam

2. ขั้นวิเคราะห์และสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาแบบสอบถามให้มีความครอบคลุมและสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการประเมิน

3. ขันนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.67-1.00 รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาให้สื่อความหมายและมีนัยของข้อคำถามเพียงน้อยเดียว

4. ขันนำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่มีบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน

5. ขันนำแบบสอบถามที่ได้จากการนำไปทดลองใช้ (Try out) มาเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 0.81 ซึ่งถือว่าได้มาตรฐานในระดับที่สามารถนำไปใช้ในการสำรวจข้อมูลต่อไป

3.3.2 การสร้างเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. ขันสำรวจทฤษฎี แนวคิด หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาหลักสูตร และสำรวจองค์ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประเมินในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะรูปแบบ CIPP Model ของ Danial L.Stufflebeam

2. ขันกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ (Opertion Definition) รวมถึงการกำหนดตัวแปรที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัย มาสร้างเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์และกำหนดภาษาที่ใช้ในข้อคำถามซึ่งสอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์

3. ขันนำประเด็นการสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาด้านหลักสูตรและการสอน สาขาด้านการวิจัยและสาขาด้านรัฐประศาสนศาสตร ร่วมตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้มีคุณภาพเพียงพอที่จะสามารถนำไปใช้ในการสำรวจข้อมูลต่อไป

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

3.4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionare) ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยการสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสำรวจองค์ความรู้การประเมินหลักสูตรด้วยรูปแบบ CIPP Model ของ Danial L.Stufflebeam ซึ่งประกอบด้วยรายการคำถามจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยกระบวนการรวมทั้งปัจจัยด้านผลผลิต บนฐานของการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้วยรูปแบบ CIPP Model รวมทั้งความคิดเห็นต่อรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นทั่วไปเพื่อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

ทั้งนี้แบบสอบถามจากการจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลตามรายละเอียดข้างต้น โดยกำหนดให้มีความสอดคล้องกันทุกชุดของแบบสอบถามตามรายละเอียด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สำหรับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สำหรับตัวแทนสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิต

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาระหว่างปี 2560-2562 ซึ่งเป็นผู้ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1/2562 สังกัดหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

3.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ

1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth interview) ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured) จากตัวแทนผู้บริหารสังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และคณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยมุ่งวิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยมีประเด็นเกี่ยวกับความเชื่อมโยงของปัจจัยบริบท ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยกระบวนการ รวมถึงปัจจัยผลผลิตที่มีต่อการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน ความเหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา รวมถึงแนวโน้มการปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

2) การสังเคราะห์เอกสาร (Document analysis) โดยเก็บรวบรวมเอกสาร ตำรา งานวิจัยรวมถึงวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลสำคัญในรูปแบบต่างๆ เพื่อประมวลขอบข่ายเชิงแนวคิดว่าด้วยวิธีการประเมินหลักสูตร รวมถึง กระบวนการประเมินด้วยรูปแบบ CIPP Model หรือรูปแบบอื่นที่หลากหลายอีกด้วย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา นิสิตที่กำลังศึกษารวมถึงผู้ใช้บัณฑิต ใช้การวิเคราะห์สถิติแบบพรรณนา เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปของค่าความถี่ (Frequency) อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา นิสิตที่กำลังศึกษารวมถึงผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณนั้น ใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2547: 137-138) โดยกำหนดความหมายของแต่ละระดับได้ดังนี้

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

ทั้งนี้เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง การอธิบายข้อมูลจะใช้สถิติเชิงพรรณนาและมีเกณฑ์การแปลความหมายที่ตั้งไว้ตามหลักสถิติ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
4.50-5.00	มากที่สุด
3.50-4.49	มาก
2.50-3.49	ปานกลาง
1.50-2.49	น้อย
1.00-1.49	น้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด ด้วยการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตร บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา รวมถึงสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อสะท้อนอุปสรรค รวมทั้งแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พร้อมข้อเสนอเกี่ยวข้องเป็นรายประเด็น

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ

ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยการจัดหมวดหมู่เนื้อหาจากการวิเคราะห์การบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินด้วยแนวคิด CIPP Model ซึ่งสะท้อนปัจจัยด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยด้านกระบวนการ รวมทั้งปัจจัยด้านผลผลิต เพื่อยืนยันข้อมูลที่ได้จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามในระยะแรกพร้อมวิเคราะห์ความสอดคล้องมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์และกำหนดเกณฑ์การประเมินทั้งระบบ โดยพิจารณาจากความสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการตีความสร้างข้อสรุปความคิดเห็นที่สอดคล้องกับระบบและกลไกการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ด้วยรูปแบบ CIPP Model ของ Danial L.Stufflebeam ซึ่งกำหนดเป็นรายด้าน อันประกอบด้วย การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินด้านกระบวนการและการประเมินด้านผลผลิต รวมถึงการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ในอนาคตให้มีคุณภาพบรรลุข้อกำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษานั้น สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์รายประเด็นตามแนวทางที่กำหนดประกอบด้วย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ด้านบริหาร
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ด้านปัจจัยนำเข้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ด้านกระบวนการ
5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ด้านผลผลิต
6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จากรายวิชาที่เปิดสอนสังกัดหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ.2560
7. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จากความคิดเห็นปลายเปิด

ทั้งนี้การนำเสนอข้อมูลการประเมินจากผลการวิจัยครั้งนี้ จะจัดเรียงลำดับตามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. ความคิดเห็นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ที่มีต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
2. ความคิดเห็นของสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
3. ความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ที่เข้าศึกษาระหว่างปี 2560-2562 ที่มีต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

4.1 ความคิดเห็นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ที่มีต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

(n= 28)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	11	39.29
2) หญิง	17	60.71
รวม	28	100
2. ผลการเรียนเฉลี่ยที่สำเร็จการศึกษา		
1) ต่ำกว่า 2.50	4	14.29
2) ระหว่าง 2.51-3.00	13	46.43
3) ระหว่าง 3.01-3.50	9	32.14
4) 3.51 ขึ้นไป	2	7.14
รวม	28	100
3. ผลการทดสอบความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.)		
1) สอบผ่านภาค ก แล้ว	17	60.71
2) ยังสอบไม่ผ่านภาค ก.	10	35.71
3) ไม่ประสงค์/ไม่เคยสอบ	1	3.57
รวม	28	100
4. สถานภาพการศึกษาปัจจุบัน		
1) ศึกษาต่อระดับบัณฑิต	9	32.14
2) ไม่ได้ศึกษาต่อ	19	67.86
รวม	28	100
5. สถานภาพการทำงาน		
1) ทำงานแล้ว	22	78.57
2) ยังไม่ได้ทำงาน	6	21.43
รวม	28	100
6. ลักษณะองค์กร/ประเภทหน่วยงาน (n = 22)		
1) หน่วยงานภาครัฐ	7	31.82
2) หน่วยงานเอกชน	8	36.36
3) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	1	4.55
4) งานอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว	6	27.27
รวม	22	100

ตารางที่ 1 (ต่อ) ข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

(n= 28)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (n=22)		
1) ต่ำกว่า 15,000 บาท	8	36.36
2) 15,001-20,000 บาท	11	50.00
3) มากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป	3	13.64
รวม	22	100
8. สาเหตุที่ยังไม่ได้ทำงาน (n=6)		
1) กำลังศึกษาต่อ	4	66.67
2) กำลังเตรียมตัวสอบรับราชการ/ภาค ก.	1	16.67
3) เหตุผลอื่นๆ (มีครอบครัว)	1	16.67
รวม	6	100
9. ความคาดหวังต่อการประกอบอาชีพในอนาคต (n=6)		
1) หน่วยงานภาครัฐ	5	83.33
2) หน่วยงานเอกชน	0	0.00
3) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	0	0.00
4) อื่นๆ (ไม่ประกอบอาชีพ)	1	16.67
รวม	6	100

จากตารางที่ 1 พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 60.71 และเป็นเพศชาย มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 39.29 ส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ยที่สำเร็จการศึกษาอยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 46.43 รองลงมาอยู่ระหว่าง 3.01-3.50 มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14 และต่ำกว่า 2.50 มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ขณะที่ผลการเรียนเฉลี่ยที่สำเร็จการศึกษา 3.51 ขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 7.14 นอกจากนี้ส่วนใหญ่สอบผ่านความรู้ความสามารถทั่วไปของ กพ. (ภาค ก) แล้ว มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 60.71 ขณะที่ยังสอบไม่ผ่านฯ มีจำนวน 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 35.71 และไม่ประสงค์ที่จะสอบ/ไม่เคยสอบมีเพียง 1 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 3.57 โดยส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อระดับบัณฑิต มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 67.86 และมีผู้ศึกษาต่อระดับบัณฑิต มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14 ทั้งนี้ส่วนใหญ่ทำงานแล้ว มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 แต่บางส่วนยังไม่ทำงาน มีจำนวน 6 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 21.43

ทั้งนี้บัณฑิต ซึ่งระบุว่าเป็นผู้มีงานทำแล้วจำนวน 22 คนนั้น ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานเอกชน มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาทำงานในหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 7 คน โดย 6 คนประกอบอาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 27.27 และทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจมีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 ซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 15,001-20,000 บาท มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และมีรายได้มากกว่า 20,001 บาทต่อเดือน มีเพียง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 ตามลำดับ

ขณะที่บัณฑิตซึ่งยังไม่ได้ทำงาน/ประกอบอาชีพ จำนวน 6 คน นั้นส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่ากำลังศึกษาต่อ มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาให้เหตุผลว่ากำลังเตรียมตัวสอบราชการ หรือ กำลังเตรียมสอบวัดระดับความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.) มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ซึ่งมีจำนวนเท่ากับผู้ที่ให้เหตุผลว่ามีครอบครัวแล้วจึงไม่ได้ทำงานหรือประกอบอาชีพ อย่างไรก็ตามบัณฑิตซึ่งยังไม่ได้ทำงานนั้น ส่วนใหญ่ จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 83.33 คาดหวังที่จะทำงานในหน่วยงานภาครัฐ โดยมีจำนวนเพียง 1 คนเท่านั้นที่ไม่ได้คาดหวังที่จะทำงานหรือประกอบอาชีพในอนาคต ทั้งนี้ไม่ปรากฏผู้ตอบว่าคาดหวังที่จะประกอบอาชีพในหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในอนาคตแต่อย่างใด

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านบริบท	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ “ปัญญา จริยธรรมนำการพัฒนา”	4.40	0.56	มาก	1
2	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สนับสนุนให้มีความรอบรู้ สู้งานและมีประสบการณ์เชิงปฏิบัติ	4.38	0.72	มาก	2
3	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	4.22	0.79	มาก	4
4	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถนำไปประยุกต์แก้ปัญหา/พัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้	4.09	0.93	มาก	5
5	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพเป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ที่ดีในอนาคตได้	4.24	0.78	มาก	3
รวม		4.27	0.75	มาก	

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, S.D.=0.75) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านบริบท อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ “ปัญญา จริยธรรมนำการพัฒนา” มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.40$, S.D.=0.56) รองลงมาคือความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สนับสนุนให้มีความรอบรู้ สู้งานและมีประสบการณ์เชิงปฏิบัติ ($\bar{x} = 4.38$, S.D.=0.72), สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพเป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ที่ดีในอนาคตได้ ($\bar{x} = 4.24$, S.D.=0.78), มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{x} = 4.22$, S.D.=0.79), และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถนำไปประยุกต์แก้ปัญหา/พัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.09$, S.D.=0.93) ตามลำดับ

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านปัจจัยนำเข้า	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
6	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญ ประสบการณ์และศักยภาพเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ	4.03	0.87	มาก	4
7	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีบุคลากรสนับสนุนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการขอรับบริการทุกด้าน	3.88	0.95	มาก	5
8	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสื่อ, วัสดุอุปกรณ์ รวมถึงเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกครบถ้วน	4.14	0.57	มาก	1
9	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสถานที่เหมาะสมซึ่งเอื้อต่อการเรียนและ/หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ	4.09	0.80	มาก	3
10	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างหลากหลาย	4.11	0.61	มาก	2
รวม		4.05	0.76	มาก	

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D.=0.76) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยความ

คิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสื่อ, วัสดุอุปกรณ์รวมถึงเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.14$, S.D.=0.57) รองลงมาคือความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างหลากหลาย ($\bar{x} = 4.11$, S.D.=0.61), มีสถานที่เหมาะสมซึ่งเอื้อต่อการเรียนและ/หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ($\bar{x} = 4.09$, S.D.=0.80), มีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญ ประสบการณ์และศักยภาพ เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ ($\bar{x} = 4.03$, S.D.=0.87), และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีบุคลากรสนับสนุนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการขอรับบริการทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.88$, S.D.=0.95) ตามลำดับ

4.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านกระบวนการ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
11	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ Active Learning	4.13	0.75	มาก	3
12	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการนอกห้องเรียน	4.41	0.55	มาก	1
13	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีกลไกส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสากล ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในระดับนานาชาติ	4.25	0.63	มาก	2
14	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการชี้แจงรายละเอียดและข้อกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างเปิดเผย เป็นธรรม	3.73	0.95	มาก	5
15	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สอดคล้องและสมมูลกับภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน	3.92	0.91	มาก	4
รวม		4.08	0.75	มาก	

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$, S.D.=0.75) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมให้นิสิตได้พัฒนาการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการนอกห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.41$, S.D.=0.55) รองลงมาคือความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีกลไกส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสากล ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในระดับนานาชาติ ($\bar{x} = 4.25$, S.D.=0.63), มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ Active Learning ($\bar{x} = 4.13$, S.D.=0.75), มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สอดคล้องและสมดุลกับภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ($\bar{x} = 3.92$, S.D.=0.91), และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการชี้แจงรายละเอียดและข้อกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างเปิดเผย เป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.73$, S.D.=0.95) ตามลำดับ

4.1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านผลผลิต	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
16	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีคุณธรรมจริยธรรมรวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามหลักพื้นฐานทางศีลธรรม	4.49	0.45	มาก	2
17	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์	4.52	0.33	มากที่สุด	1
18	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้ใช้ปัญญาวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม	4.30	0.63	มาก	4
19	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับความเห็นต่าง	4.37	0.55	มาก	3

ตารางที่ 5 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐ
 ประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านผลผลิต	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
20	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีกลไกส่งเสริม ประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ สื่อสารอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์รวมถึงมี ศักยภาพการใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐาน ในการแก้ปัญหาทางการวิจัยอย่างถูกต้อง	4.29	0.77	มาก	5
รวม		4.39	0.54	มาก	

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน
 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์
 บัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, S.D.=0.54) ทั้งนี้เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต
 ส่งเสริมให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D.=0.33)
 โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐ
 ประศาสนศาสตร์บัณฑิต ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามหลัก
 พื้นฐานทางศีลธรรม ($\bar{x} = 4.49$, S.D.=0.45), ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความ
 หลากหลายและยอมรับความเห็นต่าง ($\bar{x} = 4.37$, S.D.=0.55), ส่งเสริมให้ใช้ปัญหาวิเคราะห์สถานการณ์ที่มี
 ความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.30$, S.D.=0.63), และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน
 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีกลไกส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร
 อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์รวมถึงมีศักยภาพการใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางการ
 วิจัยอย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.29$, S.D.=0.77) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.1.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรายวิชาที่เปิดสอน

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหมวดรายวิชาทั้งหมดที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต
 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560

(n= 28)

ข้อ	ประเด็นความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	หมวดวิชาแกน	4.31	0.49	มาก	3
2	หมวดวิชาเฉพาะด้าน	4.31	0.72	มาก	4
3	หมวดวิชาเอกเลือก	4.36	0.75	มาก	2
4	หมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ	4.39	0.41	มาก	1
รวม		4.34	0.59	มาก	

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ต่อหมวดรายวิชาทั้งหมดที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D.=0.59) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดวิชา พบว่า ความคิดเห็นต่อหมวดรายวิชาทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ทุกหมวดรายวิชา โดยหมวดรายวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.39$, S.D.=0.59) รองลงมาคือ หมวดวิชาเอกเลือก ($\bar{x} = 4.36$, S.D.=0.75), หมวดวิชาแกน ($\bar{x} = 4.31$, S.D.=0.49) โดยหมวดวิชาเฉพาะด้าน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.31$, S.D.=0.72) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ทั้งนี้รายละเอียดความคิดเห็นแต่ละกลุ่มรายวิชาของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น สามารถนำเสนอ ดังตารางที่ 6.1-6.4

ตารางที่ 6.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาแกนที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ (n= 28)
1.วิชาแกน (จำนวน 10 รายวิชา รวม 30 หน่วยกิต)					
1	0122111 ทฤษฎีองค์การ (Organization Theories)	4.12	0.77	มาก	8
2	0122141 แนวคิดและทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์ (Concepts and Theories of Public Administration)	4.56	0.19	มากที่สุด	2
3	0122142 ปรัชญาการเมือง (Political Philosophy)	4.01	0.84	มาก	10
4	0122143 กฎหมายกับการบริหารราชการ แผ่นดิน (Law and Public Administration)	4.45	0.23	มาก	4
5	0122221 นโยบายสาธารณะ (Public Policies)	4.51	0.21	มากที่สุด	3
6	0122222 การบริหารและการวิเคราะห์โครงการ (Project Management and Analysis)	4.43	0.30	มาก	5
7	0122231 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management)	4.14	0.75	มาก	7
8	0122241 ระบบการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (Political, Economic, and Social System)	4.62	0.13	มากที่สุด	1
9	0122242 สถิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Statistics in Public Administration)	4.08	0.82	มาก	9
10	0122251 การบริหารการคลังสาธารณะ (Public Financial Management)	4.23	0.73	มาก	6
รวม		4.31	0.49	มาก	

จากตารางที่ 6.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาแกนที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31, S.D.=0.49$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาแกน ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 มากที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122241 ระบบการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (Political, Economic, and Social System) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62, S.D.=0.13$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
2. รายวิชา 0122141 แนวคิดและทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์ (Concepts and Theories of Public Administration) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.56, S.D.=0.19$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3. รายวิชา 0122221 นโยบายสาธารณะ (Public Policies) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.62, S.D.=0.13$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ขณะที่ความคิดเห็นของบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาแกน ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 น้อยที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122142 ปรัชญาการเมือง (Political Philosophy) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.01, S.D.=0.84$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2. รายวิชา 0122242 สถิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Statistics in Public Administration) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.08, S.D.=0.82$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3. รายวิชา 0122111 ทฤษฎีองค์การ (Organization Theories) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.12, S.D.=0.77$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้านที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
2.วิชาเฉพาะ (จำนวน 12 รายวิชา รวม 36 หน่วยกิต)					
1	0122243 รัฐประศาสนศาสตร์เปรียบเทียบ (Comparative Public Administration)	4.67	0.22	มากที่สุด	1
2	0122311 ภาวะผู้นำ (Leadership)	4.22	0.87	มาก	8
3	0122312 องค์การและการจัดการ (Organization and Management)	4.13	0.96	มาก	11
4	0122321 การบริหารการพัฒนา (Development Administration)	4.57	0.35	มากที่สุด	2
5	0122322 การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Public Policies Implementation)	4.43	0.51	มาก	4

ตารางที่ 6.2 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้านที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
2.วิชาเฉพาะ (จำนวน 12 รายวิชา รวม 36 หน่วยกิต)					
6	0122331 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐ (Public Human Resource Management)	4.07	1.01	มาก	12
7	0122332 การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Planning)	4.13	0.98	มาก	10
8	0122341 จริยธรรมและธรรมาภิบาลนักบริหาร (Ethics and Good Governance for Administrator)	4.50	0.39	มากที่สุด	3
9	0122351 การบริหารจัดการงบประมาณ (Budgetary Management)	4.34	0.83	มาก	6
10	0122411 สำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Office)	4.23	0.83	มาก	7
11	0122441 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐ ประศาสนศาสตร์ (Research Methods in Public Administration)	4.35	0.80	มาก	5
12	0122331 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐ (Public Human Resource Management)	4.16	0.93	มาก	9
รวม		4.31	0.72	มาก	

จากตารางที่ 6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$, S.D.=0.72) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเฉพาะ ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 มากที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122243 รัฐประศาสนศาสตร์เปรียบเทียบ (Comparative Public Administration) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D.=0.22) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
2. รายวิชา 0122321 การบริหารการพัฒนา (Development Administration) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.57$, S.D.=0.35) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3. รายวิชา 0122341 จริยธรรมและธรรมาภิบาลนักบริหาร (Ethics and Good Governance for Administrator) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.50$, S.D.=0.39) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ขณะที่ความคิดเห็นของบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเฉพาะ ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 น้อยที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122331 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ภาครัฐ (Public Human Resource Management) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.07$, S.D.=1.01) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2. รายวิชา 0122312 องค์กรและการจัดการ (Organization and Management) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.13$, S.D.=0.96) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3. รายวิชา 0122332 การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Planning) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.13$, S.D.=0.98) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 6.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเอกเลือกที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
(n= 28)					
3.วิชาเอกเลือก (จำนวน 15 รายวิชา)					
3.1 กลุ่มการปกครองท้องถิ่น (Local Governance)					
1	0122361 การปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ (Comparative Local Government)	4.47	0.83	มาก	4
2	0122362 การกระจายอำนาจและการบริหาร จัดการท้องถิ่น (Decentralization and Local Governance)	4.64	0.21	มากที่สุด	1
3	0122461 กฎหมายสำหรับการปกครองท้องถิ่น ไทย (Law for Thai Local Government)	4.35	0.97	มาก	7
4	0122462 การบริหารการคลังท้องถิ่น (Local Financial Management)	4.32	0.86	มาก	10
5	0122463 การจัดการเมืองและมหานคร (Metropolitan and Urban Management)	4.51	0.35	มากที่สุด	3
รวม		4.45	0.64	มาก	
3.2 กลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ (Public Management and International Affairs)					
6	0122371 กิจการอาเซียน (ASEAN Affairs)	4.52	0.33	มากที่สุด	2
7	0122372 การตลาดภาครัฐ (Marketing in Public Sector)	4.21	0.89	มาก	14
8	0122471 องค์กรและความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ (Organization and International Relation)	4.34	0.76	มาก	9

ตารางที่ 6.3 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเอกเลือกที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
3.วิชาเอกเลือก (จำนวน 15 รายวิชา)					
(ต่อ) 3.2 กลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ (Public Management and International Affairs)					
9	0122472 นวัตกรรมจัดการภาครัฐ (Public Management Innovation)	4.25	0.86	มาก	12
10	0122473 การจัดการสารสนเทศดิจิทัลภาครัฐ (Information Digital Management in Public Sector)	4.43	0.88	มาก	6
รวม		4.34	0.74	มาก	
3.3 กลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ (Law for Public Sector)					
11	0122381 กฎหมายอาญา(Criminal Law)	4.47	0.81	มาก	5
12	0122382 กฎหมายแพ่ง (Civil Law)	4.35	0.75	มาก	8
13	0122481 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Law of Criminal Procedure)	4.22	0.90	มาก	13
14	0122482 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (Law of Civil Procedure)	4.17	0.96	มาก	15
15	0122483 กฎหมายลักษณะพยาน (Law of Evidence)	4.29	0.88	มาก	11
รวม		4.30	0.86	มาก	

ตารางที่ 6.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาเอกเลือกทั้ง 3 กลุ่มรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)

ข้อ	ประเด็นการประเมินความเหมาะสม ของกลุ่มรายวิชาเอกเลือก	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	กลุ่มการปกครองท้องถิ่น	4.45	0.64	มาก	1
2	กลุ่มการจัดการภาครัฐ และกิจการระหว่างประเทศ	4.34	0.74	มาก	2
3	กลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ	4.30	0.86	มาก	3
รวม		4.36	0.75	มาก	

จากตารางที่ 6.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาเลือกที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย

อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D.=0.75) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มวิชา พบว่า วิชาเอกเลือกกลุ่มการปกครองท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$, S.D.=0.64) รองลงมาคือวิชาเอกเลือกกลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ ($\bar{x} = 4.34$, S.D.=0.74) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ในขณะที่วิชาเอกเลือกกลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.30$, S.D.=0.86) โดยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดกลุ่มวิชาเอกเลือกที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ตามตารางที่ 6.3 นั้น พบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเอกเลือก ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 มากที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122362 การกระจายอำนาจและการบริหารจัดการท้องถิ่น (Decentralization and Local Governance) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D.=0.21) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มการปกครองท้องถิ่น โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

2. รายวิชา 0122371 กิจการอาเซียน (ASEAN Affairs) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.52$, S.D.=0.33) ซึ่งอยู่ในรายวิชาเอกเลือกกลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3. รายวิชา 0122463 การจัดการเมืองและมหานคร (Metropolitan and Urban Management) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.51$, S.D.=0.35) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มการปกครองท้องถิ่น โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ขณะที่ความคิดเห็นของบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเอกเลือก ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 น้อยที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122482 กฎหมายวิธีพิจารณาคความแพ่ง (Law of Civil Procedure) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.17$, S.D.=0.96) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. รายวิชา 0122372 การตลาดภาครัฐ (Marketing in Public Sector) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.21$, S.D.=0.89) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3. รายวิชา 0122481 กฎหมายวิธีพิจารณาคความอาญา (Law of Criminal Procedure) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.22$, S.D.=0.90) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 6.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
4.วิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (จำนวน 3 รายวิชา)					
1	0122491 สหกิจศึกษา (Cooperative Education)	4.45	0.35	มาก	2
2	0122492 การค้นคว้าอิสระ (Independent Study)	4.22	0.59	มาก	3
3	0122493 การฝึกงานทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Practicum in Public Administration)	4.50	0.31	มากที่สุด	1
รวม		4.39	0.41	มาก	

4.1.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นซึ่งเป็นแบบแสดงความคิดเห็นแบบปลายเปิดที่มีต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 ตามความคิดเห็นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ นั้น พบว่ามีผู้แสดงความคิดเห็นที่ปรากฏในแบบสอบถาม จำนวน 4 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 14.29 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. มีรายวิชาน่าสนใจหลายวิชา โดยเฉพาะรายวิชาทางด้านกฎหมายที่สามารถนำไปประยุกต์ได้มากกว่าเรียนเฉพาะวิชาด้านการปกครองท้องถิ่น
2. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มีความก้าวหน้าไปมากจากเดิม ยินดีด้วยครับ
3. ควรเปิดสอนระดับปริญญาโทด้วย
4. มหาวิทยาลัยทักษิณ คณะฯ ควรรับนิสิตเพิ่มเติมเพราะมีผู้ต้องการเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก ได้รับความนิยมนมาก อัตราการแข่งขันสูง

4.2 ความคิดเห็นของสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

4.2.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตารางที่ 7.1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานประกอบการ

(n= 28)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (หน่วยงาน)	ร้อยละ
1. ประเภทของสถานประกอบการ		
1) หน่วยงานราชการ	9	32.14
2) หน่วยงานเอกชน	17	60.71
3) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจหรือ หน่วยงานลักษณะอื่น	2	7.14
รวม	28	100
2. พื้นที่ตั้งของสถานประกอบการ		
1) พื้นที่จังหวัดสงขลา	15	53.57
2) พื้นที่เขตกรุงเทพฯและ ปริมณฑล	4	14.29
3) พื้นที่อื่น ๆ	9	32.14
รวม	28	100
3. ขนาดของสถานประกอบการ		
1) ขนาดเล็ก (< 50 คน)	15	53.57
2) ขนาดกลาง (50 - 100 คน)	11	39.29
3) ขนาดใหญ่ (101 - 500 คน)	2	7.14
4) ขนาดใหญ่มาก (>500 คน)	0	0.00
รวม	28	100
4. เกณฑ์การพิจารณาบัณฑิตเข้าทำงานในของสถานประกอบการ		
1) ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	0	0.00
2) คุณวุฒิที่สำเร็จการศึกษา	16	57.14
3) ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม	1	3.57
4) ความรู้ความสามารถพิเศษ	3	10.71
5) อื่น ๆ	8	28.57
รวม	28	100

จากตารางที่ 7.1 พบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานเอกชน มีจำนวน 17 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 60.17 รองลงมาเป็นหน่วยงานราชการ จำนวน 9 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 32.14 ในขณะที่หน่วยงานหน่วยงานรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานลักษณะอื่น มีจำนวนน้อยที่สุด 2 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่มีพื้นที่ตั้งจังหวัดสงขลา มีจำนวน 15 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 53.57 โดยพื้นที่อื่น ๆ อันประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสตูล จังหวัด

นครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง รวมมีจำนวน 9 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 32.14 ในขณะที่พื้นที่เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีจำนวน 4 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการที่มีขนาดเล็ก (< 50 คน) จำนวน 15 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 53.57 รองลงมาเป็นหน่วยงานขนาดกลาง (50 - 100 คน) มีจำนวน 11 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 39.29 และเป็นขนาดใหญ่ (101 - 500 คน) มีจำนวน 2 หน่วยงานคิดเป็นร้อยละ 7.14 โดยไม่มีหน่วยงานขนาดใหญ่มาก (>500 คน) แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งนี้คุณสมบัติที่สำเร็จการศึกษาเป็นเกณฑ์ส่วนใหญ่ในการพิจารณารับสมัครเข้าทำงานในของสถานประกอบการ มีจำนวน 16 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาจะพิจารณาจากเหตุผลอื่น ได้แก่ การพิจารณาสืบเนื่องจากการฝึกสหกิจศึกษา และพิจารณาจากการแนะนำของบุคคลใกล้ชิด รวมถึงพิจารณาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว มีจำนวนรวม 8 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ในขณะที่พิจารณาจากความรู้ความสามารถพิเศษ มีจำนวน 3 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 10.71 ซึ่งพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยสะสมมีจำนวน 1 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 3.57 โดยไม่ปรากฏพบเกณฑ์การพิจารณาจากชื่อเสียงของสถาบันแต่อย่างใด

ตารางที่ 7.2 ข้อมูลพื้นฐานขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต

(n= 28)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	8	28.57
2) หญิง	20	71.43
รวม	28	100
2. อายุ		
1) ต่ำกว่า 30 ปี	1	3.57
2) ระหว่าง 31 – 40 ปี	6	21.43
3) ระหว่าง 41 – 50 ปี	16	57.14
4) มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	5	17.86
รวม	28	100
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
1) ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า	10	35.71
2) ประกาศนียบัตรบัณฑิต	0	0.00
3) ปริญญาโท	17	60.71
4) ปริญญาเอก	1	3.57
รวม	28	100
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
1) ผู้บริหารองค์กร	3	10.71
2) หัวหน้างาน/ฝ่าย/แผนก	14	50.00
3) พนักงานเจ้าหน้าที่	11	39.29
รวม	28	100

จากตารางที่ 7.2 ข้อมูลพื้นฐานขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ในขณะที่เป็นเพศชาย มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และมีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมา มีอายุระหว่าง ระหว่าง 31 – 40 ปี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 ในขณะที่อายุ 50 ปีขึ้นไป มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 โดยอายุต่ำกว่า 30 ปี มีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.57 ตามลำดับ โดยระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 60.71 รองลงมา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกมีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.57 แต่ไม่มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตแต่อย่างใด และส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้างาน/ฝ่าย/แผนก มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาเป็นตำแหน่งพนักงานเจ้าหน้าที่ มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 39.29 โดยดำรงตำแหน่งผู้บริหารมี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.71 ตามลำดับ

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านบริบท	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ “ปัญญา จริยธรรมนำการพัฒนา”	4.15	0.40	มาก	3
2	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สนับสนุนให้มีความรอบรู้ สู้งานและมีประสบการณ์เชิงปฏิบัติ	4.23	0.29	มาก	1
3	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	3.86	0.91	มาก	5
4	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถนำไปประยุกต์แก้ปัญหา/พัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้	4.09	0.53	มาก	4
5	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพเป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ที่ดีในอนาคตได้	4.17	0.38	มาก	2
รวม		4.10	0.50	มาก	

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, S.D.=0.50) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็น

ต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านบริหาร อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สนับสนุนให้มีความรอบรู้ สู้งานและมีประสบการณ์เชิงปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$, S.D.=0.29) รองลงมาคือความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพเป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ที่ดีในอนาคตได้ ($\bar{x} = 4.17$, S.D.=0.38), มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ “ปัญญา จริยธรรมนำการพัฒนา” ($\bar{x} = 4.15$, S.D.=0.40), สามารถนำไปประยุกต์แก้ปัญหา/พัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ ($\bar{x} = 4.09$, S.D.=0.53), และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.86$, S.D.=0.91) ตามลำดับ

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านปัจจัยนำเข้า	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
6	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญประสบการณ์และศักยภาพเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ	3.91	0.77	มาก	4
7	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีบุคลากรสนับสนุนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการขอรับบริการทุกด้าน	3.93	0.75	มาก	3
8	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสื่อ, วัสดุอุปกรณ์ รวมถึงเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกครบถ้วน	3.86	0.97	มาก	5
9	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสถานที่เหมาะสมซึ่งเอื้อต่อการเรียนและ/หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ	4.01	0.50	มาก	2
10	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างหลากหลาย	4.22	0.31	มาก	1
รวม		3.99	0.66	มาก	

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D.=0.66) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็น

ต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.22$, S.D.=0.31) รองลงมาคือความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสถานที่เหมาะสมซึ่งเอื้อต่อการเรียนและ/หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ($\bar{x} = 4.01$, S.D.=0.50), มีบุคลากรสนับสนุนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการขอรับบริการทุกด้าน ($\bar{x} = 3.93$, S.D.=0.75), มีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญ ประสบการณ์และศักยภาพเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ ($\bar{x} = 3.91$, S.D.=0.77), และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสื่อ, วัสดุอุปกรณ์รวมถึงเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.86$, S.D.=0.97) ตามลำดับ

4.2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านกระบวนการ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	(n= 28)
					ลำดับ
11	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ Active Learning	3.73	0.87	มาก	5
12	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมให้บัณฑิตได้พัฒนาการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการนอกห้องเรียน	4.01	0.80	มาก	3
13	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีกลไกส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสากล ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในระดับนานาชาติ	4.11	0.54	มาก	1
14	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการชี้แจงรายละเอียดและข้อกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างเปิดเผย เป็นธรรม	3.80	0.73	มาก	4
15	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สอดคล้องและสมมูลกับภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน	4.02	0.71	มาก	2
รวม		3.93	0.73	มาก	

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของสถานประกอบการ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$, S.D.=0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีกลไกส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสากล ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในระดับนานาชาติ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.11$, S.D.=0.54) รองลงมาคือ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สอดคล้องและสมดุกับภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.02$, S.D.=0.71), มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมให้นิสิตได้พัฒนาการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการนอกห้องเรียน, มีการชี้แจงรายละเอียดและข้อกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างเปิดเผย เป็นธรรม ($\bar{x} = 3.80$, S.D.=0.73), และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีรูปแบบการเรียนการสอนหลากหลายและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสอดคล้องกับ Active Learning มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.73$, S.D.=0.87) ตามลำดับ

4.2.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านผลผลิต	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
16	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีคุณธรรมจริยธรรมรวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามหลักพื้นฐานทางศีลธรรม	4.19	0.45	มาก	4
17	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์	4.12	0.53	มากที่สุด	5
18	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้ใช้ปัญญาวิเคราะห์สถานการณ์ซับซ้อนอย่างเหมาะสม	4.20	0.43	มาก	3
19	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับความเห็นต่าง	4.27	0.35	มาก	2
20	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีกลไกส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์รวมถึงมีศักยภาพการใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาอย่างถูกต้อง	4.29	0.27	มาก	1
รวม		4.21	0.40	มาก	

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของสถานประกอบการ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21, S.D.=0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีกลไกส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงมีศักยภาพการใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางการวิจัยอย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29, S.D.=0.27$) รองลงมาคือ ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับความเห็นต่าง ($\bar{x} = 4.27, S.D.=0.35$), ส่งเสริมให้ใช้ปัญญาวิเคราะห์สถานการณ์ซับซ้อนอย่างเหมาะสม, มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมให้นิสิตได้พัฒนาการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการนอกห้องเรียน ($\bar{x} = 4.20, S.D.=0.43$), ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามหลักพื้นฐานทางศีลธรรม ($\bar{x} = 4.19, S.D.=0.45$), และส่งเสริมให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.12, S.D.=0.53$) ตามลำดับ

4.2.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรายวิชาที่เปิดสอน

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหมวดรายวิชาทั้งหมดที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต ต่อหมวดรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	หมวดวิชาแกน	4.28	0.70	มาก	3
2	หมวดวิชาเฉพาะด้าน	4.42	0.57	มาก	1
3	หมวดวิชาเอกเลือก	4.36	0.75	มาก	2
4	หมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ	4.26	0.34	มาก	4
รวม		4.33	0.59	มาก	

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต ต่อหมวดรายวิชาทั้งหมดที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33, S.D.=0.59$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดวิชา พบว่า ความคิดเห็นต่อหมวดรายวิชาทั้งหมดอยู่ในระดับมากทุกหมวดรายวิชา โดยหมวดวิชาเฉพาะด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.42, S.D.=0.57$) รองลงมาคือ หมวดวิชาเอกเลือก ($\bar{x} = 4.36, S.D.=0.75$), หมวดวิชาแกน ($\bar{x} = 4.28, S.D.=0.70$) โดยหมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.26, S.D.=0.34$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ทั้งนี้รายละเอียดแต่ละกลุ่มรายวิชาตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สามารถนำเสนอตั้งตารางที่ 12.1-12.4

ตารางที่ 12.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาแกนที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1.วิชาแกน (จำนวน 10 รายวิชา รวม 30 หน่วยกิต)					
1	0122111 ทฤษฎีองค์การ (Organization Theories)	4.22	0.83	มาก	7
2	0122141 แนวคิดและทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์ (Concepts and Theories of Public Administration)	4.36	0.67	มาก	5
3	0122142 ปรัชญาการเมือง (Political Philosophy)	3.78	0.97	มาก	10
4	0122143 กฎหมายกับการบริหารราชการ แผ่นดิน (Law and Public Administration)	4.15	0.88	มาก	8
5	0122221 นโยบายสาธารณะ (Public Policies)	4.45	0.56	มาก	3
6	0122222 การบริหารและการวิเคราะห์โครงการ (Project Management and Analysis)	4.50	0.45	มากที่สุด	2
7	0122231 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management)	4.32	0.75	มาก	6
8	0122241 ระบบการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (Political, Economic, and Social System)	4.52	0.37	มากที่สุด	1
9	0122242 สถิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Statistics in Public Administration)	4.12	0.93	มาก	9
10	0122251 การบริหารการคลังสาธารณะ (Public Financial Management)	4.40	0.62	มาก	4
รวม		4.28	0.70	มาก	

จากตารางที่ 12.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาแกนที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$, S.D.=0.70) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า ความคิดเห็นของสภามหาวิทยาลัย/ผู้ใช้บัณฑิต ต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาแกนที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 มากที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122241 ระบบการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (Political, Economic, and Social System) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D.=0.37) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

2. รายวิชา 0122222 การบริหารและการวิเคราะห์โครงการ (Project Management and Analysis) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.50$, S.D.=0.45) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3. รายวิชา 0122221 นโยบายสาธารณะ (Public Policies) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.45, S.D.=0.56) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ขณะที่ความคิดเห็นของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาแกนที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 น้อยที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122142 ปรัชญาการเมือง (Political Philosophy) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x}$ = 3.78, S.D.=0.97) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. รายวิชา 0122242 สถิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Statistics in Public Administration) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.12, S.D.=0.93) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3. รายวิชา 0122143 กฎหมายกับการบริหารราชการแผ่นดิน (Law and Public Administration) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.15, S.D.=0.88) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 12.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้านที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
2.วิชาเฉพาะ (จำนวน 12 รายวิชา รวม 36 หน่วยกิต)					
1	0122243 รัฐประศาสนศาสตร์เปรียบเทียบ (Comparative Public Administration)	4.21	0.89	มาก	11
2	0122311 ภาวะผู้นำ (Leadership)	4.48	0.47	มาก	6
3	0122312 องค์การและการจัดการ (Organization and Management)	4.37	0.69	มาก	8
4	0122321 การบริหารการพัฒนา (Development Administration)	4.50	0.43	มากที่สุด	5
5	0122322 การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Public Policies Implementation)	4.59	0.32	มากที่สุด	2
6	0122331 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐ (Public Human Resource Management)	4.25	0.82	มาก	10
7	0122332 การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Planning)	4.34	0.78	มาก	9
8	0122341 จริยธรรมและธรรมาภิบาลนักบริหาร (Ethics and Good Governance for Administrator)	4.57	0.35	มากที่สุด	3
9	0122351 การบริหารจัดการงบประมาณ (Budgetary Management)	4.56	0.39	มากที่สุด	4
10	0122411 สำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Office)	4.63	0.23	มากที่สุด	1

ตารางที่ 12.2 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้านที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
2.วิชาเฉพาะ (จำนวน 12 รายวิชา รวม 36 หน่วยกิต)					
11	0122441 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Research Methods in Public Administration)	4.20	0.95	มาก	12
12	0122323 การวางแผนและการบริหารโครงการสาธารณะ (Public Project Management and Planning)	4.39	0.56	มาก	7
รวม		4.42	0.57	มาก	

จากตารางที่ 12.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, S.D.=0.57) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า ความคิดเห็นของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิตต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาเฉพาะ ที่เปิดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 มากที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122411 สำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Office) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.63$, S.D.=0.23) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
2. รายวิชา 0122322 การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Public Policies Implementation) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.59$, S.D.=0.32) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3. รายวิชา 0122341 จริยธรรมและธรรมาภิบาลนักบริหาร (Ethics and Good Governance for Administrator) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.57$, S.D.=0.35) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ขณะที่ความคิดเห็นของบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเฉพาะ ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 น้อยที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122441 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Research Methods in Public Administration) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.20$, S.D.= 0.95) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2. รายวิชา 0122443 รัฐประศาสนศาสตร์เปรียบเทียบ (Comparative Public Administration) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.21$, S.D.=0.89) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3. รายวิชา 0122331 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ภาครัฐ (Public Human Resource Management) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}=4.25$, S.D.=0.82) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 12.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเอกเลือกที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
3.วิชาเอกเลือก (จำนวน 15 รายวิชา)					
3.1 กลุ่มการปกครองท้องถิ่น (Local Governance)					
1	0122361 การปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ (Comparative Local Government)	4.13	0.63	มาก	12
2	0122362 การกระจายอำนาจและการบริหาร จัดการท้องถิ่น (Decentralization and Local Governance)	4.25	0.51	มาก	9
3	0122461 กฎหมายสำหรับการปกครองท้องถิ่น ไทย (Law for Thai Local Government)	4.54	0.33	มากที่สุด	4
4	0122462 การบริหารการคลังท้องถิ่น (Local Financial Management)	4.47	0.40	มาก	5
5	0122463 การจัดการเมืองและมหานคร (Metropolitan and Urban Management)	4.60	0.27	มากที่สุด	3
รวม		4.39	0.43	มาก	
3.2 กลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ (Public Management and International Affairs)					
6	0122371 กิจการอาเซียน (ASEAN Affairs)	4.67	0.22	มากที่สุด	2
7	0122372 การตลาดภาครัฐ (Marketing in Public Sector)	4.43	0.48	มาก	8
8	0122471 องค์กรและความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ (Organization and International Relation)	4.21	0.59	มาก	10
9	0122472 นวัตกรรมจัดการภาครัฐ (Public Management Innovation)	4.44	0.56	มาก	6
10	0122473 การจัดการสารสนเทศดิจิทัลภาครัฐ (Information Digital Management in Public Sector)	4.67	0.25	มากที่สุด	1
รวม		4.48	0.42	มาก	
3.3 กลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ (Law for Public Sector)					
11	0122381 กฎหมายอาญา(Criminal Law)	4.33	0.49	มาก	7
12	0122382 กฎหมายแพ่ง (Civil Law)	4.21	0.64	มาก	11
13	0122481 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Law of Criminal Procedure)	4.05	0.99	มาก	13

ตารางที่ 12.3 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเอกเลือกที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
3.วิชาเอกเลือก (จำนวน 15 รายวิชา)					
3.3 กลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ (Law for Public Sector)					
14	0122482 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (Law of Civil Procedure)	3.80	1.06	มาก	14
15	0122483 กฎหมายลักษณะพยาน (Law of Evidence)	3.43	1.13	ปานกลาง	15
รวม		3.96	0.86	มาก	

ตารางที่ 12.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาเอกเลือกทั้ง 3 กลุ่มรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)

ข้อ	ประเด็นการประเมินความเหมาะสม ของกลุ่มรายวิชาเอกเลือก	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	กลุ่มการปกครองท้องถิ่น	4.39	0.43	มาก	2
2	กลุ่มการจัดการภาครัฐ และกิจการระหว่างประเทศ	4.48	0.42	มาก	1
3	กลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ	3.96	0.86	มาก	3
รวม		4.36	0.75	มาก	

จากตารางที่ 12.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิตต่อกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาเอกเลือกที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D.=0.75) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มวิชา พบว่า วิชาเอกเลือกกลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D.=0.42) รองลงมาคือวิชาเอกเลือกกลุ่มการปกครองท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.39$, S.D.=0.43) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ในขณะที่วิชาเอกเลือกกลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.96$, S.D.=0.86) โดยความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดกลุ่มวิชาเอกเลือกที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ตามตารางที่ 12.3 นั้น พบว่า ความคิดเห็นของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเอกเลือก ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 มากที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122473 การจัดการสารสนเทศดิจิทัลภาครัฐ (Information Digital Management in Public Sector) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D.=0.25) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

2. รายวิชา 0122371 กิจการอาเซียน (ASEAN Affairs) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.67$, S.D.=0.22) ซึ่งอยู่ในรายวิชาเอกเลือกกลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3. รายวิชา 0122463 การจัดการเมืองและมหานคร (Metropolitan and Urban Management) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.60$, S.D.=0.27) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มการปกครองท้องถิ่น โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ขณะที่ความคิดเห็นของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเอกเลือก ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 น้อยที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122483 กฎหมายลักษณะพยาน (Law of Evidence) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.43$, S.D.=1.13) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2. รายวิชา 0122482 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (Law of Civil Procedure) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.21$, S.D.=1.06) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3. 0122481 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Law of Criminal Procedure) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.05$, S.D.=0.99) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 12.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
4.วิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (จำนวน 3 รายวิชา)					
1	0122491 สหกิจศึกษา (Cooperative Education)	4.51	0.27	มากที่สุด	1
2	0122492 การค้นคว้าอิสระ (Independent Study)	4.09	0.37	มาก	3
3	0122493 การฝึกงานทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Practicum in Public Administration)	4.20	0.38	มาก	2
รวม		4.26	0.34	มาก	

จากตารางที่ 12.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิตต่อกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D.=0.34) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มวิชา พบว่า วิชา 0122491 สหกิจศึกษา (Cooperative Education) มีค่าเฉลี่ย

สูงที่สุด โดยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51, S.D.=0.27$) รองลงมาคือ 0122493 การฝึกงานทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Practicum in Public Administration) ($\bar{x} = 4.20, S.D.=0.38$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ในขณะที่วิชา 0122492 การค้นคว้าอิสระ (Independent Study) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.09, S.D.=0.37$) โดยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.2.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นซึ่งเป็นแบบแสดงความคิดเห็นแบบปลายเปิดที่มีต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 ตามความคิดเห็นของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ นั้น พบว่ามีผู้แสดงความคิดเห็นที่ปรากฏในแบบสอบถาม จำนวน 7 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 25.00 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. บัณฑิตมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ดี แต่ควรจัดสรรรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้มากขึ้น

2. บางรายวิชามีความซ้ำซ้อนจนเกินความจำเป็นทั้งวิชาเลือกหรือวิชาเฉพาะที่รับทราบ ควรมุ่งเน้นการสอนที่เน้นให้นักศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริง

3. แนวโน้มการใช้ภาษาที่สามในสังคมปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็น ทางมหาวิทยาลัยควรสอนเสริมในรายวิชาทางด้านภาษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ เช่น ในจังหวัดสงขลาที่มีการเปิดรับชาวต่างชาติเข้ามาเป็นจำนวนมาก ทั้งมาเลย์ จีน ดังนั้นควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านภาษาพื้นฐานต่างๆด้วย

4. คุณภาพบัณฑิตคือภาพสะท้อนคุณภาพมหาวิทยาลัยทักษิณ ดังนั้นนอกจากความรู้ที่ใช้ในการประกอบอาชีพแล้ว ฝากให้มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งปลูกฝังให้นักศึกษาเป็นคนดีและมีคุณธรรมจริยธรรมด้วย จะส่งผลให้สังคมมีทั้งคนเก่งและคนดี

5. เห็นด้วยกับการปรับเนื้อหาการเรียนให้มีความหลากหลาย เพราะในสถานการณ์ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อการผลิตบัณฑิตในอนาคตอย่างมาก

6. หลายวิชาน่าสนใจและคิดว่าน่าจะนำไปใช้ได้จริง เช่น วิชาในกลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ นิสิตที่สำเร็จการศึกษาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในอนาคต

7. ควรเน้นการฝึกวิชาชีพด้านรัฐประศาสนศาสตร์มากขึ้น โดยอาจเพิ่มรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงปฏิบัติควบคู่กับการเรียนในห้องเรียน เพราะโจทย์มหาวิทยาลัยทักษิณมุ่งผลิตนักรัฐประศาสนศาสตร์ (จากแบบสอบถามซึ่งน่าสนใจ) ที่เป็นฐานสำคัญของการสร้างนักการเมืองนักการปกครองที่ต้นนั้น จะทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในสถานที่ทำงานที่สนใจและสามารถกำหนดอนาคตตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญเชื่อมั่นว่ารัฐประศาสนศาสตร์ที่นี่จะสร้างคนดีคนเก่งพร้อม ที่มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยได้จริง

4.3 ความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560

4.3.1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตารางที่ 13 ข้อมูลพื้นฐานของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 92)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	38	41.30
2) หญิง	54	58.70
รวม	92	100
2. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม		
1) ต่ำกว่า 2.50	9	9.78
2) ระหว่าง 2.51-3.00	63	68.48
3) ระหว่าง 3.01-3.50	18	19.57
4) มากกว่า 3.51 ขึ้นไป	2	2.17
รวม	92	100
3. ภูมิลำเนา		
1) จังหวัดสงขลา	70	76.09
2) สามจังหวัดชายแดนภาคใต้	6	6.52
3) พื้นที่อื่นๆ	16	17.39
รวม	92	100
4. รายรับเฉลี่ยต่อเดือน		
1) ต่ำกว่า 5,000 บาท	7	7.61
2) 5,001-10,000 บาท	81	88.04
3) 10,001 บาทขึ้นไป	4	4.35
รวม	92	100
5. แผนการเรียนก่อนเข้าศึกษาต่อ		
1) วิทยุ - คณิต	3	3.26
2) คณิต-อังกฤษ/ศิลป์-คำนวณ	43	46.74
3) ศิลป์ - ภาษา	38	41.30
4) แผนการเรียนอื่น	8	8.70
รวม	92	100
6. ลำดับในการเลือกศึกษาต่อ		
1) เลือกเพียงลำดับ 1 เท่านั้น	56	60.87
2) เลือกตามลำดับอื่น	27	29.35
3) เลือกเป็นลำดับสุดท้าย	9	9.78
รวม	92	100

ตารางที่ 13 (ต่อ) ข้อมูลพื้นฐานของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
(n= 92)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. เหตุผลการเลือกเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์		
1) ชื่อเสียงของหลักสูตร/ มหาวิทยาลัยทักษิณ	67	72.83
2) ผู้ปกครอง/ครู/รุ่นพี่ หรือ บุคคลอื่นแนะนำ	23	25.00
3) เหตุผลอื่นๆ	2	2.17
รวม	92	100
8. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม/สโมสร หรือกิจกรรมลักษณะอื่นที่ดำเนินการจัดในมหาวิทยาลัยทักษิณ		
1) ไม่เข้าร่วม	23	25.00
2) เข้าร่วม	69	75.00
รวม	92	100
9. ความคาดหวังหลังจากสำเร็จการศึกษา		
1) รับราชการ	78	84.78
2) ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น	11	11.96
3) อื่นๆ	3	3.26
รวม	92	100

จากตารางที่ 13 พบว่านิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 54 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 58.70 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 41.30 ซึ่งส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51-3.00 จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 68.48 รองลงมา มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.01-3.50 มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 19.57 ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.78 ในขณะที่ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.51 ขึ้นไปนั้น มีจำนวนน้อยที่สุด 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17 ตามลำดับ และมีภูมิลำเนาในพื้นที่จังหวัดสงขลา มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 76.09 โดยมีภูมิลำเนาพื้นที่อื่นๆ อันประกอบด้วย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสตูล จังหวัดตรัง จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดพัทลุง รวมมีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 ในขณะที่พื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีจำนวนน้อยที่สุด 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.52 นอกจากนี้ส่วนใหญ่มีรายรับเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,001-10,000 บาท มีจำนวน คิดเป็นร้อยละ มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.61 และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 ในขณะที่แผนการเรียนก่อนเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตนั้น ส่วนใหญ่สำเร็จแผนการเรียนคณิต-อังกฤษ/ศิลป์-คำนวณ มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 46.74 รองลงมาสำเร็จแผนศิลป์ - ภาษา มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 41.30 แผนการเรียนอื่น ได้แก่ ไทย-สังคม มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 และแผนวิทย์ - คณิต มีจำนวนน้อยที่สุด 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.26 ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตเป็นอันดับ 1 เพียงอันดับเดียวมีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 60.87 รองลงมาเลือกอันดับ 2-4 มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 29.35 โดยมีผู้เลือกเป็นอันดับสุดท้าย มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.78 ตามลำดับ

นอกจากนี้ส่วนใหญ่เลือกเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ด้วยเหตุผลชื่อเสียงของหลักสูตร/มหาวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 72.83 รองลงมาเลือกจากผู้ปกครอง/ครู/รุ่นพี่ หรือบุคคลอื่นแนะนำ มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และเลือกด้วยเหตุผลอื่น ได้แก่พลาดหวังจากมหาวิทยาลัยอื่น มีจำนวนน้อยที่สุด 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17 ทั้งนี้ส่วนใหญ่เข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม/สโมสร หรือกิจกรรมลักษณะอื่นที่ดำเนินการจัดในมหาวิทยาลัยทักษิณ มีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 โดยไม่เข้าร่วมกิจกรรมใดๆ มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และส่วนใหญ่คาดหวังหลังจากสำเร็จการศึกษาว่าประกอบอาชีพรับราชการ มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 84.78 รองลงมาคาดหวังจะศึกษาต่อ มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.96 ในขณะที่ยังไม่มี ความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีจำนวนน้อยที่สุด 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.26 ตามลำดับ

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 92)					
ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านบริบท	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ “ปัญญา จริยธรรมนำการพัฒนา”	4.56	0.42	มากที่สุด	2
2	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สนับสนุนให้มีความรอบรู้ สู้งานและมีประสบการณ์เชิงปฏิบัติ	4.58	0.39	มากที่สุด	1
3	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	4.42	0.57	มาก	4
4	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถนำไปประยุกต์แก้ปัญหา/พัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้	4.39	0.71	มาก	5
5	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพเป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ที่ดีในอนาคตได้	4.54	0.45	มากที่สุด	3
รวม		4.49	0.51	มาก	

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D.=0.51) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านบริหารสามารถเรียงลำดับได้โดยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สนับสนุนให้มีความรอบรู้ สู้งานและมีประสบการณ์เชิงปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D.=0.39) รองลงมาคือความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ “ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนา” ($\bar{x} = 4.56$, S.D.=0.42), สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพเป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ที่ดีในอนาคตได้ ($\bar{x} = 4.54$, S.D.=0.45), มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{x} = 4.52$, S.D.=0.47), และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สามารถนำไปประยุกต์แก้ปัญหา/พัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.39$, S.D.=0.71) โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 92)					
ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านปัจจัยนำเข้า	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
6	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญ ประสบการณ์และศักยภาพเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ	4.35	0.69	มาก	4
7	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีบุคลากรสนับสนุนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการขอรับบริการทุกด้าน	4.68	0.35	มาก	1
8	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีสื่อ, วัสดุอุปกรณ์ รวมถึงเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกครบถ้วน	4.33	0.67	มาก	5
9	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีสถานที่เหมาะสมซึ่งเอื้อต่อการเรียนและ/หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ	4.49	0.50	มาก	3
10	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างหลากหลาย	4.51	0.41	มาก	2
รวม		4.47	0.52	มาก	

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$, S.D.=0.52) ทั้งนี้เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านปัจจัยนำเข้า สามารถเรียงลำดับได้โดยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีบุคลากรสนับสนุนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการขอรับบริการทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$, S.D.=0.35) รองลงมาคือความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างหลากหลาย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$, S.D.=0.41), มีสถานที่เหมาะสมซึ่งเอื้อต่อการเรียนและ/หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ($\bar{x} = 4.49$, S.D.=0.50), มีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญ ประสบการณ์และศักยภาพเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ ($\bar{x} = 4.35$, S.D.=0.69), และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสื่อ, วัสดุอุปกรณ์รวมถึงเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$, S.D.=0.67) ตามลำดับ

4.3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 92)					
ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านกระบวนการ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
11	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ Active Learning	4.57	0.33	มาก	1
12	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมให้บัณฑิตได้พัฒนาการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการนอกห้องเรียน	4.50	0.42	มาก	2
13	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีกลไกส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสากล ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในระดับนานาชาติ	4.30	0.67	มาก	4
14	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการชี้แจงรายละเอียดและเกณฑ์การวัดประเมินผลเปิดเผย เป็นธรรม	4.21	0.83	มาก	5
15	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สอดคล้องและสมมูลกับภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน	4.45	0.49	มาก	3
รวม		4.40	0.54	มาก	

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D.=0.54) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านกระบวนการ สามารถเรียงลำดับโดยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ Active Learning มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D.=0.33) รองลงมาคือความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมให้นิสิตได้พัฒนาการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการนอกห้องเรียน ($\bar{x} = 4.50$, S.D.=0.42) มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สอดคล้องและสมดุลกับภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.45$, S.D.=0.49) มีกลไกส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสากล ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในระดับนานาชาติ ($\bar{x} = 4.30$, S.D.=0.67) และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการชี้แจงรายละเอียดและข้อกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างเปิดเผย เป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.21$, S.D.=0.83) โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.3.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านผลผลิต	$\bar{x}$	S.D.	(n= 92)	
				การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
16	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามหลักพื้นฐานทางศีลธรรม	4.41	0.55	มาก	3
17	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์	4.53	0.38	มากที่สุด	1
18	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้ใช้ปัญญาวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม	4.39	0.71	มาก	4
19	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับความเห็นต่าง	4.52	0.45	มาก	2

ตารางที่ 17 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐ
 ประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 92)

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น ด้านผลผลิต	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
20	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีกลไกส่งเสริม ประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ สื่อสารอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์รวมถึงมี ศักยภาพการใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐาน ในการแก้ปัญหาทางการวิจัยอย่างถูกต้อง	4.20	0.87	มาก	5
รวม		4.41	0.59	มาก	

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน
 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์
 บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, S.D.=0.59) ทั้งนี้เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต
 ส่งเสริมให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D.=0.38)
 โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ปรับตัวเข้ากับสังคมที่มี
 ความหลากหลายและยอมรับความเห็นต่าง ($\bar{x} = 4.52$, S.D.=0.45), ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งมี
 การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามหลักพื้นฐานทางศีลธรรม ($\bar{x} = 4.41$, S.D.=0.55), ส่งเสริมให้ใช้ปัญญาวิ
 เคราะห์สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.39$, S.D.=0.71), และมีกลไกส่งเสริม
 ประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์รวมถึงมีศักยภาพการใช้
 เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางการวิจัยอย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.20$,
 S.D.=0.87) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4.3.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรายวิชาที่เปิดสอน

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหมวดรายวิชาทั้งหมดที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต
 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560

(n= 28)

ข้อ	ประเด็นความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	หมวดวิชาแกน	4.22	0.66	มาก	4
2	หมวดวิชาเฉพาะด้าน	4.28	0.59	มาก	3
3	หมวดวิชาเอกเลือก	4.39	0.62	มาก	1
4	หมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ	4.36	0.55	มาก	2
รวม		4.31	0.60	มาก	

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต่อหมวดรายวิชาทั้งหมดที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$, S.D.=0.60) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดวิชา พบว่า ความคิดเห็นต่อหมวดรายวิชาทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ทุกหมวดรายวิชา โดยหมวดรายวิชาเอกเลือก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.39$, S.D.=0.62) รองลงมาคือ ประสบการณ์เชิงปฏิบัติ ($\bar{x} = 4.36$, S.D.=0.55), หมวดวิชาเฉพาะด้าน ($\bar{x} = 4.28$, S.D.=0.59) โดยหมวดวิชาแกน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.22$, S.D.=0.66) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ทั้งนี้รายละเอียดความคิดเห็นแต่ละกลุ่มรายวิชาของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น สามารถนำเสนอตั้งตารางที่ 18.1 - 18.4

ตารางที่ 18.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาแกนที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 92)					
ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1.วิชาแกน (จำนวน 10 รายวิชา รวม 30 หน่วยกิต)					
1	0122111 ทฤษฎีองค์การ (Organization Theories)	3.92	1.02	มาก	10
2	0122141 แนวคิดและทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์ (Concepts and Theories of Public Administration)	4.23	0.63	มาก	6
3	0122142 ปรัชญาการเมือง (Political Philosophy)	4.36	0.59	มาก	5
4	0122143 กฎหมายกับการบริหารราชการ แผ่นดิน (Law and Public Administration)	4.39	0.45	มาก	3
5	0122221 นโยบายสาธารณะ (Public Policies)	4.45	0.35	มาก	1
6	0122222 การบริหารและการวิเคราะห์โครงการ (Project Management and Analysis)	4.38	0.57	มาก	4
7	0122231 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management)	4.08	0.86	มาก	8
8	0122241 ระบบการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (Political, Economic, and Social System)	4.41	0.39	มาก	2
9	0122242 สถิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Statistics in Public Administration)	3.95	0.95	มาก	9
10	0122251 การบริหารการคลังสาธารณะ (Public Financial Management)	4.11	0.81	มาก	7
รวม		4.22	0.66	มาก	

จากตารางที่ 18.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาแกนที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22, S.D.=0.66$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า ความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาแกน ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 มากที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122221 นโยบายสาธารณะ (Public Policies) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.45, S.D.=0.35$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2. รายวิชา 0122241 ระบบการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (Political, Economic, and Social System) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.41, S.D.=0.39$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3. รายวิชา 0122143 กฎหมายกับการบริหารราชการแผ่นดิน (Law and Public Administration) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.39, S.D.=0.45$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ขณะที่ความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาแกน ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 น้อยที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122111 ทฤษฎีองค์การ (Organization Theories) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.92, S.D.=1.02$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2. รายวิชา 0122242 สถิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Statistics in Public Administration) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.95, S.D.=0.95$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3. รายวิชา 0122231 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.08, S.D.=0.86$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 18.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้านที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 92)					
ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
2.วิชาเฉพาะ (จำนวน 12 รายวิชา รวม 36 หน่วยกิต)					
1	0122243 รัฐประศาสนศาสตร์เปรียบเทียบ (Comparative Public Administration)	4.44	0.35	มาก	2
2	0122311 ภาวะผู้นำ (Leadership)	4.36	0.51	มาก	5
3	0122312 องค์การและการจัดการ (Organization and Management)	4.30	0.62	มาก	7
4	0122321 การบริหารการพัฒนา (Development Administration)	4.45	0.33	มาก	1
5	0122322 การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Public Policies Implementation)	4.38	0.46	มาก	4

ตารางที่ 18.2 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้านที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 92)					
ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
2.วิชาเฉพาะ (จำนวน 12 รายวิชา รวม 36 หน่วยกิต)					
6	0122331 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐ (Public Human Resource Management)	4.17	0.79	มาก	10
7	0122332 การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Planning)	4.09	0.83	มาก	11
8	0122341 จริยธรรมและธรรมาภิบาลนักบริหาร (Ethics and Good Governance for Administrator)	4.41	0.40	มาก	3
9	0122351 การบริหารจัดการงบประมาณ (Budgetary Management)	4.29	0.63	มาก	8
10	0122411 สำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Office)	4.35	0.53	มาก	6
11	0122441 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐ ประศาสนศาสตร์ (Research Methods in Public Administration)	4.18	0.77	มาก	9
12	0122323 การวางแผนและการบริหารโครงการ สาธารณะ (Public Project Management and Planning)	4.03	0.95	มาก	12
รวม		4.28	0.59	มาก	

จากตารางที่ 18.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$, S.D.=0.59) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า ความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเฉพาะ ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 มากที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122321 การบริหารการพัฒนา (Development Administration) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.45$, S.D.=0.33) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2. รายวิชา 0122243 รัฐประศาสนศาสตร์เปรียบเทียบ (Comparative Public Administration) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.44$, S.D.=0.35) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3. รายวิชา 0122341 จริยธรรมและธรรมาภิบาลนักบริหาร (Ethics and Good Governance for Administrator) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.41$, S.D.=0.40) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ขณะที่ความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเฉพาะ ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 น้อยที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122323 การวางแผนและการบริหารโครงการสาธารณะ (Public Project Management and Planning) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.09$, S.D.=0.95) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2. รายวิชา 0122332 การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Planning) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.09$, S.D.=0.83) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3. รายวิชา 0122332 การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Planning) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.17$, S.D.=0.79) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 18.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเอกเลือกที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
(n= 92)					
3.วิชาเอกเลือก (จำนวน 15 รายวิชา)					
3.1 กลุ่มการปกครองท้องถิ่น (Local Governance)					
1	0122361 การปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ (Comparative Local Government)	4.53	0.48	มากที่สุด	5
2	0122362 การกระจายอำนาจและการบริหาร จัดการท้องถิ่น (Decentralization and Local Governance)	4.66	0.36	มากที่สุด	1
3	0122461 กฎหมายสำหรับการปกครองท้องถิ่น ไทย (Law for Thai Local Government)	4.30	0.82	มาก	12
4	0122462 การบริหารการคลังท้องถิ่น (Local Financial Management)	4.41	0.60	มาก	8
5	0122463 การจัดการเมืองและมหานคร (Metropolitan and Urban Management)	4.55	0.47	มากที่สุด	4
รวม		4.49	0.54	มาก	
3.2 กลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ (Public Management and International Affairs)					
6	0122371 กิจการอาเซียน (ASEAN Affairs)	4.59	0.39	มากที่สุด	2
7	0122372 การตลาดภาครัฐ (Marketing in Public Sector)	4.37	0.69	มาก	10
8	0122471 องค์กรและความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ (Organization and International Relation)	4.58	0.40	มากที่สุด	3

ตารางที่ 18.3 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาเอกเลือกที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 92)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
3.วิชาเอกเลือก (จำนวน 15 รายวิชา)					
(ต่อ) 3.2 กลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ (Public Management and International Affairs)					
9	0122472 นวัตกรรมจัดการภาครัฐ (Public Management Innovation)	4.43	0.56	มาก	7
10	0122473 การจัดการสารสนเทศดิจิทัลภาครัฐ (Information Digital Management in Public Sector)	4.39	0.65	มาก	9
รวม		4.47	0.53	มาก	
3.3 กลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ (Law for Public Sector)					
11	0122381 กฎหมายอาญา(Criminal Law)	4.48	0.53	มาก	6
12	0122382 กฎหมายแพ่ง (Civil Law)	4.35	0.74	มาก	11
13	0122481 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Law of Criminal Procedure)	4.15	0.87	มาก	13
14	0122482 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (Law of Civil Procedure)	4.11	0.94	มาก	14
15	0122483 กฎหมายลักษณะพยาน (Law of Evidence)	4.06	0.97	มาก	15
รวม		4.23	0.81	มาก	

ตารางที่ 18.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาเอกเลือกทั้ง 3 กลุ่มรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 92)

ข้อ	ประเด็นการประเมินความเหมาะสม ของกลุ่มรายวิชาเอกเลือก	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	กลุ่มการปกครองท้องถิ่น	4.49	0.54	มาก	1
2	กลุ่มการจัดการภาครัฐ และกิจการระหว่างประเทศ	4.47	0.53	มาก	2
3	กลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ	4.23	0.81	มาก	3
รวม		4.39	0.62	มาก	

จากตารางที่ 18.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาเลือกที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย

อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, S.D.=0.62) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มวิชา พบว่า วิชาเอกเลือกกลุ่มการปกครองท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D.=0.54) รองลงมาคือวิชาเอกเลือกกลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ ($\bar{x} = 4.47$, S.D.=0.53) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ในขณะที่วิชาเอกเลือกกลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.23$, S.D.=0.81) โดยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดกลุ่มวิชาเอกเลือกที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ตามตารางที่ 18.3 นั้น พบว่า ความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเอกเลือก ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 มากที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. 0122362 การกระจายอำนาจและการบริหารจัดการท้องถิ่น (Decentralization and Local Governance) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$, S.D.=0.36) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มการปกครองท้องถิ่น โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

2. รายวิชา 0122371 กิจการอาเซียน (ASEAN Affairs) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.59$, S.D.=0.39) ซึ่งอยู่ในรายวิชาเอกเลือกกลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3. 0122471 องค์กรและความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ (Organization and International Relation) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.58$, S.D.=0.40) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มการปกครองท้องถิ่น โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ขณะที่ความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต่อการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเอกเลือก ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 น้อยที่สุด 3 รายวิชา ได้แก่

1. รายวิชา 0122483 กฎหมายลักษณะพยาน (Law of Evidence) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.06$, S.D.=0.97) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. รายวิชา 0122482 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (Law of Civil Procedure) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.11$, S.D.=0.94) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3. รายวิชา 0122481 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Law of Criminal Procedure) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.15$, S.D.=0.87) ซึ่งอยู่ในกลุ่มรายวิชาเอกเลือกกลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 18.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายวิชาในหมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(n= 28)					
ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
4.วิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (จำนวน 3 รายวิชา)					
1	0122491 สหกิจศึกษา (Cooperative Education)	4.57	0.41	มากที่สุด	1
2	0122492 การค้นคว้าอิสระ (Independent Study)	4.12	0.72	มาก	3
3	0122493 การฝึกงานทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Practicum in Public Administration)	4.40	0.53	มาก	2
รวม		4.36	0.55	มาก	

จากตารางที่ 18.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต่อกลุ่มรายวิชาในหมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ ที่เปิดสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D.=0.55) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า วิชา 0122491 สหกิจศึกษา (Cooperative Education) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D.=0.41) รองลงมาคือวิชา 0122493 การฝึกงานทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Practicum in Public Administration) ($\bar{x} = 4.40$, S.D.=0.53) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ในขณะที่วิชา 0122492 การค้นคว้าอิสระ (Independent Study) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.12$, S.D.=0.72) โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ตามลำดับ

4.3.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นซึ่งเป็นแบบแสดงความคิดเห็นแบบปลายเปิดที่มีต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 ตามความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณนั้น พบว่ามีผู้แสดงความคิดเห็นที่ปรากฏในแบบสอบถามจำนวน 23 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 21.16 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ควรมีบรรยายเป็นภาษาอังกฤษในบางรายวิชาด้วย จะช่วยเพิ่มทักษะด้านภาษามากขึ้น
2. ควรมีอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ด้านกฎหมายและเชิงวิทยากรจากหน่วยงานภายนอก มหาวิทยาลัยมาสอนร่วมสอนด้วย จะทำให้มีมุมมองกว้างมากขึ้น
3. ควรเพิ่มจำนวนอาจารย์มากขึ้น
4. อยากให้มีกิจกรรมที่เน้นลงพื้นที่บ่อย ๆ
5. ไม่ค่อยเจออาจารย์ที่ปรึกษา อยากให้มีคาบโฮมรูมเหมือนมัธยมศึกษา จะได้เจอที่ปรึกษาบ่อยครั้ง
6. สอนนานเกิน ควรปรับให้นิสิตมีเวลาศึกษาด้วยตนเองบ้าง
7. มีเอกสารประกอบการสอนน้อย อยากให้แนะนำเอกสารอื่นเพิ่มเติม โดยเฉพาะเวลาสอบที่ข้อสอบไม่เหมือนตอนเรียนในห้อง อยากให้แก้ไข

8. ไม่อยากให้แบ่งคาบเรียน ให้มีความต่อเนื่องจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น
9. อาจารย์สอนเร็วเกินไป ต้องจดสไลด์เยอะ หลายคาบจดไม่ทันเลยเรียนไม่รู้เรื่อง
10. หลายวิชาชื่อคล้ายๆ กัน เหมือนเรียนวิชาเดียวกันแต่ซ้ำซ้อนสับสน
11. ควรมีหลักสูตรด้านรัฐศาสตร์คู่กับด้านรัฐประศาสนศาสตร์ด้วยจะได้เรียนรู้หลากหลายหรืออาจเพิ่มรายวิชาการเมืองการปกครอง รัฐศาสตร์เบื้องต้น นิสิตจะได้สามารถเลือกต่อปริญญาโทได้ทั้งทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์และอาจเรียนต่อทางรัฐศาสตร์ได้อีกด้วย
12. ข้อสอบต้องเขียนเยอะเกินไปมาก อยากให้แก้ไข ออกข้อสอบเฉพาะเท่าที่สอนก็พอ ถ้าให้ตีความตรวจหรือเฉลยให้ผู้เรียนรับทราบคำตอบที่แท้จริงด้วย การตรวจข้อสอบควรให้มีความโปร่งใส อย่างนับจำนวนหน้าเพียงอย่างเดียว
13. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีอัตราการแข่งขันสูง คนอยากเรียนเยอะมากแสดงถึงคุณภาพของมหาวิทยาลัยทักษิณ
14. อยากให้มีวิชาที่สอนตัวข้อสอบเข้าหน่วยงานราชการตอนปีสุดท้ายโดยเฉพาะด้วย เพราะใฝ่ฝันอยากรับราชการ (ส่วนใหญ่ นิสิตอยากเป็นปลัดอำเภอ) ผাগอาจารย์พิจารณาด้วยนะคะ
15. แนะนำให้มีการแลกเปลี่ยนผู้สอนระหว่างมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เปิดสอนด้านรัฐประศาสนศาสตร์ด้วย จะทำให้เห็นความคิดหรือมุมมองที่น่าสนใจเพิ่มมากขึ้นจากอาจารย์มหาวิทยาลัยอื่น
16. ขอดถามว่านอกจากต้องเรียนวิชาสหกิจแล้วสามารถเลือกวิชาอื่นได้ไหม เช่น ฝึกงานตอนปีสามเหมือนหลักสูตรอื่น หรือมหาวิทยาลัยอื่น
17. หลักสูตรมีรายวิชาให้เลือกเพิ่มเติมทั้งด้านการปกครองท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมถึงวิชาด้านกฎหมาย ดีกว่าเน้นการปกครองท้องถิ่นเหมือนของรุ่นพี่อย่างเดียว
18. อยากให้หลังพื้นที่เรียนในชุมชนท้องถิ่นเยอะๆ ดีกว่าเรียนในห้องอย่างเดียว
19. ควรเปิดเผยคะแนนก่อนออกเกรด เพราะบางวิชานิสิตไม่สามารถรู้ล่วงหน้าว่าได้เกรดอะไร ดังนั้นถ้ารู้คะแนนก่อนออกเกรดจะทำให้แก้ไขปัญหาบางอย่างของนิสิตที่มีปัญหาได้ทัน
21. อยากให้ชี้แจงเนื้อหาก่อนเรียนบ้างจะทำให้ทราบแนวทางการเรียนแต่ละรายวิชาได้ดีขึ้น เพราะถ้าให้นิสิตอ่านเอกสารชี้แจง (มอค.3) เอง ทำให้เนื้อหาบางอย่างไม่เข้าใจว่าเรียนเกี่ยวกับอะไร และควรทำความเข้าใจความรู้อะไรบ้าง
22. ขอเอกสารประกอบการสอนด้วยครับ อยากให้อาจารย์แจกเอกสารประกอบการสอนทุกรายวิชา ดีกว่าจดสไลด์ตามคำบอกเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้การออกข้อสอบทั้งข้อสอบกลางภาคและข้อสอบปลายภาคไม่ออกอย่างที่จด เลยทำให้ได้คะแนนไม่ดีทั้งที่ตั้งใจอ่านหนังสือ ดังนั้นขอเสนอให้อาจารย์แนะนำหนังสือที่ควรอ่านและเป็นหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอนรวมทั้งใช้ในการออกข้อสอบด้วย จะได้ไม่เครียดมากและไม่ต้องเดาข้อสอบกว้างเกินไปเวลาสอบจริง
23. ถือเป็นหลักสูตรที่ดีอีกหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยทักษิณ ดีใจที่ได้เข้าศึกษาต่อ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ นับเป็นสาขาวิชาหนึ่งที่ทำกรเปิดสอนภายใต้สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งเริ่มทำการเปิดสอนเมื่อ ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา โดยนับเป็นหลักสูตรสืบเนื่องจากการปรับปรุงและขยายองค์ความรู้จากเดิมที่มุ่งเน้นขอบข่ายทางด้านการปกครองท้องถิ่น ภายใต้อัตลักษณ์ “เปี่ยมความรู้ คู่คุณธรรม นำสู่การปฏิบัติ พัฒนาท้องถิ่น” ผู้กำหนดแนวทางผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีปัญญาและจริยธรรมทางวิชาชีพรัฐประศาสนศาสตร์ อีกทั้งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ความเป็นมืออาชีพ (professional) และความเท่าทันโลกสมัยใหม่ (modern world literacy) ดังนั้นเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์จึงจำเป็นต้องกำหนดกลไกการประเมินเพื่อสะท้อนถึงประสิทธิภาพในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 รวมทั้งสอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาบนฐานของการพัฒนาพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นภาคใต้ตามวิสัยทัศน์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่ผลักดันให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นที่ยอมรับของสังคมและขับเคลื่อนเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาสังคมภาคใต้ต่อไป

ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเชิงประเมินแบบผสมผสาน (Mixed methods evaluation) ด้วยรูปแบบ CIPP ครั้งนี้ สะท้อนวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างสมบูรณ์นั้น นอกเหนือจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประเมินการจัดการศึกษาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ.2560 จากตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย

1. ตัวแทนผู้บริหารสังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และคณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน
2. ตัวแทนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน
3. ตัวแทนสถานประกอบการ/องค์กรผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณซึ่งประกอบด้วยตัวแทนหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานเอกชนและรัฐวิสาหกิจ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน/หน่วยงาน
4. ตัวแทนนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ โดยแยกเป็นนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น หลักสูตรฉบับปรับปรุงปี พ.ศ.2555 ซึ่งเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรฉบับปรับปรุงปี พ.ศ.2560 ซึ่งเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2560-2562 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างรวมจำนวน 4 คน สะท้อนความคิดเห็นของตัวแทนนิสิตทั้ง 4 ชั้นปีการศึกษา

โดยสรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินด้วยการผสมวิธีที่กำหนดนับเป็นส่วนสำคัญในการยืนยันข้อค้นพบจากการสำรวจองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องจากผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเชิงเปรียบเทียบของ (stakeholders) ซึ่งจะนำเสนอไว้ในการอภิปรายผลดังกล่าวสามารถสรุปผลการวิจัยเป็นรายประเด็นดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท การนำเสนอสภาพทั่วไป สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ ปรัชญารวมทั้งอัตลักษณ์บัณฑิตที่คาดหวังและสอดคล้องตามเนื้อหา รายวิชาซึ่งระบุไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ซึ่งแยกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยสรุปตามตารางที่ 19 ดังนี้

ตารางที่ 19 สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ด้านบริบท

ประเด็นความคิดเห็น	บัณฑิตหลักสูตร รป.บ. (การปกครอง ท้องถิ่น)	นิสิตหลักสูตร รป.บ. (รัฐประศาสน ศาสตร์)	ผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตร์
1 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ “ปัญญาจริยธรรมนำการพัฒนา”	4.40	4.56	4.15
2 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สนับสนุนให้มีความรอบรู้ สู้งานและมีประสบการณ์เชิงปฏิบัติ	4.38	4.58	4.23
3 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	4.22	4.42	3.86
4 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถนำไปประยุกต์แก้ปัญหา/พัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้	4.09	4.39	4.09
5 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพเป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ที่ดีในอนาคตได้	4.24	4.54	4.17
ความคิดเห็นเฉลี่ยรวม (4.28)	4.27	4.49	4.10

จากตารางที่ 19 สรุปได้ว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ด้านบริบทอยู่ในระดับมาก (4.28) โดยความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตร รป.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือบัณฑิตหลักสูตร รป.บ. (การปกครองท้องถิ่น) และความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า โดยนำเสนอความสัมพันธ์ของจำนวนบุคลากร สื่อสถานที่จัดการเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ซึ่งแยกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สรุปตามตารางที่ 20 ดังนี้

ตารางที่ 20 สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ด้านปัจจัยนำเข้า

ประเด็นความคิดเห็น	บัณฑิตหลักสูตร ร.บ. (การปกครอง ท้องถิ่น)	นิสิตหลักสูตร ร.บ. (รัฐประศาสน ศาสตร์)	ผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตร์
6 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญ ประสบการณ์เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ	4.03	4.35	3.91
7 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีบุคลากรสนับสนุนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการขอรับบริการในทุกด้าน	3.88	4.68	3.93
8 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสื่อ, วัสดุอุปกรณ์รวมถึงเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกอย่างครบถ้วน	4.14	4.33	3.86
9 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสถานที่ที่เหมาะสมซึ่งเอื้อต่อการเรียนและ/หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ	4.09	4.49	4.01
10 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างหลากหลาย	4.11	4.51	4.22
ความคิดเห็นเฉลี่ยรวม (4.17)	4.05	4.47	3.99

จากตารางที่ 20 สรุปได้ว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมาก (4.17) โดยความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตร ร.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือบัณฑิตหลักสูตร ร.บ. (การปกครองท้องถิ่น) และผู้ใช้บัณฑิตมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ โดยนำเสนอสภาพทั่วไปของการบริหารจัดการ กิจกรรมการเรียนการสอนรวมถึงการวัดและประเมินผลรายวิชาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ซึ่งแยกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สรุปตามตารางที่ 21 ดังนี้

ตารางที่ 21 สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ด้านกระบวนการ

ประเด็นความคิดเห็น	บัณฑิตหลักสูตร ร.บ. (การปกครอง ท้องถิ่น)	นิสิตหลักสูตร ร.บ. (รัฐประศาสน ศาสตร์)	ผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตร์
11 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ Active Learning	4.13	4.57	3.73
12 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมให้นิสิตได้เรียนรู้เชิงปฏิบัติการนอกห้องเรียน	4.41	4.50	4.01
13 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีกลไกเสริมทักษะการใช้ภาษาสากล เอื้อต่อการพัฒนาความรู้ระดับนานาชาติ	4.25	4.30	4.11
14 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีการชี้แจงรายละเอียดและข้อกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างเปิดเผย	3.73	4.21	3.80
15 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สมมูลกับภาวะทางเศรษฐกิจปัจจุบัน	3.92	4.45	4.02
ความคิดเห็นเฉลี่ยรวม (4.13)	4.08	4.40	3.93

จากตารางที่ 21 สรุปได้ว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก (4.13) โดยความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตร ร.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือบัณฑิตหลักสูตร ร.บ. (การปกครองท้องถิ่น) และผู้ใช้บัณฑิตมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต โดยนำเสนอความเชื่อมโยงคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ซึ่งแยกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สรุปตามตารางที่ 22 ดังนี้

ตารางที่ 22 สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ด้านผลผลิต

ประเด็นความคิดเห็น	บัณฑิตหลักสูตร ร.บ. (การปกครอง ท้องถิ่น)	นิสิตหลักสูตร ร.บ. (รัฐประศาสน ศาสตร์)	ผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตร์
16 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามหลักพื้นฐานทางศีลธรรม	4.49	4.41	4.19
17 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์	4.52	4.53	4.12
18 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้ใช้ปัญญาวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม	4.30	4.39	4.20
19 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลาย	4.37	4.52	4.27
20 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีกลไกเสริมการใช้เทคโนโลยีเหมาะสมและมีศักยภาพทางสถิติพื้นฐาน	4.29	4.20	4.29
ความคิดเห็นเฉลี่ยรวม (4.33)	4.39	4.41	4.21

จากตารางที่ 22 สรุปได้ว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก (4.33) โดยความคิดเห็นของนิสิตหลักสูตร ร.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือบัณฑิตหลักสูตร ร.บ. (การปกครองท้องถิ่น) และผู้ใช้บัณฑิตมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรายวิชา โดยนำเสนอความเหมาะสมของหมวดรายวิชาเฉพาะต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ซึ่งแยกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) สรุปตามตารางที่ 23 ดังนี้

ตารางที่ 23 สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ด้านรายวิชาเฉพาะ

ประเด็นความคิดเห็น	บัณฑิตหลักสูตร	นิสิตหลักสูตร	ผู้ใช้บัณฑิต
	ร.บ.บ. (การปกครอง ท้องถิ่น)	ร.บ.บ. (รัฐประศาสน ศาสตร์)	หลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตร์
1 หมวดวิชาแกน	4.31	4.22	4.28
2 หมวดวิชาเฉพาะด้าน	4.31	4.28	4.42
3 หมวดวิชาเอกเลือก	4.36	4.39	4.36
4 หมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ	4.39	4.36	4.26
ความคิดเห็นเฉลี่ยรวม (4.32)	4.34	4.31	4.33

จากตารางที่ 23 สรุปได้ว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 ด้านรายวิชาเฉพาะ อยู่ในระดับมาก (4.32) โดยความคิดเห็นของบัณฑิตหลักสูตร ร.บ.บ. (การปกครองท้องถิ่น) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้ใช้บัณฑิต และนิสิตหลักสูตร ร.บ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

ในขณะที่ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนากระบวนการจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ นั้น พบว่า จากการสำรวจไม่ปรากฏข้อมูลการแสดงความคิดเห็นด้านอาจารย์ผู้สอน ในขณะที่ด้านบริหารจัดการ พบว่า หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มีรายวิชาน่าสนใจหลายวิชา โดยเฉพาะรายวิชาทางด้านกฎหมายที่สามารถนำไปประยุกต์ได้มากกว่าเรียนเฉพาะวิชาด้านการปกครองท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงความก้าวหน้าของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มีความก้าวหน้าไปมากจากเดิม ทั้งนี้ควรรับนิสิตเพิ่มเติมเพราะมีผู้ต้องการเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก ได้รับความนิยมน่าสนใจ อัตรากาการแข่งขันสูง รวมถึงควรเปิดสอนระดับปริญญาโทด้วย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนากระบวนการจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ นั้น พบว่ามีผู้แสดงความคิดเห็นโดยแบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

จากการสำรวจไม่ปรากฏข้อมูลการแสดงความคิดเห็นด้านอาจารย์ผู้สอน ในขณะที่ด้านบริหารจัดการ พบว่า บัณฑิตมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างดี แต่ควรจัดสรรรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้มากขึ้น นอกจากนี้บางรายวิชามีความซ้ำซ้อนจนเกินความจำเป็นทั้งวิชาเลือกหรือวิชาเฉพาะที่รับทราบ ควรมุ่งเน้นการสอนที่นิสิตนักศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริง ขณะที่หลายวิชา

น่าสนใจและคิดว่าน่าจะนำไปใช้ได้จริง เช่น วิชาในกลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ นิสิตที่สำเร็จการศึกษาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในอนาคต พร้อมทั้งควรเน้นการฝึกวิชาชีพด้านรัฐประศาสนศาสตร์มากขึ้น โดยอาจเพิ่มรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงปฏิบัติควบคู่กับการเรียนในห้องเรียน เพราะโจทย์มหาวิทยาลัยทักษิณมุ่งผลิตนักรัฐประศาสนศาสตร์ ที่เป็นฐานสำคัญของการสร้างนักรบการเมืองนักรบปกครองที่ตื่นั้น จะทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในสถานที่ทำงานที่สนใจและสามารถกำหนดอนาคตตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อการผลิตบัณฑิตในอนาคตอย่างมากและที่สำคัญเชื่อมั่นว่ารัฐประศาสนศาสตร์ที่นี้จะสร้างคนดีคนเก่งพร้อม ที่มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยได้จริง ซึ่งสะท้อนคุณภาพบัณฑิตคือภาพสะท้อนคุณภาพมหาวิทยาลัยทักษิณ ดังนั้นนอกจากความรู้ที่ใช้ในการประกอบอาชีพแล้ว ฝากให้มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งปลูกฝังให้นักศึกษาเป็นคนดีและมีคุณธรรมจริยธรรมด้วย จะส่งผลให้สังคมมีทั้งคนเก่งและคนดีในอนาคต นอกจากนี้แนวโน้มการใช้ภาษาที่สามในสังคมปัจจุบันเป็นสิ่งจำเป็น ทางมหาวิทยาลัยควรสอนเสริมในรายวิชาทางด้านภาษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ เช่น ในจังหวัดสงขลาที่มีการเปิดรับชาวต่างชาติเข้ามาเป็นจำนวนมาก ทั้งมาเลย์ จีน ดังนั้นควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านภาษาพื้นฐานต่าง ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนากระบวนการจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ของสถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ นั้น พบว่ามีผู้แสดงความคิดเห็นโดยแบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านอาจารย์ผู้สอน : ควรบรรยายเป็นภาษาอังกฤษในบางรายวิชาด้วย จะช่วยเพิ่มทักษะด้านภาษามากขึ้น อยากให้ลงพื้นที่เรียนในชุมชนท้องถิ่นเยอะๆ ดีกว่าเรียนในห้องอย่างเดียว ไม่ค่อยเจออาจารย์ที่ปรึกษา อยากให้มีคาบโฮมรูมเหมือนมัธยมศึกษา จะได้เจอที่ปรึกษาบ่อยครั้ง สอนนานเกิน ควรปรับให้นิสิตมีเวลาศึกษาด้วยตนเองบ้าง มีเอกสารประกอบการสอนน้อย อยากให้แนะนำเอกสารอื่นเพิ่มเติม โดยเฉพาะเวลาสอบที่ข้อสอบไม่เหมือนตอนเรียนในห้อง อยากให้แก้ไข

ด้านบริหารจัดการ : ควรเพิ่มอาจารย์ผู้สอนหรือควรมีอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ด้านกฎหมายและเชิงวิพากษ์จากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยมาสอนร่วมสอนด้วย จะทำให้มีมุมมองกว้างมากขึ้น ควรมีหลักสูตรด้านรัฐศาสตร์คู่กับด้านรัฐประศาสนศาสตร์ด้วยจะได้เรียนรู้หลากหลายหรืออาจเพิ่มรายวิชาด้านการเมืองการปกครอง รัฐศาสตร์เบื้องต้น นิสิตจะได้สามารถเลือกต่อปริญญาโทได้ทั้งทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์และอาจเรียนต่อทางรัฐศาสตร์ได้อีกด้วย แนะนำให้มีการแลกเปลี่ยนผู้สอนระหว่างมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เปิดสอนด้านรัฐประศาสนศาสตร์ด้วย จะทำให้เห็นความคิดหรือมุมมองที่น่าสนใจเพิ่มมากขึ้นจากอาจารย์มหาวิทยาลัยอื่น

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัยเชิงประเมินรูปแบบ CIPP Model เพื่อทราบประสิทธิผลของกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2560 ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (มคอ.1) โดยสอดคล้องกันกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ครั้งนี้ สามารถนำเสนอผลการอภิปรายการวิจัยรายประเด็น ดังนี้

1. การประเมินผลด้านบริบท (Context) พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับมาก (4.28) ดังกล่าวสะท้อนถึงกลไกที่สำคัญของการบริหารจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตที่มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ “ปัญญา จริยธรรมนำการพัฒนา” รวมทั้งสนับสนุนให้มีความรอบรู้ สู้งานและมีประสบการณ์เชิงปฏิบัติ มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานรวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์แก้ปัญหา/พัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยสามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพเป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ที่ดีในอนาคตได้นั้น นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของนวลฉวี ประเสริฐสุข และคณะ (2551) เรื่อง “การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร” ซึ่งพบว่าผลประเมินการสอนรายวิชาระเบียบวิธีการวิจัยและสถิติเพื่อการวิจัยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก โครงสร้างหลักสูตรรายวิชาต่างๆทำให้ มีทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง มีพัฒนาทางเขาวนอารมณ์ (EQ) ทำให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญทางวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับสากล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มีการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรที่ชัดเจนและเหมาะสม มีการบริหารจัดการรายวิชาในหลักสูตรที่ดี ส่งผลให้การดำเนินงานด้านหลักสูตรมีประสิทธิภาพ ประกอบกับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตอบสนองต่อความต้องการของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างครบถ้วนกล่าวคือ เนื้อหาครอบคลุมทั้งด้านหลักสูตรและการสอน การนิเทศ กระบวนการวิจัย การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมวิชาชีพอีกด้วย

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับมาก (4.17) ดังกล่าวสะท้อนถึงกลไกที่สำคัญของการบริหารจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตที่มีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญ ประสบการณ์เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ รวมทั้งมีบุคลากรสนับสนุนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการขอรับบริการในทุกด้าน นอกจากนี้มีสื่อ, วัสดุอุปกรณ์รวมถึงเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกอย่างครบถ้วน มีสถานที่เหมาะสมซึ่งเอื้อต่อการเรียนและ/หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ และมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ (2554) วิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่มีผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีห้องปฏิบัติการจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (Internet) ห้องทำงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เหมาะสมและการบริการด้านธุรการ การยื่นคำร้องลงทะเบียนต่าง ๆ นอกจากนี้ข้อค้นพบจากการวิจัยยังสอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี’ ของธนภัทร มีนา สุนทร ทาโต บัวและวรัทยา ธรรมกิตติภพ (2561) ซึ่งใช้วิธีการประเมินด้วยรูปแบบการวิเคราะห์ 3 มิติของแฮมมอนด์ (Robert L. Hammond’s evaluation model) พบว่ามิติสิ่งสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ ผ่านการประเมินในตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมในชั้นเรียน แต่ไม่ผ่านการประเมินตัวบ่งชี้ความเหมาะสมของโครงสร้าง

และหน่วยกิตของหลักสูตร ด้านการจัดชั้นเรียนและตารางสอน ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน สิ่งสนับสนุน การเรียนการสอน และการบริหารจัดการงบประมาณ มิติการบริหารจัดการหลักสูตรผ่านการประเมินเกือบทุกรายการยกเว้น ด้านบทบาทของครอบครัวและการทำโครงการเพื่อการบริหารชุมชนไม่ผ่านการประเมิน มิติคุณภาพของบัณฑิตผ่านการประเมินในด้านความรู้ในการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในการทำงาน ความสามารถด้านเทคโนโลยี ส่วนด้านทักษะตัวเลข การใช้ภาษาอังกฤษไม่ผ่านการประเมิน ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร คือ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรควรปรับปรุงเรื่องการเปิดรายวิชาไม่ให้ซ้ำซ้อน บริหารการจัดตารางเรียนให้เหมาะสม ร่วมกันสร้างกฎกติกาของการเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน ให้หน่วยงานภายนอกสถานประกอบการหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. การประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับมาก (4.13) ดังกล่าวสะท้อนถึงกลไกที่สำคัญของการบริหารจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตที่มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ Active Learning รวมถึงมีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เชิงปฏิบัติการนอกห้องเรียน พร้อมมีกลไกส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสากล ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในระดับนานาชาติ นอกจากนี้มีการชี้แจงรายละเอียดและข้อกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างเปิดเผย เป็นธรรมและโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สอดคล้องและสมดุลกับภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาโลก” ของรัตนศิริ เข้มราชและคณะ (2558) โดยใช้รูปแบบประเมินตามแนวคิด CIPP Model ของ Stufflebeam ซึ่งผลการวิจัยสะท้อนถึงการจัดการด้านกระบวนการ อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความพึงพอใจต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด (เฉลี่ย 4.41) สำหรับนิสิตมีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด (เฉลี่ย 4.35) โดยนิสิตมีความต้องการการเรียนเสริมด้านทักษะภาษาอังกฤษ เนื่องจากพื้นฐานภาษาอังกฤษของกลุ่มผู้เรียนมีความหลากหลายและผู้สอนได้เน้นการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมสร้างพื้นฐานและผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับได้เหมือนกัน รวมทั้งการสอนเสริมตามความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยสอดคล้องกับข้อเสนอของ Beauchamp (1975) ที่ระบุว่า การจัดการกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาและ/หรือการปรับปรุงหลักสูตร เนื่องด้วยเป็นข้อกำหนดแนวทางสำคัญในการนำหลักสูตรไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

4. การประเมินด้านผลผลิต (Product) พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับมาก (4.33) ดังกล่าวสะท้อนถึงกลไกที่สำคัญของการบริหารจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามหลักพื้นฐานทางศีลธรรม ขณะเดียวกันมีกลไกส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ควบคู่กับการใช้ปัญญาวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้มุ่งส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับความเห็นต่างด้วยการผลิตสร้างกลไกส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์รวมถึงมีศักยภาพการใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางการวิจัยอย่างถูกต้อง ดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาโลก” ของรัตนศิริ เข้มราช และคณะ (2558) ซึ่งพบว่าความคิดเห็น

ของนิสิตต่อต้านผลผลิตเรื่องคุณลักษณะของนิสิตที่ได้รับการพัฒนามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบกับความคิดเห็นของนิสิต แสดงว่าคุณลักษณะของนิสิตมีความเหมาะสม รายวิชาที่เรียนตามหลักสูตรเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ สามารถนาประสบการณ์จากการศึกษามาปรับใช้ในการทำงานได้ และได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ ขณะเดียวกันความคิดเห็นของผู้ใช้มหาบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อมหาบัณฑิตใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับผลที่เกิดหลังเสร็จสิ้นการเรียนการสอน แสดงถึงความสามารถของนิสิตที่มีพัฒนาการดีขึ้นทั้งหมดแต่แตกต่างกันไปในแต่ละทักษะ ได้แก่ การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ความสามารถในการนำเสนอ พฤติกรรมและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การแสดงความคิดเห็นอย่างมีวิจารณญาณ ความเข้าใจเนื้อหา กระบวนการการวิจัย ความรู้ความเข้าใจในบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานได้อีกด้วยผลการวิจัยดังกล่าวเป็นการสะท้อนถึงคุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของแต่ละสถาบันการศึกษาที่เชื่อมโยงกับข้อกำหนดตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาทั้ง 5 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญเชิงปฏิบัติการโดยสอดคล้องกันกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 อีกด้วย

5. การประเมินรายวิชาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับมาก (4.32) ดังกล่าวสะท้อนถึงการบริหารจัดการหลักสูตรที่คำนึงถึงข้อกำหนดตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (มคอ.1) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ (หลักสูตรปรับปรุง 2561) ของนิคม เจียรจินดา วรินทร์ธร ธรสารสมบัติและวิมล เวศสุนทรเทพ (2561) พบว่าระดับความเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้านความสอดคล้องกับความต้องการสังคม ปัจจุบัน ด้านการนำไปปฏิบัติได้จริงและด้านมีความเป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยของความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าการปฏิบัติงานในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ต่อคุณสมบัติของบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิตต้องการ ในภาพรวมโดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกับกับการศึกษาของนิวัตน์ สวัสดิ์แก้ว ประยูร เทพนวล เมธี ดิสวัสดิ์และนุรชิตา เพอแผลละ (2556) เรื่องประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยใช้รูปแบบประเมิน CIPP Model สรุปได้ว่า การกำหนดมาตรฐานหลักสูตรทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์นั้นควรมุ่งผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเชิงวิชาการและการวิจัยในการบริหารจัดการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานภาครัฐและภาคเอกชนในภาพเฉพาะและภาพรวมมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และสนองความต้องการของบุคคล สังคมและประเทศชาติได้

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงแนวคิด

ข้อเสนอแนะเชิงแนวคิดจากการวิจัย พบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอน และการบริหารหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ควรปรับกระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์โลกในปัจจุบัน โดยเฉพาะการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรตามตัวแบบการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 โดยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ให้ครอบคลุมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในฐานะการเป็นพลเมืองของโลกที่มีการดำรงชีวิตท่ามกลางโลกแห่งเทคโนโลยี โลกของเศรษฐกิจและการค้า โลกาภิวัตน์กับเครือข่าย ความสมดุลย์ของสิ่งแวดล้อมและพลังงาน

ความเป็นสังคมเมือง ความเป็นสังคมผู้สูงอายุและความเป็นโลกส่วนตัวอยู่กับตัวเองอย่างสมดุล (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, ม.ป.ป) ดังกล่าวจึงจะนำไปสู่การผลิตบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ที่มีคุณลักษณะด้านการเรียนรู้ที่สามารถปรับตัวได้อย่างชาญฉลาดเท่าทัน มีภาวะความเป็นผู้นำด้านการทำงาน ที่สามารถชี้นำตนเองในการพัฒนาการสร้างงานและอาชีพและตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีสติและด้านศีลธรรมที่ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน มีความซื่อสัตย์และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าอันสะท้อนถึงแนวทางกำหนดคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์การประเมินผลครั้งนี้เป็นอย่างมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้เพื่อให้บัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ บรรลุซึ่งความเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการดำเนินงานหลักสูตรให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานของด้วยกระบวนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอยู่บนฐานของการปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.1) นับเป็นเงื่อนไขที่ท้าทายต่อการผลิตบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงควรกำหนดแนวการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นให้เกิดครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารประเทศ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งหมายรวมถึงการสร้างตระหนักรู้ถึงปรัชญาการเมือง บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารและให้บริการภาครัฐ นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐทั้งในระดับชาติ ภูมิภาคและท้องถิ่น รวมทั้งเน้นแนวคิดและกระบวนการต่าง ๆ ในการบริหารงานภาครัฐและสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มุ่งเน้นการสร้างพหุวิทยาการเพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาได้มีความรู้ปัญญาและทักษะในการประกอบวิชาชีพในหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและให้บริการของรัฐ ภาคเอกชนรวมถึงภาคประชาสังคมในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลและเป็นธรรม ด้วยการให้ความสำคัญมาตรฐานคุณลักษณะของบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณที่พึงประสงค์เป็นรายด้าน ซึ่งประกอบด้วยการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ตามมาตรฐานด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics and Moral) การผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ต่อสังคมและส่วนรวมและสามารถปรับวิถีชีวิตภายใต้ความขัดแย้งทางค่านิยม ตามมาตรฐานด้านความรู้ (Knowledge) รวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ขณะเดียวกันบัณฑิตต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ นอกจากนี้บัณฑิตต้องสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ในการวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม ตามมาตรฐานด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) รวมถึงบัณฑิตสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลาย รับฟังความเห็นที่แตกต่างและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสร้างสรรค์ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ตามมาตรฐานด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) รวมถึงบัณฑิตต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางการวิจัยได้อย่างถูกต้อง อันเป็นมาตรฐานมาตรฐานด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) ในท้ายที่สุด

ด้วยบริบทการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการหลักสูตรตามแนวทางการส่งเสริมผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการมุ่งผลิตบัณฑิต ตามมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ข้างต้น จึงนำมาสู่การออกแบบกระบวนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ.2560 ภายใต้ปรัชญา “ปัญญา จริยธรรม นำ

การพัฒนาองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม” ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ว่าด้วย “ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนามนุษย์และสังคม” อีกทั้งเชื่อมโยงกับปรัชญามหาวิทยาลัยทักษิณ “ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนา” โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปัญญาและจริยธรรมทางวิชาชีพรัฐประศาสนศาสตร์ด้วยความคิดสร้างสรรค์(creativity) ความเป็นมืออาชีพ (professional) และความเท่าทันโลกสมัยใหม่ (modern world literacy) บนฐานของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.1) หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งมุ่งพัฒนานิสัยและประพฤติตนอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมและด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม รวมทั้งสามารถปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยมและจัดการปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมพื้นฐานและความรู้สึกของผู้อื่น ตามมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความรู้และหลักการของแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ รู้และเข้าใจถึงความก้าวหน้าของความรู้ตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบและข้อบังคับที่เปลี่ยนไปตามสถานการณ์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รวมถึงตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ตามมาตรฐานด้านความรู้ การมุ่งให้ผู้เรียนสามารถค้นหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย สามารถศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่ซับซ้อน โดยใช้ความรู้ แนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ ตามมาตรฐานด้านปัญญา การมุ่งให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเองและแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำและสมาชิกที่ดีของกลุ่ม สามารถปรับตัวได้ในสังคมที่มีความหลากหลายรับฟังความเห็นที่แตกต่างและแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานของตนเองและบริบทของกลุ่ม ตามมาตรฐานด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อสังคม และการมุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้และการนำเสนอข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ สามารถใช้เครื่องมือทางสถิติขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับประเด็นปัญหาทางการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์รวมทั้งสามารถสื่อสารประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อีกด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผลประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ.2560 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จากการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสนับสนุนแนวคิดบนฐานความเชื่อมโยงกับกลไกการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และ แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.1) พ.ศ.2558 นั้น พบว่าประสิทธิภาพการบริหารจัดการในภาพรวม สะท้อนจากปัจจัยเกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดรายวิชา ซึ่งประกอบด้วย หมวดวิชาแกน หมวดวิชาเฉพาะด้าน หมวดวิชาเอกเลือก ได้แก่ กลุ่มวิชาการปกครองท้องถิ่น (Local Governance) กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ (Public Management and International Affairs) และกลุ่มวิชากฎหมายสำหรับภาครัฐ (Law for Public Sector) รวมทั้งหมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัตินั้น ขณะเดียวกันคุณภาพของหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับการออกแบบรายวิชาที่สนองต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ พร้อมกับการส่งเสริมทักษะที่ท้าทายต่อการยกระดับองค์ความรู้ที่สัมพันธ์กับขอบข่ายทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพื้นฐานของการมุ่งให้นิสิต เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) เช่น มีทักษะความคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking

and Problem Solving) มีการริเริ่มสร้างสรรค์และกำกับดูแลตนเองได้ (Initiative and Self-Direction) นอกจากนี้ นิสิตต้องเป็นผู้มีความรู้เชิงบูรณาการสำหรับศตวรรษที่ 21 เช่น ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness) มีความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civil Literacy) มีความรู้ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health and Environmental Literacy) เป็นต้น ดังกล่าวจึงถือเป็นทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตในสังคมปัจจุบันตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาสังคม นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถบรรลุอัตลักษณ์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์อันเป็นกลไกดำเนินงานตามมาตรฐานสากลรวมองค์ความรู้พื้นฐานรวมทั้งสิ้น 5 ด้าน ได้แก่ 1) กลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการ (Organization and Management) 2) กลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ (Public Policy) 3) กลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) 4) กลุ่มองค์ความรู้ด้านทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administrative Concepts and Theories) และ 5) กลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ (Public Finance and Budgeting) ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ.2558 ซึ่งเงื่อนไขดังกล่าวคาดว่าจะส่งผลต่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณในอนาคตจำเป็นต้องตระหนักแนวทางการจัดการเรียนการสอนรวมถึงการผลิตบัณฑิตที่จะนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรที่มีคุณภาพบนฐานของการปรับเปลี่ยนบทบาทผู้สอน วิธีการจัดการเรียนการสอนของนิสิต การบริหารของสถาบันการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยคำนึงบทบาทของชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ ด้วยความท้าทายต่อปรากฏการณ์ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทักษะการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

5.2.2 ข้อค้นพบองค์ความรู้ใหม่

ข้อค้นพบจากการวิจัยเพื่อขยายผลการพัฒนาผลประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ โดยพิจารณาจากความคิดเห็นภาพรวม ซึ่งสะท้อนความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา รวมทั้งนิสิต ซึ่งถือเป็นผู้เรียนในปัจจุบันที่มีต่อคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวมนั้น พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแสดงถึง ด้านผลผลิตมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้าและด้านกระบวนการ ตามลำดับ ซึ่งนัยสำคัญที่หลักสูตรควรกำหนดแนวทางการพัฒนานั้นมีความสัมพันธ์กับกลไกการปรับปรุงหลักสูตรตามอัตลักษณ์ว่าด้วย ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ดังกล่าวเพื่อให้บรรลุเงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้เรียน การผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงการสนองตอบต่อโครงสร้างการจัดการภาครัฐซึ่งเป็นผู้ใช้บัณฑิต/สถานประกอบการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรกำหนดกลไกการบริหารจัดการในประเด็นเกี่ยวข้อง ดังนี้

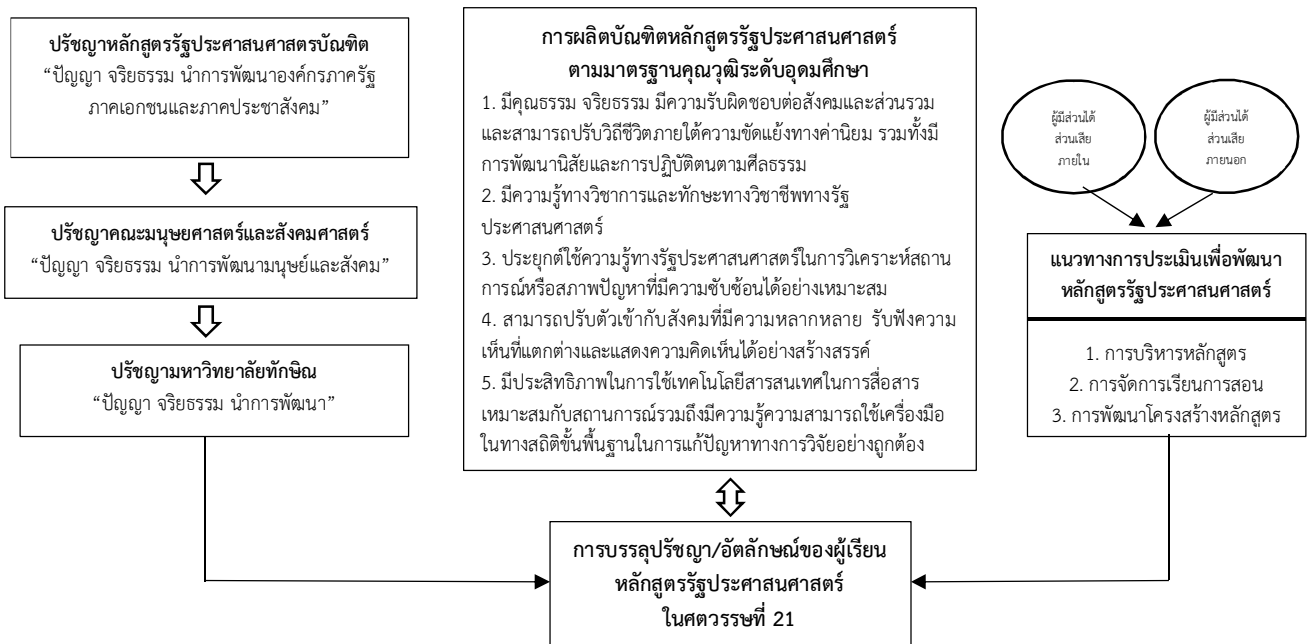
การจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความต้องการของผู้เรียนโดยเฉพาะการกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ (Expected Learning Outcomes) ของผู้เรียนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ควรมีวิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับธรรมชาติวิชา โดยเน้นให้เกิดการเรียนรู้ที่มุ่งการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจรรย์ญาณและมีทักษะการกลั่นกรองรวมทั้งแก้ปัญหาได้อย่างเป็นขั้นตอน ด้วยรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือ problem based learning รวมทั้งลดชั่วโมงการบรรยายทฤษฎีควบคู่การเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะผู้เรียนในทางปฏิบัติมากขึ้น นอกจากนี้ควรปรับสื่อที่ใช้ในการสอนโดยใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความสนใจ เช่น

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต รวมถึงการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้โดยการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนสำคัญกับการดำเนินงานผ่านกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจของหลักสูตร แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานระดับคณะ รวมถึงการมีส่วนร่วมกับแผนดำเนินงานระดับมหาวิทยาลัย เป็นต้น

นอกจากนี้การขยายขอบข่ายองค์ความรู้ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งสัมพันธ์กับการพัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการให้ครอบคลุมทักษะทางด้านรัฐศาสตร์ร่วมอีกด้วย ซึ่งการแบ่งกลุ่มประเภทรายวิชาออกเป็นกลุ่มทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น กลุ่มการจัดการระหว่างประเทศรวมถึงกลุ่มทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้น อาจยังมีข้อจำกัดของการยกระดับองค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์อย่างรอบด้าน ดังนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ต่อไปในอนาคตควรคำนึงถึงการสร้างองค์ความรู้ที่มีลักษณะขยายฐานการผลิตบัณฑิตด้านรัฐศาสตร์ควบคู่กับการส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ซึ่งคาดว่าจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสังคมท้องถิ่นพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามอัตลักษณ์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมทั้งเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศชาติตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยทักษิณต่อไป

ขณะเดียวกันการให้ความสำคัญกับทรัพยากรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอุปกรณ์/เครื่องมืออำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอนทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ ได้แก่ โสตทัศนูปกรณ์ เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชาในหลักสูตรและการผลิตเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องมีการสร้างจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบในรายวิชาโดยตรง อันเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งหรือองค์ความรู้ในทางวิชาการและแสดงถึงความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ให้เป็นที่ประจักษ์อีกด้วย นอกจากนี้การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ซึ่งเมื่อนำหลักสูตรไปใช้แล้วต้องมีการควบคุมคุณภาพ รวมถึงมีระบบการติดตาม (Monitoring) อย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การสร้างมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับการบริหารจัดการงบประมาณที่ต้องมีใการวิเคราะห์งบประมาณอย่างเปิดเผย รวมถึงมีการรายงานค่าใช้จ่ายให้ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยได้รับทราบและดำเนินการแก้ไขในระยะต่อไป

ด้วยเงื่อนไขกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จากข้อค้นพบและข้อสนับสนุนเชิงแนวคิดเบื้องต้น สามารถกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน โครงสร้างการบริหารรวมทั้งแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่คำนึงถึงฐานทางปรัชญาและการมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินหลักสูตรจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ตาม Model ภาพที่ 5 ดังนี้

ด้วยข้อเสนอการพัฒนา รูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ตาม Model ดังกล่าวคาดว่าจะจะเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนทั้งระบบและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถบรรลุทักษะจำเป็นพื้นฐานตามความมุ่งหวังของการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสัมพันธ์กับกลไกการพัฒนากระบวนการผลิตบัณฑิต อันมีคุณลักษณะที่สอดคล้องตามความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต และสามารถบรรลุแนวทางที่พึงประสงค์ภายใต้อัตลักษณ์ “ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม” อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปปรับใช้

1. ด้านบริบท การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรควรมีการปรับปรุงรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา บางรายวิชาและตัดบางรายวิชา รวมทั้งบูรณาการบางรายวิชาเข้าด้วยกันเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยทักษิณ รวมถึงการวิเคราะห์แนวโน้มการศึกษาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ในอนาคต เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 อีกด้วย

2. ด้านปัจจัยนำเข้า การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรควรเพิ่มงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อวัสดุ ทรัพยากรการเรียนรู้ หนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัยเพื่อให้นักศึกษาได้ค้นคว้าทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ และควรมีการปรับปรุงห้องเรียนให้มีความสะดวกต่อการฝึกปฏิบัติการและการทำงานกลุ่ม นอกจากนี้ควรเชิญ ผู้รู้/ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์มาให้ความรู้แก่นิสิตอย่างสม่ำเสมอ

3. ด้านกระบวนการ การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรควรกระตุ้นให้นิสิตมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน พร้อมให้คำแนะนำและความช่วยเหลือจากอาจารย์ มีบรรยากาศเรียนรู้อย่างร่วมมือกันเพื่อให้ นิสิตได้เรียนรู้ในประเด็นที่สำคัญทางรัฐประศาสนศาสตร์ ทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล

4. ด้านผลผลิต การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรควรเน้นการผลิตนักรัฐประศาสนศาสตร์ที่มี ประสพการเชิงปฏิบัติตามวิชาชีพและจัดการเรียนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน พร้อมทั้งมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติใน หน่วยงานที่หลากหลายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจรวมถึงหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องทั้งในและ ต่างประเทศ เพื่อให้สามารถนำประสพการณ์มาประยุกต์ใช้จนเกิดประสพการณ์จริง

5. ด้านรายวิชา การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรควรยึดแนวทางข้อกำหนดตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (มคอ.1) รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่สามารถสนองตอบความต้องการ ในการเป็นส่วนหนึ่งของการขยายองค์ความรู้สู่การแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมภาคใต้

5.3.2 ข้อเสนอแนะการทำวิจัยในครั้งต่อไป

การทำวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการสำรวจและประมวลงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์อย่างเป็นระบบ เพื่อถอดบทเรียนองค์ความรู้เชิงประยุกต์ที่ได้จากการวิจัย และ ควรเปรียบเทียบข้อแตกต่างที่นำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ในอนาคต นอกจากนี้ควรทำการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการ ศึกษาต่อทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ในระดับบัณฑิตศึกษาที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา อันจะนำไปสู่การเปิดหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการขยายพื้นที่ การศึกษาในระดับที่สูงขึ้นอีกด้วย

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552**. [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 2562, 17 มิถุนายน.
จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/>
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร: หลักการแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2550). **การพัฒนาแบบแผนการประเมินหลักสูตร : การประยุกต์ใช้การประเมินอภิमान**. ปริญญาานิพนธ์การศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิคม เจียรจินดา วรินทร์ธร ธารสารสมบัติและวิมล เวศสุนทรเทพ (2561). “การประเมินหลักสูตรทวิปริญญา โททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ (หลักสูตรปรับปรุง 2561)”. **วารสารเกษมบัณฑิต**. 19 (ฉบับพิเศษ), 295-311.
- นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว ประยูร เทพนวล เมธี ดิสวัสดิ์และนุรชิตา เพอแผละ (2556). “ประเมินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่”. ในการประชุมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4 วันที่ 10 พฤษภาคม 2556. (Proceeding). หน้า 436-446.
- นวลฉวี ประเสริฐสุข และคณะ. (2551). **การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขา จิตวิทยาชุมชน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2547). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์.
- ธนภัทร มีนา สุนทรา โตบัว และ วรทยา ธรรมกิตติภพ. (2561). “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2555) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี”. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธัญบุรี**. 12 (27), 24-36.
- อ๋างม บัวศรี. (2542). **ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ธนัชการพิมพ์.
- พิชิต ฤทธิจรรยา. (2558). **การประเมินหลักสูตร : แนวคิด กระบวนการและการใช้ ผลการประเมิน**. **วารสารศึกษาศาสตร์ มจร.**, 8(1), 13-28.
- ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2558). **ข้อมูลหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง 2560 (มคอ. 2 ปริญญาตรี)**. [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 2562, 17 มิถุนายน. จาก <https://cur.tsu.ac.th/home/program.jsp?curriculumid=10000095>
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). “การประเมินหลักสูตรที่เน้นการตัดสินใจโดยใช้วิธีเชิงระบบโดยใช้รูปแบบ CIPP Model.” **คู่มือการประเมินหลักสูตรระดับบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 30-35.
- _____ และคณะ. (2554). **การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____ . (2555). **การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัตนศิริ เข็มราช ประพาศน์ พุทธิประภา ดารณี ภูมวรรณและจันทร์พนิต สุระศิลป์. (2558). **การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาโลก**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุจิรี ภู่อสาร. (2546). **การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.

- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร**.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (ม.ป.ป). **แนวทางจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557**. นนทบุรี: ภาพพิมพ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2553). **การประเมินหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 2562,17 มิถุนายน. จาก http://www.edu.tsu.ac.th/major/old_eva/journal/scan1.pdf
- วิชัย ดิสสระ. (2535). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: อาร์ แอนด์ปรีน จำกัด
- Beane , James A , Toepler , Jr. Conrad F. and Alessi , Jr. Samuel J. (1986). **Curriculum Planning and Development**. Massachusetta : Allyn and Bacon.
- Beauchamp. G.A. (1975). **Curriculum Theory**. 3rd ed. Wilmette Illinoid : The Kagg Press.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970, Autumn).“Determining Sample Size for Research Activities,” **Educational and Psychological Measurement**. Vol.30. (No.3): pp.607-610
- Oliva , Peter F. (1992). **Developing The Curriculum** (3rd ed). New York : Harper Collins Publishers.
- Stufflebeam, D.L., et al. 1971. **Educational Evaluation and Decision Making**. Itasca, Illinois : Peacock.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

แบบสอบถามประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

โครงการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.1)

ทั้งนี้การสำรวจให้ความสำคัญยิ่งต่อประเด็นจริยธรรมการวิจัย ซึ่งคณะผู้วิจัยยืนยันว่าข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำเสนอเป็นภาพรวมและไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบทั้งเป็นรายบุคคลรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ในระหว่างการเก็บข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามมีสิทธิที่จะปฏิเสธการเข้าร่วมให้ข้อมูลหรือยุติการตอบแบบสอบถามได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิในด้านต่าง ๆ แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินโครงการต่อไป

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. โปรดเขียนตอบหรือทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จากแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 69 ข้อ จำนวน 9 หน้า แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรฯ แบ่งเป็นรายด้าน

- 2.1 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ด้านบริบท
- 2.2 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ด้านปัจจัยนำเข้า
- 2.3 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ด้านกระบวนการ
- 2.4 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ด้านผลผลิต
- 2.5 การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งกำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนากระบวนการจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์

2. การกำหนดระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจให้มี 5 ระดับ โดยกำหนดรายละเอียดดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือมีความเหมาะสมน้อยมาก
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย หรือมีความเหมาะสมน้อย
- 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ หรือมีความเหมาะสมปานกลาง
- 4 หมายถึง เห็นด้วย หรือมีความเหมาะสมมาก
- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือมีความเหมาะสมมากที่สุด

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม

ต่ำกว่า 2.50

ระหว่าง 2.51-3.00

ระหว่าง 3.01-3.50

มากกว่า 3.51 ขึ้นไป

3. ภูมิลำเนา

จังหวัดสงขลา

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

พื้นที่อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. รายรับเฉลี่ยต่อเดือน

ต่ำกว่า 5,000 บาท

ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท

10,001 บาทขึ้นไป

5. แผนการเรียนก่อนเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

วิทยุ – คณิต

คณิต - อังกฤษ หรือ ศิลป์ - คำนวณ

ศิลป์ – ภาษา

แผนการเรียนอื่น (ระบุ).....

6. ลำดับการเลือกเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

เลือกเพียงลำดับ 1 เท่านั้น

เลือกตามลำดับ (ระบุ).....

เลือกเป็นลำดับสุดท้าย

7. เหตุผลการเลือกเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

ชื่อเสียงของหลักสูตร/สถาบัน (มหาวิทยาลัยทักษิณ)

ผู้ปกครอง/ครู/รุ่นพี่ หรือบุคคลอื่นแนะนำ

เหตุผลอื่น (โปรดระบุ).....

8. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม/สโมสร หรือกิจกรรมลักษณะอื่นที่ดำเนินการจัดในมหาวิทยาลัยทักษิณ

ไม่เข้าร่วม

เข้าร่วม (ระบุ).....

9. ความคาดหวังหลังจากสำเร็จการศึกษา

(โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร แบ่งเป็นรายด้าน

2.2 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านปัจจัยนำเข้า (* พิจารณาจากสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น บุคลากร สื่อ สถานที่จัดการเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ด้านปัจจัยนำเข้า	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
6	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และศักยภาพเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ					
7	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีบุคลากรสนับสนุนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการขอรับบริการในทุกด้าน					
8	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสื่อ, วัสดุ อุปกรณ์รวมถึงเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกอย่างครบถ้วน					
9	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสถานที่เหมาะสมซึ่งเอื้อต่อการเรียนและ/หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ					
10	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างหลากหลาย					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านปัจจัยนำเข้า (พิจารณาจากสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น สื่อการเรียนรู้ สภาพห้องเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ)

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร แบ่งเป็นรายด้าน

2.3 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านกระบวนการ (* พิจารณาจากโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผลรายวิชา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ด้านกระบวนการ	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
11	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ Active Learning					
12	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมให้บัณฑิตได้เรียนรู้เชิงปฏิบัติการนอกห้องเรียน					
13	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีกลไกส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสากล ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในระดับนานาชาติ					
14	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการชี้แจงรายละเอียดและข้อกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างเปิดเผยเป็นธรรม					
15	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สอดคล้องและสอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านกระบวนการ (พิจารณาจากโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผลรายวิชา)

.....
 .....
 .....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร แบ่งเป็นรายด้าน

2.4 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านผลผลิต (* พิจารณาจากคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ด้านผลผลิต	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
16	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามหลักพื้นฐานทางศีลธรรม					
17	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์					
18	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้ใช้ปัญญาวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม					
19	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับความเห็นต่าง					
20	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีกลไกส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงมีศักยภาพการใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางการวิจัยอย่างถูกต้อง					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านผลผลิต (พิจารณาจากคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์)

.....

.....

.....

2.5 การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1.วิชาแกน (จำนวน 10 รายวิชา รวม 30 หน่วยกิต)						
1	0122111 ทฤษฎีองค์การ (Organization Theories)					
2	0122141 แนวคิดและทฤษฎีรัฐ ประศาสนศาสตร์ (Concepts and Theories of Public Administration)					
3	0122142 ปรัชญาการเมือง (Political Philosophy)					
4	0122143 กฎหมายกับการบริหาร ราชการแผ่นดิน (Law and Public Administration)					
5	0122221 นโยบายสาธารณะ (Public Policies)					
6	0122222 การบริหารและการวิเคราะห์ โครงการ (Project Management and Analysis)					
7	0122231 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management)					
8	0122241 ระบบการเมือง เศรษฐกิจ และ สังคม (Political, Economic, and Social System)					
9	0122242 สถิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Statistics in Public Administration)					
10	0122251 การบริหารการคลังสาธารณะ (Public Financial Management)					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อรายวิชาที่เปิดสอนในหมวดวิชาแกนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
(* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึง
แนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

.....

.....

.....

.....

.....

2.5 (ต่อ) การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
2.วิชาเฉพาะด้าน (จำนวน 12 รายวิชา รวม 36 หน่วยกิต)						
1	0122243 รัฐประศาสนศาสตร์ เปรียบเทียบ (Comparative Public Administration)					
2	0122311 ภาวะผู้นำ (Leadership)					
3	0122312 องค์การและการจัดการ (Organization and Management)					
4	0122321 การบริหารการพัฒนา (Development Administration)					
5	0122322 การนำนโยบายสาธารณะไป ปฏิบัติ (Public Policies Implementation)					
6	0122323 การวางแผนและการบริหาร โครงการสาธารณะ (Pubic Project Management and Planning)					
7	0122331 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ภาครัฐ 3(3-0-6) Public Human Resource Management)					
8	0122332 การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Planning)					
9	0122341 จริยธรรมและธรรมาภิบาลนัก บริหาร (Ethics and Good Governance for Administrator)					
10	0122351 การบริหารจัดการงบประมาณ (Budgetary Management)					
11	0122411 สำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Office)					
12	0122441 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐ ประศาสนศาสตร์ (Research Methods in Public Administration)					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อรายวิชาที่เปิดสอนในหมวดวิชาเฉพาะด้านของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

.....

.....

2.5 (ต่อ) การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
3.วิชาเอกเลือก (จำนวน 15 รายวิชา)						
3.1 กลุ่มการปกครองท้องถิ่น (Local Governance)						
1	0122361 การปกครองท้องถิ่น เปรียบเทียบ (Comparative Local Government)					
2	0122362 การกระจายอำนาจและการ บริหารจัดการท้องถิ่น (Decentralization and Local Governance)					
3	0122461 กฎหมายสำหรับการปกครองที่ องถิ่นไทย (Law for Thai Local Government)					
4	0122462 การบริหารการคลังท้องถิ่น (Local Financial Management)					
5	0122463 การจัดการเมืองและมหานคร (Metropolitan and Urban Management)					
3.2 กลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ (Public Management and International Affairs)						
6	0122371 กิจการอาเซียน (ASEAN Affairs)					
7	0122372 การตลาดภาครัฐ (Marketing in Public Sector)					
8	0122471 องค์กรและความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ (Organization and International Relation)					
9	0122472 นวัตกรรมจัดการภาครัฐ (Public Management Innovation)					
10	0122473 การจัดการสารสนเทศดิจิทัล ภาครัฐ (Information Digital Management in Public Sector)					

2.5 (ต่อ) การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
3.วิชาเอกเลือก (จำนวน 15 รายวิชา) 3.3 กลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ (Law for Public Sector)						
11	0122381 กฎหมายอาญา(Criminal Law					
12	0122382 กฎหมายแพ่ง (Civil Law)					
13	0122481 กฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา (Law of Criminal Procedure)					
14	0122482 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (Law of Civil Procedure)					
15	0122483 กฎหมายลักษณะพยาน (Law of Evidence)					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อรายวิชาที่เปิดสอนใน**หมวดวิชาเอกเลือก**ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

.....

.....

.....

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
4.วิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (จำนวน 3 รายวิชา รวม 9 หน่วยกิต)						
1	0122491 สหกิจศึกษา (Cooperative Education)					
2	0122492 การค้นคว้าอิสระ (Independent Study)					
3	0122493 การฝึกงานทางรัฐ ประศาสนศาสตร์ (Practicum in Public Administration)					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อรายวิชาที่เปิดสอนใน**หมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ**ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

.....

.....

.....

แบบสอบถามประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

โครงการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.1)

ทั้งนี้การสำรวจให้ความสำคัญยิ่งต่อประเด็นจริยธรรมการวิจัย ซึ่งคณะผู้วิจัยยืนยันว่าข้อมูลเหล่านี้จะถูกรักษาเป็นภาพรวมและไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบทั้งเป็นรายบุคคลรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ในระหว่างการเก็บข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามมีสิทธิที่จะปฏิเสธการเข้าร่วมให้ข้อมูลหรือยุติการตอบแบบสอบถามได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิในด้านต่าง ๆ แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินโครงการต่อไป

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. โปรดเขียนตอบหรือทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จากแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 69 ข้อ จำนวน 9 หน้า แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรฯ แบ่งเป็นรายด้าน

- 2.1 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ด้านบริบท
- 2.2 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ด้านปัจจัยนำเข้า
- 2.3 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ด้านกระบวนการ
- 2.4 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ด้านผลผลิต
- 2.5 การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งกำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนากระบวนการจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร

2. การกำหนดระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจให้มี 5 ระดับ โดยกำหนดรายละเอียดดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือมีความเหมาะสมน้อยมาก
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย หรือมีความเหมาะสมน้อย
- 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ หรือมีความเหมาะสมปานกลาง
- 4 หมายถึง เห็นด้วย หรือมีความเหมาะสมมาก
- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือมีความเหมาะสมมากที่สุด

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต / ผู้ประกอบการ

1.1 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

1. ชื่อสถานประกอบการ.....
2. ประเภทของสถานประกอบการ

☐ หน่วยงานราชการ	☐ หน่วยงานเอกชน
☐ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานลักษณะอื่น	
3. พื้นที่ตั้งของสถานประกอบการ

☐ พื้นที่จังหวัดสงขลา	☐ พื้นที่เขตกรุงเทพฯและปริมณฑล
☐ พื้นที่อื่น ๆ โปรดระบุ.....	
4. ขนาดองค์กรของสถานประกอบการ

☐ ขนาดเล็ก (<= 50 คน)	☐ ขนาดกลาง (50 - 100 คน)
☐ ขนาดใหญ่ (101 - 500 คน)	☐ ขนาดใหญ่มาก (มากกว่า 500 คน)
5. เกณฑ์การพิจารณารับบัณฑิตเข้าทำงานในของสถานประกอบการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา	☐ คุณวุฒิที่สำเร็จการศึกษา
☐ ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม	☐ ความรู้ความสามารถพิเศษ
☐ อื่น ๆ.....	

1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี	☐ ระหว่าง 31 – 40 ปี
☐ ระหว่าง 41 – 50 ปี	☐ 50 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า	☐ ประกาศนียบัตรบัณฑิต
☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก
4. ตำแหน่งปัจจุบัน

☐ ผู้บริหารองค์กร	☐ หัวหน้างาน/ฝ่าย/แผนก
☐ พนักงานเจ้าหน้าที่	

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร แบ่งเป็นรายด้าน

2.1 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านบริบท (*พิจารณาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ ปรัชญา อัตลักษณ์ที่สอดคล้องเนื้อหาวิชาที่ระบุในโครงสร้างของหลักสูตร)

ข้อ	ประเด็นการประเมินด้านบริบท	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ “ปัญญาจริยธรรมนำการพัฒนา”					
2	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สนับสนุนให้มีความรอบรู้ สู้งานและมีประสบการณ์เชิงปฏิบัติ					
3	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน					
4	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถนำไปประยุกต์แก้ปัญหา/พัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้					
5	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพเป็นนักรรัฐประศาสนศาสตร์ที่ดีในอนาคตได้					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านบริบท (พิจารณาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ ปรัชญา อัตลักษณ์ที่สอดคล้องเนื้อหาวิชาที่ระบุในโครงสร้างของหลักสูตร)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร แบ่งเป็นรายด้าน

2.2 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านปัจจัยนำเข้า (* พิจารณาจากสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น บุคลากร สื่อ สถานที่จัดการเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ด้านปัจจัยนำเข้า	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
6	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และศักยภาพเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ					
7	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีบุคลากรสนับสนุนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการขอรับบริการในทุกด้าน					
8	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสื่อ, วัสดุ อุปกรณ์รวมถึงเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกอย่างครบถ้วน					
9	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสถานที่เหมาะสมซึ่งเอื้อต่อการเรียนและ/หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ					
10	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างหลากหลาย					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านปัจจัยนำเข้า (พิจารณาจากสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น สื่อการเรียนรู้ สภาพห้องเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ)

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร แบ่งเป็นรายด้าน

2.3 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านกระบวนการ (* พิจารณาจากโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผลรายวิชา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ด้านกระบวนการ	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
11	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ Active Learning					
12	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมให้บัณฑิตได้เรียนรู้เชิงปฏิบัติการนอกห้องเรียน					
13	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีกลไกส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสากล ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในระดับนานาชาติ					
14	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการชี้แจงรายละเอียดและข้อกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างเปิดเผยเป็นธรรม					
15	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สอดคล้องและสอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านกระบวนการ (พิจารณาจากโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผลรายวิชา)

.....
 .....
 .....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร แบ่งเป็นรายด้าน

2.4 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านผลผลิต (* พิจารณาจากคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ด้านผลผลิต	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
16	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามหลักพื้นฐานทางศีลธรรม					
17	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์					
18	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้ใช้ปัญญาวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม					
19	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับความเห็นต่าง					
20	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีกลไกส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงมีศักยภาพการใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางการวิจัยอย่างถูกต้อง					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านผลผลิต (พิจารณาจากคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์)

.....

.....

.....

2.5 การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1.วิชาแกน (จำนวน 10 รายวิชา รวม 30 หน่วยกิต)						
1	0122111 ทฤษฎีองค์การ (Organization Theories)					
2	0122141 แนวคิดและทฤษฎีรัฐ ประศาสนศาสตร์ (Concepts and Theories of Public Administration)					
3	0122142 ปรัชญาการเมือง (Political Philosophy)					
4	0122143 กฎหมายกับการบริหาร ราชการแผ่นดิน (Law and Public Administration)					
5	0122221 นโยบายสาธารณะ (Public Policies)					
6	0122222 การบริหารและการวิเคราะห์ โครงการ (Project Management and Analysis)					
7	0122231 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management)					
8	0122241 ระบบการเมือง เศรษฐกิจ และ สังคม (Political, Economic, and Social System)					
9	0122242 สถิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Statistics in Public Administration)					
10	0122251 การบริหารการคลังสาธารณะ (Public Financial Management)					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อรายวิชาที่เปิดสอนในหมวดวิชาแกนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
(* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึง
แนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

.....

.....

.....

.....

.....

2.5 (ต่อ) การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
2.วิชาเฉพาะด้าน (จำนวน 12 รายวิชา รวม 36 หน่วยกิต)						
1	0122243 รัฐประศาสนศาสตร์ เปรียบเทียบ (Comparative Public Administration)					
2	0122311 ภาวะผู้นำ (Leadership)					
3	0122312 องค์การและการจัดการ (Organization and Management)					
4	0122321 การบริหารการพัฒนา (Development Administration)					
5	0122322 การนำนโยบายสาธารณะไป ปฏิบัติ (Public Policies Implementation)					
6	0122323 การวางแผนและการบริหาร โครงการสาธารณะ (Pubic Project Management and Planning)					
7	0122331 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ภาครัฐ 3(3-0-6) Public Human Resource Management)					
8	0122332 การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Planning)					
9	0122341 จริยธรรมและธรรมาภิบาลนัก บริหาร (Ethics and Good Governance for Administrator)					
10	0122351 การบริหารจัดการงบประมาณ (Budgetary Management)					
11	0122411 สำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Office)					
12	0122441 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐ ประศาสนศาสตร์ (Research Methods in Public Administration)					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อรายวิชาที่เปิดสอนในหมวดวิชาเฉพาะด้านของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

.....

.....

2.5 (ต่อ) การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
3.วิชาเอกเลือก (จำนวน 15 รายวิชา)						
3.1 กลุ่มการปกครองท้องถิ่น (Local Governance)						
1	0122361 การปกครองท้องถิ่น เปรียบเทียบ (Comparative Local Government)					
2	0122362 การกระจายอำนาจและการ บริหารจัดการท้องถิ่น (Decentralization and Local Governance)					
3	0122461 กฎหมายสำหรับการปกครองที่ องถิ่นไทย (Law for Thai Local Government)					
4	0122462 การบริหารการคลังท้องถิ่น (Local Financial Management)					
5	0122463 การจัดการเมืองและมหานคร (Metropolitan and Urban Management)					
3.2 กลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ (Public Management and International Affairs)						
6	0122371 กิจการอาเซียน (ASEAN Affairs)					
7	0122372 การตลาดภาครัฐ (Marketing in Public Sector)					
8	0122471 องค์กรและความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ (Organization and International Relation)					
9	0122472 นวัตกรรมจัดการภาครัฐ (Public Management Innovation)					
10	0122473 การจัดการสารสนเทศดิจิทัล ภาครัฐ (Information Digital Management in Public Sector)					

2.5 (ต่อ) การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
3.วิชาเอกเลือก (จำนวน 15 รายวิชา) 3.3 กลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ (Law for Public Sector)						
11	0122381 กฎหมายอาญา(Criminal Law					
12	0122382 กฎหมายแพ่ง (Civil Law)					
13	0122481 กฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา (Law of Criminal Procedure)					
14	0122482 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (Law of Civil Procedure)					
15	0122483 กฎหมายลักษณะพยาน (Law of Evidence)					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อรายวิชาที่เปิดสอนใน**หมวดวิชาเอกเลือก**ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

.....

.....

.....

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
4.วิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (จำนวน 3 รายวิชา รวม 9 หน่วยกิต)						
1	0122491 สหกิจศึกษา (Cooperative Education)					
2	0122492 การค้นคว้าอิสระ (Independent Study)					
3	0122493 การฝึกงานทางรัฐ ประศาสนศาสตร์ (Practicum in Public Administration)					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อรายวิชาที่เปิดสอนใน**หมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ**ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

.....

.....

.....

ชุดที่ 3 : สำหรับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

แบบสอบถามประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

โครงการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (มคอ.1)

ทั้งนี้การสำรวจให้ความสำคัญยิ่งต่อประเด็นจริยธรรมการวิจัย ซึ่งคณะผู้วิจัยยืนยันว่าข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำเสนอเป็นภาพรวมและไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบทั้งเป็นรายบุคคลรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ในระหว่างการเก็บข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามมีสิทธิที่จะปฏิเสธการเข้าร่วมให้ข้อมูลหรือยุติการตอบแบบสอบถามได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิในด้านต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม หวังว่าความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินโครงการต่อไป

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. โปรดเขียนตอบหรือทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด จากแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 69 ข้อ จำนวน 9 หน้า แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรฯ แบ่งเป็นรายด้าน

- 2.1 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร ด้านบริหาร
- 2.2 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร ด้านปัจจัยนำเข้า
- 2.3 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร ด้านกระบวนการ
- 2.4 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร ด้านผลผลิต
- 2.5 การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งกำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนากระบวนการจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร

2. การกำหนดระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจให้มี 5 ระดับ โดยกำหนดรายละเอียดดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือมีความเหมาะสมน้อยมาก
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย หรือมีความเหมาะสมน้อย
- 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ หรือมีความเหมาะสมปานกลาง
- 4 หมายถึง เห็นด้วย หรือมีความเหมาะสมมาก
- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือมีความเหมาะสมมากที่สุด

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

1. เพศ

 ชาย

 หญิง

2. ผลการเรียนที่สำเร็จการศึกษา

 ต่ำกว่า 2.50

 ระหว่าง 2.51-3.00

 ระหว่าง 3.01-3.50

 3.51 ขึ้นไป

3. ผลการทดสอบความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.)

 สอบผ่านภาค ก แล้ว

 ยังสอบไม่ผ่านภาค ก.

 ไม่ประสงค์/ไม่เคยสอบภาค ก.

4. สถานภาพการศึกษา

 ศึกษาต่อระดับบัณฑิต

 ไม่ได้ศึกษาต่อ

5. สถานภาพการทำงาน

 ทำงานแล้ว (ตอบข้อ 6-7)

 ยังไม่ได้ทำงาน (ตอบข้อ 8-9)

(ข้อ 6-7 สำหรับบัณฑิตที่ทำงานแล้ว)

6. ลักษณะองค์กร/ประเภทหน่วยงาน

 หน่วยงานภาครัฐ

 หน่วยงานเอกชน

 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

 งานอิสระ/ประกอบธุรกิจส่วนตัว

7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

 ต่ำกว่า 15,000 บาท

 ระหว่าง 15,001-20,000 บาท

 มากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป

(ข้อ 8-9 สำหรับบัณฑิตที่ยังไม่ได้ทำงาน)

8. สาเหตุที่ยังไม่ได้ทำงาน

 กำลังศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

 กำลังเตรียมตัวสอบรับราชการ/ภาค ก.

 เหตุผลอื่น (ระบุ).....

9. ความคาดหวังต่อการประกอบอาชีพในอนาคต

 ปฏิบัติงานหน่วยงานภาครัฐ (รับราชการ)

 ปฏิบัติงานหน่วยงานเอกชน

 ปฏิบัติงานหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

 อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร แบ่งเป็นรายด้าน

2.1 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านบริบท (*พิจารณาจาก การกำหนดวัตถุประสงค์ ปรัชญา อัตลักษณ์ที่สอดคล้องเนื้อหาวิชาที่ระบุในโครงสร้างของหลักสูตร)

ข้อ	ประเด็นการประเมินด้านบริบท	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ “ปัญญาจริยธรรมนำการพัฒนา”					
2	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สนับสนุนให้มีความรอบรู้ สู้งานและมีประสบการณ์เชิงปฏิบัติ					
3	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน					
4	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถนำไปประยุกต์แก้ปัญหา/พัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้					
5	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพเป็นนักรรัฐประศาสนศาสตร์ที่ดีในอนาคตได้					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านบริบท (พิจารณาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ ปรัชญา อัตลักษณ์ที่สอดคล้องรายวิชาที่ระบุในโครงสร้างของหลักสูตร)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร แบ่งเป็นรายด้าน

2.2 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านปัจจัยนำเข้า (* พิจารณาจากสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น บุคลากร สื่อ สถานที่จัดการเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ด้านปัจจัยนำเข้า	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
6	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และศักยภาพเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ					
7	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีบุคลากรสนับสนุนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการขอรับบริการในทุกด้าน					
8	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสื่อ, วัสดุ อุปกรณ์รวมถึงเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกอย่างครบถ้วน					
9	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีสถานที่เหมาะสมซึ่งเอื้อต่อการเรียนและ/หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ					
10	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างหลากหลาย					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านปัจจัยนำเข้า (พิจารณาจากสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น สื่อการเรียนรู้ สภาพห้องเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ)

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร แบ่งเป็นรายด้าน

2.3 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านกระบวนการ (* พิจารณาจากโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผลรายวิชา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ด้านกระบวนการ	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
11	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายและมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับ Active Learning					
12	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมให้บัณฑิตได้เรียนรู้เชิงปฏิบัติการนอกห้องเรียน					
13	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีกลไกส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสากล ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในระดับนานาชาติ					
14	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการชี้แจงรายละเอียดและข้อกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างเปิดเผยเป็นธรรม					
15	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สอดคล้องและสอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านกระบวนการ (พิจารณาจากโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผลรายวิชา)

.....
 .....
 .....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร แบ่งเป็นรายด้าน

2.4 การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านผลผลิต (* พิจารณาจากคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ด้านผลผลิต	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
16	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามหลักพื้นฐานทางศีลธรรม					
17	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์					
18	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมให้ใช้ปัญญาวิเคราะห์สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม					
19	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลายและยอมรับความเห็นต่าง					
20	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีกลไกส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงมีศักยภาพการใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางการวิจัยอย่างถูกต้อง					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ด้านผลผลิต (พิจารณาจากคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์)

.....
 .....
 .....

2.5 การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1.วิชาแกน (จำนวน 10 รายวิชา รวม 30 หน่วยกิต)						
1	0122111 ทฤษฎีองค์การ (Organization Theories)					
2	0122141 แนวคิดและทฤษฎีรัฐ ประศาสนศาสตร์ (Concepts and Theories of Public Administration)					
3	0122142 ปรัชญาการเมือง (Political Philosophy)					
4	0122143 กฎหมายกับการบริหาร ราชการแผ่นดิน (Law and Public Administration)					
5	0122221 นโยบายสาธารณะ (Public Policies)					
6	0122222 การบริหารและการวิเคราะห์ โครงการ (Project Management and Analysis)					
7	0122231 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management)					
8	0122241 ระบบการเมือง เศรษฐกิจ และ สังคม (Political, Economic, and Social System)					
9	0122242 สถิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Statistics in Public Administration)					
10	0122251 การบริหารการคลังสาธารณะ (Public Financial Management)					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อรายวิชาที่เปิดสอนในหมวดวิชาแกนของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
(* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึง
แนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

.....

.....

.....

.....

.....

2.5 (ต่อ) การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
2.วิชาเฉพาะด้าน (จำนวน 12 รายวิชา รวม 36 หน่วยกิต)						
1	0122243 รัฐประศาสนศาสตร์ เปรียบเทียบ (Comparative Public Administration)					
2	0122311 ภาวะผู้นำ (Leadership)					
3	0122312 องค์การและการจัดการ (Organization and Management)					
4	0122321 การบริหารการพัฒนา (Development Administration)					
5	0122322 การนำนโยบายสาธารณะไป ปฏิบัติ (Public Policies Implementation)					
6	0122323 การวางแผนและการบริหาร โครงการสาธารณะ (Pubic Project Management and Planning)					
7	0122331 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ภาครัฐ Public Human Resource Management)					
8	0122332 การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Planning)					
9	0122341 จริยธรรมและธรรมาภิบาลนัก บริหาร (Ethics and Good Governance for Administrator)					
10	0122351 การบริหารจัดการงบประมาณ (Budgetary Management)					
11	0122411 สำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Office)					
12	0122441 ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐ ประศาสนศาสตร์ (Research Methods in Public Administration)					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อรายวิชาที่เปิดสอนในหมวดวิชาเฉพาะด้านของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

.....

.....

2.5 (ต่อ) การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
3.วิชาเอกเลือก (จำนวน 15 รายวิชา)						
3.1 กลุ่มการปกครองท้องถิ่น (Local Governance)						
1	0122361 การปกครองท้องถิ่น เปรียบเทียบ (Comparative Local Government)					
2	0122362 การกระจายอำนาจและการ บริหารจัดการท้องถิ่น (Decentralization and Local Governance)					
3	0122461 กฎหมายสำหรับการปกครองที่ องถิ่นไทย (Law for Thai Local Government)					
4	0122462 การบริหารการคลังท้องถิ่น (Local Financial Management)					
5	0122463 การจัดการเมืองและมหานคร (Metropolitan and Urban Management)					
3.2 กลุ่มการจัดการภาครัฐและกิจการระหว่างประเทศ (Public Management and International Affairs)						
6	0122371 กิจการอาเซียน (ASEAN Affairs)					
7	0122372 การตลาดภาครัฐ (Marketing in Public Sector)					
8	0122471 องค์กรและความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ (Organization and International Relation)					
9	0122472 นวัตกรรมจัดการภาครัฐ (Public Management Innovation)					
10	0122473 การจัดการสารสนเทศดิจิทัล ภาครัฐ (Information Digital Management in Public Sector)					

2.5 (ต่อ) การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
3.วิชาเอกเลือก (จำนวน 15 รายวิชา)						
3.3 กลุ่มกฎหมายสำหรับภาครัฐ (Law for Public Sector)						
11	0122381 กฎหมายอาญา(Criminal Law					
12	0122382 กฎหมายแพ่ง (Civil Law)					
13	0122481 กฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา (Law of Criminal Procedure)					
14	0122482 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (Law of Civil Procedure)					
15	0122483 กฎหมายลักษณะพยาน (Law of Evidence)					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อรายวิชาที่เปิดสอนใน**หมวดวิชาเอกเลือก**ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

.....

.....

.....

ข้อ	ประเด็นการประเมิน ความเหมาะสมของรายวิชา	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
4.วิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (จำนวน 3 รายวิชา รวม 9 หน่วยกิต)						
1	0122491 สหกิจศึกษา (Cooperative Education)					
2	0122492 การค้นคว้าอิสระ (Independent Study)					
3	0122493 การฝึกงานทางรัฐ ประศาสนศาสตร์ (Practicum in Public Administration)					

ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อรายวิชาที่เปิดสอนใน**หมวดวิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ**ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (* พิจารณาจากความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา)

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ต่อกระบวนการจัดการศึกษาหลักสูตรหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จากประเด็นวิเคราะห์ 5 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินการวิเคราะห์ด้านบริบท ซึ่งสะท้อนถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ ปรัชญารวมทั้งอัตลักษณ์บัณฑิตที่คาดหวังที่สอดคล้องเนื้อหาวิทยาชึ่งระบุไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ซึ่งสะท้อนถึงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น บุคลากร สื่อสถานที่จัดการเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

3. การประเมินด้านกระบวนการ ซึ่งสะท้อนถึงโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผลรายวิชาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

4. การประเมินด้านผลผลิต ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

5. การประเมินรายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรในอนาคต พร้อมทั้งประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ตามข้อกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสามารถต่อไป

แนวการสัมภาษณ์

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ (สถานภาพ/ตำแหน่ง ความเกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริบท

2.1 สภาพทั่วไปของวัตถุประสงค์ ปรัชญารวมทั้งอัตลักษณ์บัณฑิตที่คาดหวังและสอดคล้องตามเนื้อหา รายวิชาซึ่งระบุไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

2.2 สภาพปัญหาของวัตถุประสงค์ ปรัชญารวมทั้งอัตลักษณ์บัณฑิตที่คาดหวังและสอดคล้องตามเนื้อหา รายวิชาซึ่งระบุไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

2.3 ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาวัตถุประสงค์ ปรัชญารวมทั้งอัตลักษณ์บัณฑิตที่คาดหวังและสอดคล้องตาม เนื้อหารายวิชาซึ่งระบุไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

3. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า

3.1 สภาพทั่วไปของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น บุคลากร สื่อ สถานที่จัดการเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

3.2 สภาพปัญหาของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น บุคลากร สื่อ สถานที่จัดการเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

3.3 ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น บุคลากร สื่อ สถานที่จัดการเรียนรวมถึง สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

4. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านกระบวนการ

4.1 สภาพทั่วไปของโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและ ประเมินผลรายวิชาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

4.2 สภาพปัญหาของโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและ ประเมินผลรายวิชาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

4.3 ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการ กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการ วัดและประเมินผลรายวิชาของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

5. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิต

5.1 สภาพทั่วไปของคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

5.2 สภาพปัญหาของคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

5.3 ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาคุณภาพ/ปริมาณตามมาตรฐานตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึง ประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

6. รายวิชาที่เปิดสอนที่กำหนดไว้ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐ ประศาสนศาสตร์ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ.2560

6.1 ความเหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ รวมถึงแนวทางการ พัฒนาบัณฑิตตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา